

ABONAMENTUL

Pe un an . 28 Cor.
Pe un jum. . 14 .
Pe o lună . 2.40 .

Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Telefon pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA:
Strada Deák Ferenc Nr. 30
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Lec
deschis costă fiecare nr
20 file/l.
Manuscripte nu să inapo-
iaz.

Părerile oamenilor imparțiali asupra situației noastre interne.

III.

Declarațiile domnului Nicolae Ivan.

Primum azi dela venerabilul asesor consistorial din Sibiu, părintele Nicolae Ivan răspunsul de mai la vale, la întrebările noastre:

Care este părerea dv. asupra situației noastre interne?

— După ce i-a succes guvernului să ne frângă în alegeri și să ne reducă numărul deputaților în cameră la 5, era prea firesc, ca partidul național să caute o reculegere, gândindu-se la înfăptuirea unei organizații politice mai serioase, și, în special, încordându-și toate puterile, ca să dezvolte o activitate intensivă în presă, în întruniri, în salele municipiilor și reprezentanțelor orașenești și comunale, apărând măcar în aceste corporațiuni limba și școalele noastre atât de primejduite prin legile guvernului coalitționist.

— Aceasta se putea însă numai dacă nu ni-ar fi bătut D-zeu cu certurile interne, cari au luat proporții până aci necunoscute la noi.

— Suntem astăzi în ajunul unor evenimente mari: reforma electorală și reforma administrativă, cari de obicei se fac pe decenii, și în loc de concentrarea tuturor forțelor noastre, în loc de adunarea și prelucrarea materialului necesar, pentru ca să ne cunoaștem forțele numerice și valorile din singuraticile municipii, ne anihilăm unii pe alții și presa noastră, în ce privește atacurile personale ne oferă priveliștea cea mai disgrațioasă. Nu e mirare, că străinii rîd în pumni de bucurie văzând slăbiciunile noastre, și că guvernul în fața dărăpărilor noastre interne, ne nesocotește ori ce cere dreaptă și legală, iar poporul începe și el a murmura și a-și pierde încrederea în conducătorii săi.

Eu am impresia, că mai rău n'am stat dela 1868 ca acum, și o reculegere grabnică e impusă de forța împrejurărilor.

Ce credeți despre neînțelegerile celor două ziare din Arad?

Neînțelegerile dintre cele două ziare din Arad, sunt rezultatul neînțelegerilor de acolo, provenite din vanități personale jignite și din chestii de ordin material, cari, durere, trecând granița, au aflat răsunset în întreaga țară.

Eu însă le atribui numai un caracter trecător. Oamenii se vor împăca, căci trebuie să se împăce, sunt avizați să lucreze împreună și dela comitetul partidului ar fi atârnat să facă ordine, după ce desbinările au luat proporții mari și înspăimântătoare.

Ce opinie aveți față de svonul cu pretinsa tradare a „Tribunei”?

Ați observat un singur moment, dela începerea campaniei împotriva acestui organ de publicitate, când „Tribuna” ar fi părăsit linia de intransigență în politică?

Eu, personal, văd o deosebire pronunțată între ziarul „Tribuna” de mai demult și „Tribuna” de doi ani încoace.

Până a stat Brote și Slavici la acest ziar, și în public era cunoscută influența lor, mărturisesc cu toată sinceritatea, n'am avut niciodată încredere deplină în statornicia și intransigența lor. Brote e cunoscut pe aici ca om de afaceri; și fiindcă el era spiritus rector la „Tribuna”, se putea ușor să ademenească pe proprietarii ziarului să părăsească linia de conduită corectă în politica românească.

Scoasă din aceste legături, „Tribuna” a observat o atitudine corectă și bărbătească în luptele naționale, și, dacă ar fi fost mai cruțătoare în criticile făcute la adresa unor persoane și mai rezervată în aprecierea activității unor bărbați dela conducerea partidului, nimănui nu i-ar fi trăznit prin minte să inventeze așa numita „tradare”, căci doar mulți din cei cari azi o răstignesc pentru „tradări”, ieri au fost glorificați, mult menajați în coloanele ei și făcuți oameni providențiali.

În special colaborarea lui Goga și a scriitorilor grupați în jurul lui, este pentru mine o supremă garanție de corectitatea politică a „Tribunei”.

Admiteți ideea distrugerii numitului ziar?

Eu nu admit și nu pot admite, ca un organ de publicitate, care a făcut servicii eminente partidului, să fie distrus, și nici nu cred, că sunt bărbați mulți serioși în partid, cari să admită distrugerea „Tribunei”. Vorba era numai de disciplină, de introducerea unei influențe a comitetului în administrarea arerii și conducerea ziarului. În această direcție s'au urmat tratative anul trecut la Cluj, când d. Oncu a oferit două locuri din 5 în direcțiunea „Tribunei”.

Comitetul a aflat ofertul acesta insuficient, și l'a respins, pe motiv, că nu ar fi avut cheazășie îndestulătoare. Vor fi fost și alte motive. — nu știu. Atâta știu, că dela acest termen datează înăsprirea și mai încordată a raporturilor. În tot cazul era bine, dacă atunci s'ar fi aflat o soluție pașnică, cum o dorcau mulți din comitet.

Credeți că e de importanță ca neînțelegerile între ziarul „Românul” și „Tribuna” să se curme în cel mai scurt timp, — prin ce remedii?

Curmarea certelor o tin de cea mai

mare importanță și continuarea lor ar fi dezastruoasă pentru noi, în aceste timpuri extrem de grele. Dela căpeteniile partidului și în special dela o hotărîre ce ar lua dd. Teodor Mihali, Dr. Maniu și Dr. Vlad de o parte, și dd. Oncu, Goga pe de alta, atârna să se sisteze ostilitățile, cari au degenerat în dușmăni, cari n'au nici un rost, decât compromiterea noastră înaintea poporului și a celorlalte națiuni conlocuitoare.

Găsiți că din cele două ziare, unul, trebuie să părăsească Aradul. — care din două?

Eu încă înainte de o fi apărut „Românul”, am intervenit la unul dintre cei de seamă bărbați ai noștri, ca, dacă se pe să împiedece executarea concluzului comitetului adus în Budapesta la 20 Decembrie 1910, dar după ce mi-a succes să împiedec punerea în lucrare, prin „O propunere de actualitate” publicată în „Gazeta Transilvaniei”, mi-am precizat punctul de vedere, insistând pentru mutarea ziarului „Românul” dela Arad.

La întrunirea din Cluj, mi-s'au cerut pentru aceasta explicații, și fiindcă bănuiala „tradării” plână încă în unele cercuri mai puțin inițiate, în urma insistențelor prietenilor mei, am renunțat la propunerea mea, până vom vedea ce dezvoltare vor lua lucrurile. Durere, temerile și îngrijorările mele de atunci s'au împlinit pe toată linia, și cine are ochi de văzut, poate vedea în ce hal am ajuns cu două foi în o localitate, unde era una, care servea interesele partidului.

Impresia mea este, că în toate aceste hărțuiri regretabile, pe cari mulți membri din comitet nu le aprobă, e în joc și o chestiune personală.

Di Vasile Goldiș, care ori cât de mult s'ar lăpăda de răspundere pentru situația de astăzi, e în primul rînd răspunzător. D-Sa, în calitate de director al ziarului și exponent al comitetului, în loc de a calma spiritele, prin o redactare imparțială, obișnuită la toate monitoarele oficiale, a dat curs liber celor mai pătimășe atacuri împotriva membrilor partidului de alte convingeri, a admis în coloanele foi campania urită în contra poetului Goga din partea d-lui Aurel C. Popovici, cum și cea mai recentă campanie a d-lui Alexandru Vaida desaprobată de întreaga opinie publică.

Atunci, când eu în termeni loiali mi-am exprimat dorința de a se curma aceste atacuri insuportabile, tot dsa a fost acela, care m'a poștit afară din comitet, și ca om de bun simț, nu puteam face altceva, decât să trag consecvențele și să mă retrag din comitet, lăsând răspunderea aceloră, cari cu ori ce preț vor să continue sfășietoarea războire internă.

Rolul meu de azi încolo va fi al unui ostaș modest în sinul partidului.

Doar acest rol îl va mulțumi și pe d. Goldșișu...

Pe când se va termina proiectul reformei electorale? Eri, în ședința comisiei financiare a Camerii, fiind în desbatere proiectul de apropiatare, ministrul de finanțe Ladislau Lukács, după ce a arătat încă o dată logicitatea enormelor cifre ale bugetului și în special pe cele reclamate de reformele militare, a făcut și următoarele importante declarații în chestia reformei electorale:

— *Guvernul n'are de gând să amâne reforma electorală, ar fi însă o ușurință vinovată să te apuci, în lipsă de datele necesare, de elaborarea unei reforme, care hotărăște pe vecuri întreaga soartă țării. Aranjarea datelor statistice reclamă o cheltuială de mai multe sute de mii. Se poate convinge despre aceasta ori și cine în biroul statistic, unde în ciuda sforțărilor extreme nici chiar datele încă n'au putut fi sistematizate nici chiar datele cele mai necesare chiar. Materialul e foarte vast iar prelucrarea reclamă muncă exactă și vreme îndelungată. Cu toate acestea — cu toate că nu am autorizație — pot să declar, că încă în decursul proiectului de lege despre reforma electorală fie terminat.*

Știle ministrului Lukács au făcut mare impresie în cercurile politice și e cert de acum că politica în acest an va fi dominată de reforma electorale, indicând tuturor partidelor o grabniță stringere a rândurilor de hătaie.

Reînnoirea Triplei-Alianțe. Zilele trecute ziarul italian *Secolo* a lansat știrea că cei trei miniștri de externe contele *Aehrenthal*, *San Giustino* și *Bethmann-Hollweg* au fixat o întâlnire apropiată cu scop să reînnoiască Tripla-Alianță. Din sursă vieneză competentă se desminte acum știrea aceasta și se adaugă că reînnoirea Triplei

Alianțe nu reclamă o întâlnire a celor trei bărbați de stat conducători, după ce toate trei guvernele au luat în comun acord hotărârea să reînnoiască în 1914 alianța, ceea ce se va putea face și în serie.

Ședința Camerei. După verificarea sumarului ședinței de ieri, s'au votat și în a doua citire proiectele de lege votate în ședința de ieri.

Apoi s'a continuat și terminat discuția proiectului de lege despre convenția cu Muntenegru. La sfârșitul ședinței contele *Apponyi* a adresat ministrului de justiție o interpelare pentru că la procesul fraților *Zsilinszky*, unul dintre frații voluntar, n'a voit să depună arma.

Mâine se va începe discuția apropiată, care azi a fost prezentată Camerei.

O serbătoare românească la Paris.

Paris, 15 Ianuarie.

(Dela corespondentul nostru). În noaptea Anului nou românesc a avut loc în sala *Voltaire* cea mai numeroasă și cea mai însuflețită adunare de Români, din câte s'au ținut vre-odată în orașul Paris. Colonia română din capitala Franței a desmintit — pentru întâia oară, e drept — așa zisa insociabilitate, care îi ilustrează în general pe Românii din străinătate. Este adevărat că această încheiere sufletească s'a săvârșit după multe străduinți admirabile din partea fruntașilor coloniei române din Paris. Este adevărat — că ea ar fi fost poate cu neputință fără concursul așa de energic și de grațios al dnei *Pilat*, îngerul păzitor al căminului românesc de aici. Este adevărat, iarăși, că Românii din Paris au avut neuitata fericire de a avea în mijlocul lor pe un nobil reprezentant al geniului românesc de talia venerabilului *donn A. D. Xenopol*. Este adevărat, în sfârșit, că curentul naționalist ce fermentează azi cu atâta putere în toate țările Europei și-a avut și el repercuțiunea asupra Românilor din Paris, și-mi închipuiesc,

că și asupra celor de aiurea... Faptul e că revelionul din acest an a fost sărbătorit de lumea românească de aici, cu o strălucire fără de seamăn.

Serbarea a început la orele 9 seara, și s'a realizat următorul

PROGRAM:

A

1. (*) Deșteaptă-te Române, executat de cor.
2. (*) Plugușorul, răsrit de C. I. Moțaș.
3. Însemnătatea, datinelor în consolidarea vieții noastre naționale, conferință de d. prof. A. D. Xenopol.
4. Aurel Eliade, codrule codruțule, cântat de P. Athanasescu.
5. A. Moșoin, versuri, cetite de autor.
6. C. Dumitrescu: a) Serenadă românească, b) Romanță, executate din violoncel de J. Masalschi.
7. Jocuri naționale, executate de St. Constantinescu.

B

1. Marcel Lasen-Bibiri, „Sofița, fata Căp. Negru”, navelă cetită de autor.
2. (*) Doina, executată din caval de Max Culcer.
3. a) Saint-Saëns, *Le Cygne*. b) Sarasate, *Zigeunerweise*, executate din violină de N. Olmazu.
4. M. Eminescu, *La arme*, recitată de P. Athanasescu.
5. C. Porumbescu, *Pe-al nostru steag*, executat de cor.

La acest program trebuie adăugată și producția baritonului *Corfescu*, pe care Românii din Ardeal au avut prilejul să-l cunoască, în atâtea rînduri.

Firește că burgfaizul acestei seri a fost eminentul profesor universitar *A. D. Xenopol*, a cărei conferință de o substanță rară a stârnit o emoție de nedescris

Distinsul savant a vorbit, după cum ați văzut mai sus, despre „însemnătatea datinilor în consolidarea vieții noastre naționale”. *D. Xenopol* a găsit mijlocul ca într-o cuvântare de o jumătate de oră să facă un studiu de o admirabilă profunzime și claritate asupra psihologiei populare. Dsa ne-a convins cu limpezime că serbătorile în viața unui neam n'au alt rost de-

O veste...

Pe Viorel Munteanu îl cunoșteam de mult, dar nici odată chipul lui nu fusese mai posomorât ca acum. Venise într-o Luni după amiază, se așezase cu scaunul lângă soba, ce dogoria și se confundă în gânduri.

Îl privii cât îl privii, foarte mirat de schimbarea ce-o vedeam în el, și într'un târziu îl întrebai:

— Dar ce ai azi, Viorel?

— Ce să am?! Nimic!

Răspunse scurt, fără să se uite la mine.

Îmi văzui înaintea de cetit, cufundându-mă mult asupra înțelesului șirurilor nenumerate de vorbe, ce se înșirau pe paginile albe ale cărții. Trecuse destul timp și nu scoase o vorbă măcar.

— Viorel, tu trebuie să ai ceva, i-am zis. De ce nu-mi spui? Te ferești de mine?

— Nu, dar... nici nu te gândești la cele ce-ași avea să-ți spun!...

Și începu încet, rar, să-mi povestească, cu o voce caldă, prietenească:

— Știi că eri când ni-am despărțit eram vesel, prea vesel chiar. Nu știi cum, dar mi-se părea că nu-i a bună veselia cea. Pe drum mă întâlnii cu Mița, și mi-a spus o veste, care... m'a tulburat mult... Știi, că-ți spuneam odată, că am avut și eu — ca ori ce tânăr — un ideal, că am iubit pe o femeie; aceea pe care o iubisem, o iubesc! Nu era prea frumoasă, dar avea ceva mai mult decât o frumsețe a corpului, avea un suflet nobil. Știi

că n'am iubit în femeia aceasta corpul ei destul de bine făcut, nu, ci sufletul, sufletul ei.

„Ne cunoșusesem de mici și jocurile erau veșnic aceleași. Cu greu ne despărțiam seara. — pentru a reîncepe a doua zi ceea ce întrerupsesem pentru puțin... Dar anii treceau pe nesimțite, școalase apropia, sosi și jocurile noastre nu mai fură aceleași, și numai arar, când ne întâlneam căutam să reîncepem aceiași viață frumoasă, fără griji...”

„Timpul trecu pe negândite, și pe măsură ce trecea, mă feriam să-i mai zic pe nume, ci-i ziceam dră Mariana. Ea, se supără, și nu-mi zicea decât tot Viorel. — așa cum mă strigase pentru prima oară.

„Vara, când grija de școală ne părăsia, când natura ne dădea toate frumsețile și bogățiile ei, ne perdeam în plimbări fără sfârșit, strânși unul lângă altul, discutând lucruri frumoase, atrăgătoare, cari ne dădeau putința ca să ne luăm sborul spre sferă mai înalte... mai ideale...”

„Aflase... nu știu de unde, că începusem să... seriu. Cu ce cuvinte frumoase și calde mă rugă să-i dau tot, tot ce-am scris Când îmi dădea vre-o carte, îmi zicea încet, rugător:

— Viorel, scrie câteva versuri pe ultima pagină!... Nimeni, nimeni afară de mine nu va citi.

„Și eu, am urmat ca un copil bun rugămintilor ei, și i-am scris, câteva versuri. Când îi dădeam cartea înapoi, îmi zicea:

— Le voi acoperi așa, ca nimeni să nu le vadă, nimeni. Numai eu le voi citi și reciti, când tu vei fi departe, departe. Și-mi va părea că stau

cu tine de vorbă, că ne pierdem în vorbiri fără cașt, ce ne sunt atât de dragi!...

„Nu pot să-ți spun, decât că am peterecut atunci poate cele mai frumoase momente din viața mea...”

„Ei bine... Mariana... se mărită.

Urmă un răs strident

„Se mărită! Oare ce însemnează acest cuvânt pentru mine? M'am gândit, m'am răs-gândit, și parcă mi-e teamă să mi-l tâlmăcesc Vestea asta mi-a spus-o Dinu, fără să știe ce foc va da peste mine.

Nici odată nu m'am gândit la acest lucru. Și mă miră eu atât mai mult cu cât ia un... ofițer. Ofițerii pe care ea nu-i putea suferi, în cari nu vedea decât o spoială prea subțire, care ascundea o minte searbădă... M'am gândit mult la acest lucru.

„...Și m'am trezit visând. Se făcea că eram în orașelul meu din fundul Moldovei înstrăinate, acum mai mult decât ori când. În biserica cea mare, lume multă. Slujba aproape să înceapă. Așteptam să vie mireasa. Așezat în fața ușilor împărătești, priveam la acea mulțime veselă, fericită, și mă gândeam și la mine, trist, abătut.

„In curând veni și Mariana. Mirele o luă la braț și înaintă spre altar, în timp ce corul îi cântă cânecul miresei!... Ascultai liniștit până la cuvintele:

„Cunună-se robul lui Dumnezeu Alexandru, cu roaba lui Dumnezeu Mariana.”

„Atunci m'am uitat drept în ochii ei, mult,

cât acela de-a fi un prilej întru păstrarea graiului și a notei eminentemente naționale. D. Xenopol n'a uitat să menționeze ca pe o pildă scumpă luptele titanice pe cari le duc cu atâta eroism Români din Transilvania, în scop de a-și conserva datinele și graiul strămoșesc. Și nu fac nici o floare de retorică dacă adaug că glasul tremurător și privirea înduioșată a marelui Român au dat acestor cuvinte o însemnătate excepțională. Da, d. Xenopol îi iubește până la plâns pe Români transilvăneni... Și cine ar fi acela care, cunoscând sufletul așa de bogat al acestui popor nenorocit, nu i-ar închina toată dragostea lui?...

D. Masalschi este un excelent violoncelist; dar focurile naționale ale dlui St. Constantinescu au făcut senzație. V'am scris că d. Constantinescu, profesor de gimnastică din București, a venit la Paris ca să conducă jocurile naționale românești ce vor fi executate la Opera mare de aici cu prilejul reprezentății operei *Cobzarul*, al cărei libret este scris de dsoara Elena Văcărescu. Inchipuiți-vă un flăcău voinic și frumos, cu tipul pronunțat de român și îmbrăcat în pitorescul costum oltenesc, cu zeghea albă ca laptele, cu căciula țurcănească. Astfel a dansat d. Constantinescu jocul Banului Mărăcine. Infățișarea dsale românească, jocul său românesc, muzica românească care însoțea jocul au evocat în sufletul multor Români din Paris, pământul natal. De aceea ovațiunile făcute dlui Constantinescu au avut o vioiciune particulară.

D. N. Olmazu a fost pur și simplu încântător. Jocul său sobru și strâns este de o claritate rară. Coardele vioarei vibrau prelung sub arcușu-i savant. Și prevăd dlui Olmazu o carieră muzicală cuceritoare.

În sfârșit, programul întreg a fost realizat de minune. După aceea s'a făcut o pauză... Și cu câteva minute înainte de miezul nopții ne-am așezat cu toții la masă. Eram nu mai puțin de o sută douăzeci de

conmeseni. Razele lămpilor electrice se resfringeau în ochii bruni și pe dinții strălucitori ai femeilor române. Ele erau numeroase. La miezul nopții s'au stins lămpile: „La mulți ani, Români!” Apoi se făcu lumină. Anul 1912 își făcea cei dintâi pași în deșertul vremilor!

În capul mesei erau: D. Lahovary, ministrul României la Paris, dna Pilat, care este după cum știți fiica marelui Ion Brătianu, maestrul Xenopol, dnii Bădărău, fost ministru în regat, Argentoianu, secretar de Legațiune, căpitan Șutu, atașatul militar român la Paris, etc. Și seria toas-turilor începu.

A vorbit mai întâi studentul Bădărău, în numele studenților români din Paris. D. Bădărău a vorbit frumos și sonor; dar a avut o omisiune regretabilă pe care a agravat-o printr'o frază nenorocită. Închinând în numele româniei, d. Bădărău a uitat de Români cari trăiesc și în afară de regat și uitarea aceasta a reieșit mai ales din următoarele cuvinte ale dsale: „Urez fericire Românilor închiși în granițele regatului, cari prăznuiesc astăzi această sărbătoare...” Și atât.

La desert a vorbit venerabilul d. Xenopol. Îl am și acum în fața ochilor așa cum l'am văzut în acele clipe: cu părul alb ca zăpada, cu fruntea radioasă, cu privirea senină. M'am gândit fără să vreau la extraordinarul cap de sihastru zugrăvit de Rembrandt... Aceiaș strălucire împrăstia și fruntea eminentului profesor.

D. A. D. Xenopol a făcut un scurt istoric al activității românești la Paris în decursul veacurilor. Dsa a accentuat mai ales că toate ideile, că toate generoasele prefaceri culturale și politice ale neamului românesc, și-au avut izvorul în minunata Franța. În aceiaș Franța — adaug eu — care l'a invitat pe d. Xenopol ca să reprezinte știința românească în Collège de France, unde dsa a fost singurul Român care a pătruns până acum și unul din rarii

savanti străini cari au această onoare. D. Xenopol și-a încheiat cuvântarea prin sfatul adresat tuturor Românilor de-a cultiva mai întâi de toate simțul datoriei în inimile lor.

Nu vreau să omit următorul fapt: Cu prilejul acestei serbări tinerimea română din Paris a șoptit de multe ori numele admirat al dlui Nicolae Iorga, cu venerațiune și respect. Și nu se putea ca luminoasa personalitate a marelui savant să nu fi fost evocată la această sărbătoare românească.

Nici poetul Goga n'a fost uitat. Numele distinsului scriitor ardelean a fost pomenit cu multă dragoste și stimă și s'a deplâns cu putere starea de întemnițare în care se află acum, pentru simplul motiv că-și iubește prea mult limba și neamul.

După supeu s'au stins iar lămpile și a apărut... steaua de Crăciun! Corul a cântat, steaua a strălucit, inimile s'au înduioșat. Stam tocmai de vorbă cu d. A. D. Xenopol. „Uite, ce frumos! Uite ce frumos!” a exclamat eminentul savant când a văzut steaua. Și îi străluceau ochii de fericire.

Apoi s'a dansat până în zori. M'am întors acasă cu cel dintâi metropolitan: ceasurile erau șase dimineața. Și vă scriu acest articol cu evenimentele din ajun încă proaspăt în memorie. Nu adaug numele tuturor asistenților; ei au fost prea numeroși, ar trebui să notez întreaga colonie română din Paris. Nu pot opri însă de a menționa că și Români din Ardeal au fost reprezentați la această sărbătoare românească într'o țară străină. Români Ardeal au fost reprezentați de d. V. Stoica, și ei au fost reprezentați, pe l mea! cu multă însuflețire... C. R. B.

Jubileul „României June“

- Viena, 15 Ianuarie.

Azi se termină frumoasele serbări organizate de „România Jună” cu prilejul aniversării existenței de 40 de ani dela înființare.

Îeri seara a avut loc, în „Stadtpark”, un splendid bal, foarte animat și bine cercetat, care a durat până târziu dimineața.

Au asistat toți invitații români. Dintre străini a luat parte profesorul Meyer Luebke cu dna.

De asemenea și un maior din statul maior al armatei japoneze cre a privit și studiat cu multă atenție dansurile naționale române. Deputatul Vaida-Voevod i-a dat toate explicațiile.

Azi oaspeții fiind obosiți, n'a putut avea loc banchetul proiectat pentru la amiază.

Se va da, deci, astăseară, contopindu-se cu serata de despărțire.

În timpul balului au sosit numeroase telegrame dela acei cari n'au putut parti-

mult, până ce-am văzut o lacrimă licărindu-i. Se făcea apoi că plecăm, și-am luat'o razna...

„Și când tu m'ai întrebat a doua oară, se făgerd. Aci, într'un colț, tabloul lui, pictat de o mână meșteră, și cuprins într'o ramă splendidă.

„L'am privit mult, cu minuțiozitate. Surâsul lui părea forțat: și deși n'aveam mai nimic cu acest om, simțeam o ură născându-se contra lui...

„Azi toată ziua a fost tulburat. Eri, pe când eu eram afară din cale de vesel, în orașelul meu din provincie, se săvârșia nefericirea unei copile.

„Da, Mariana va fi nefericită. Ofiterul acesta, ori cât de bun ar fi el, n'o să-i poată da cele ce i-ar dori sufletul ei. Va fi totdeauna... galant, dar n'o va înțelege nici odată.

„Și când în ore libere, va frunzări cărțile pe cari fugiseră odată luminile ochilor mei, va găsi pe foaia aceea atât de scumpă ei cuvinte dragi, sincere, — sufletul ei se va întoarce spre clipele cele mai frumoase ale vieții noastre, — îmi va aparține mie sufletetșe, așa cum totdeauna am dorit, și cum nici odată n'am gândit că va putea pentru mine altfel.

...Eu, voi fi acelaș, cu singura deosebire că

cea că eram în fața unui cunoscut poleitor Heivoi simți tot mereu ceva rupt din sufletul meu, ceva scump, pecare l'am iubit sufletetșe.

„Și cum să nu fim trist!... Tristețea mea va fi scurtă: așa a fost să se întâmple, vei zice tu — poate... Nu cred, că ea a fost aceea care a primit să ducă cu dragă inimă acest nou fel de viață, pe care abia acum începe să-l încerce. Alții, — pricepi foarte bine, — părinții, vor fi aceia cari vor regreta că au făcut din singura lor copilă o nenorocită mai mult.

„Căci nenorocită va fi.”

Și două șiruri de lacrimi isvorâte din ochii lui mari, negri, prelingându-se la vale pe obrajii decolorați.

„Eu... voi continua s'o... iubesc, așa cum totdeauna am... iubit'o... iubind sufletul ei... nobil... ales.

I-am respectat durerea, și am vărsat și eu două lacrimi pe altarul jertfei unei iubiri...

25 Nov. 1911 Buc. Traian Gh. Șoimu.

Ludovic Faimann
croitor englezesc.

Recomandă atelierul său renumit în croiala hainelor, pardesiilor și paltoanelor. — Bogat asortiment în stofe streine și indigene.
Serviciu prompt. — Prețuri ieftine!

Croitorie englezească
Lugoj, edificiul-Bazar,

cipa. Astfel d. A. D. Xenopol a telegrafiat din Paris că regretă că nu poate veni fiindu-i imposibil să întrerupă cursurile începute acolo.

Celelalte telegrame au fost publicate în întregime de „Tribuna”.

O parte a oaspeților străini părăsește Viena discură, după banquet.

Corespondență de pe Murăș.

Abuzuri administrative. — Viața românească.

Iarăș comuna Deda în discuție.

O legătură veche (un pact) ne legă de actualul protopretore al cercului Reghinului de sus: de Reicher Aladár, care până în zilele din urmă ne-a arătat prietenie și inimă bună, dar e o vorbă veche românească: Cel ce se sue pe scară poate cădea tocmai când e pe fuștelul cel de sus. Așa pășim și noi cu dl Reicher, — care a început să se prea încreadă în puterile proprii. Iată cum ne-am convins noi despre personalitatea d-sale.

Reicher Aladár protopretorul cercului Reghinului de sus în zălul și în aspirațiile sale de mărire s'a apucat să învețe limba poporului ca așa să-l câștige mai ușor. Ei bine scopul și-l'a ajuns, căci cu ocaziunea alegerilor de deputați dietali la cererea d-sale toți românii aproape, au votat cu candidatul 48-ist. Atunci ne promitea: „Cercul și pământul” numai ca mai târziu să și poată mai bine bate joc de membrii comitetului comunal din trei comune; anume din: Deda, Cuieșdiu și Morăreni. Și iată cum: Comunele acestea doreau să aleagă tutor orfanal comun, și alegerea s'a defipt pe ziua de 29 Decembrie n. 1911 și d. Reicher și-a trimis afară pe substitutul său, pe pretorele Csécs.

Concurent la cererea comitetelor comunale din toate trei comunele a fost d. Ioan Fincu, fratele asesorului consistorial Victor Fincu din Sibiu, iar altul un jidov al cărui nume nu merită să figeze pe cea mai consecventă foaie: „Tribuna”.

Pretorelui Csécs nu i-a venit la socoteală entuziasmul comitetelor pentru dl Fincu Ioan și fără să deschidă alegerea s'a cam mai dus lăsând pe membrii comitetelor cu buzele umflute. Iar după 6 zile anume în 4 Ianuarie dl protopretore Reicher defige altă alegere, și pe baza informațiilor lui Csécs cere jandarmi, și astfel cei mai venerabili oameni din trei comune s'au trezit la spate cu jandarmi.

Dl Reicher deschide adunarea electorală și anunță că el are dreptul de a candida contrar §-ului 77 din legea comunală, anunță că pe d. Fincu notar pensionat, care a competat la dorința comunelor, nu-l candidează, ci numai pe jidov, și nefiind alt candidat, votarea n'are loc.

L-a provocat să depună jurământul, iar comitetele au părăsit cancelaria fără să se mai uite îndărăpt.

Comitetele au anunțat imediat apel. Vom vedea că reuși-vom ori nu.

E de notificat că jidovul n'a găsit în toate trei comunele un singur vot ci numai pe notarul cercual din Deda care singur a strigat să trăiască”.

Purtarea comitetelor merită toată lauda, și dacă mai e un fir de simț de dreptate în autoritățile noastre, să sperăm că vom reuși.

De un timp încoace despărțământul „Astrei” din Reghin, și filiala fondului de teatru au început o emulație care merită admirația publicului românesc de pretutindeni. Filiala fondului de teatru în anul trecut a aranjat vre-o două petreceri, anume în Jabenita și Reghin, ba în Reghin a cerut chiar concursul soților Corfescu.

Fără de aceste porniri frumoase nici despărțământul „Astrei” din Reghin, nu s'a lăsat mai pe jos. A aranjat o petrecere căroia i-a premers o

expoziție de țesături românești, în Toplița română și acum a treia zi de Crăciun iacă, ne trezim cu o serată muzicală despre a cărei reușită voi scrie în unul din numerii viitori.

Fapt e că aceste porniri laudabile merită recunoștința publicului românesc și Reghinul se poate mândri cu președintele filialei „Fondului de teatru Iosif Popescu și cu Dr. Ioan Harșia președintele despărțământului „Astrei” din Reghin.

Noi nu putem altceva răspunde decât:

Înainte!

Deda, la Anul nou.

Excelsior.

Teatru românesc în Răhău.

Anul trecut a fost în mod deosebit sărbătorit în frunțașă comună Răhău, din protopopiatul Sebeșului sășesc. Mi-a umplut inima de bucurie ceea ce am văzut și experiat în timpul scurt, petrecut acolo.

Dimineața a avut loc serviciul divin, care s'a celebrat cu o deosebită solemnitate de cei doi preoți ai comunei. Răspunsurile meșterilor cântăreți turnau nădejdi și însuflețire în sufletele necăjite.

În fața numeroșilor credincioși entuziaștii și neobositul preot rostește o predică, pătrunsă de o adâncă înțelepciune, care avea să dea acestei zile importanța ce o merita.

Seara a avut loc o producțiune teatrală muzicală, aranjată de intelectualii din Răhău, care mi-a făcut cea mai bună impresie. Salele școlii mari și frumoase erau tixite de intelectualii satelor vecine, îndeosebi însă de harnicii locuitori ai comunei, niște țărani deștepți, veseli și pașnici, veniți și ei să prindă măcar o scântee din flacăra adevărului și frumosului.

Toate punctele din program au fost bine executate. O deosebită plăcere și impresie îți face, să vezi și să auzi pe cei mai falnici feciori și pe cele mai mândre românețe, ai căror obraji rumeai rideau, pentru ca să desăvârșească seara anului nou, cântând și predând într-o disciplină exemplară.

Dintre punctele de cor amintesc „Coasa” de Vidu și „Nevasta care iubeste”, executate cu precizie de corul tinerimei, compus din vre-o 30 de fete și feciori, sub conducerea inv. I. Fleșeriu.

După o pauză scurtă urmează „Peșitorii”, o piesă populară, al cărei tablou s'a furisat atât de plăcut în sufletul publicului. Intrigile dintre peșitori au produs mult haz. Rolurile au fost bine susținute de fete tinere, pline de viață, și de flăcăii chipeși din comună, instruiți fiind cu stăruință și pricepere. Mi-a plăcut vocea minunată în cântecele populare a Mariei Bena și a lui V. Săcașiu, precum și jocul plin de temperament al lui V. Gugiu. Laudă li-se cuvine și M. Săcașiu, Fl. Vulcu, M. Bodean; lui I. Băscă și Gh. Ghibu.

La dorința publicului a urmat afară de program „Curca”, care pentru jocul firesc și neferit a stors aplauze frenetice. Interpretorii rolurilor au fost d-șoarele: El. Crișan, harnica inv. Dr. Crișan și M. Floca; dnii V. Cărpinișan inv-dir., I. Mălăiu st. în drept și I. Fleșeriu inv. Aceasta este o piesă, care, ascultându-o, nobilitează, deșteaptă în suflet sentimentul românesc, conștiința mândriei naționale.

Cel din urmă punct a fost „Țiganul la târg”, dialog, predat de N. Rodean și V. Irimie. N. Rodean a dovedit în rolul țiganului, pe care l'a predat cu multă pricepere, un real talent de umorist. Apariția acestui junișan isteț pe scenă a produs un efect neașteptat cu mișcărilor lui vii, cu o fire și graiu de adevărat țigan.

De încheiere inv. dir. V. Cărpinișan mulțamește publicului pentru sprijinul atât moral, cât și material, atingând și scopul nobil al producțiunii: augmentarea fondului tinerimei.

După reprezentație a urmat joc, îndeosebi învartita și hățegana, până în zori de zi.

Aș fi nedrept, dacă n'aș aminti, că în pauză s'a jucat „Călușerul” și Bătuta, Romana și Sârba de 12 junișeni răhăveni sub înțeleapta conducere a dlor I. Mălăiu și V. Cărpinișan. Călușerul a plăcut foarte mult, stărnind o adevărată erupțiune de însuflețire sinceră. Vătaful a fost dl I. Mălăiu st. iur., iar flăcăii călușeri: Gh. Fulea, V. Gugiu, A. Floca, Gh. Oancea, Gh. Ghibu, I. Băscă, G. Vulcu, V. Irimie, V. Lupu, N. Rodeanu, V. Săcașiu și Il. Băscă.

În pauză cel dintâi toast l'a ridicat însuși sufletul comunei, preotul N. Cărpinișan, răspândind o rază de lumină binefăcătoare pentru poporul său. A mai toastat inv. dir. V. Cărpinișan și alții.

Această manifestație culturală din Răhău, care poate servi și altor comune de model, a fost o școală puternică pentru intelectuali și poporul de rând, încălzindu-le și înălțându-le sufletul. Astfel de producțiuni sunt nobile și folositoare, căci luminează și trezesc pe cei mulți la o viață adevărat românească, iar pe intelectuali îi îndeamnă la muncă pentru înaintarea lor culturală. Numai în felul acesta își pot conducătorii câștiga încrederea poporului și deștepta dragostea lui vie pentru biserică și școală, singurul semn de biruință în viitor.

Răhăveni, înainte pe calea apucată!

Un privitor.

Cronică externă.

Alegerile din Germania. Din Berlin se anunță: Președinții partidului popular progresist și național-liberal au convocat pe bărbații de încredere ai ambelor partide la o conferință, spre a decide asupra tacticii la balotaje. Conferința se va ține mâine.

Se crede că în multe cercuri cele două partide vor merge cu socialdemocrații.

Partidul popular-progresist și partidul democrat din Colonia au hotărât să și dea voturile neapărat socialdemocraților.

Cu cât campania electorală devine mai intensivă, cu atât se învederează mai mult că partidele cetățenești sunt dispuse să se conformeze apelului guvernului de a face front împotriva socialdemocraților cu ocaziunea balotajelor. Este, deci, mai mult ca probabil că socialdemocrații vor fi înfrinți la balotaj, așa că nici vorbă nu poate fi despre distrugerea blocului negru-albastru. (Partidul clerical și conservator).

„Norddeutsche Allgemeine Zeitung” scrie cu privire la balotajii: Ziarul „Vorwaerts” publică o întregă coloană de felicitării ale socialdemocrației internaționale. Aceste felicitări arată în deplină lumină prăpastia ce există între partidele naționale și cele socialiste. Reichstagul german este reprezentanța poporului german dar socialdemocrația face dintr'însul arena intereselor sale internaționale. Care alegător burghez voește să-i sprijine?

Relațiile ruso-sârbești. Se anunță din Petersburg că, cu prilejul recepției de Anul nou la palatul de iarnă al Țarului, a făcut mare impresie în întreg corpul diplomatic convorbirea îndelungată și cu deosebire călduroasă a Țarului cu ministrul plenipotențiar al Serbiei.

Reprezentanții puterilor au avut încă odată impresia, că Serbia în viitoarele situații internaționale va respecta strict atitudinea pe care îi va indica-o Rusia.

Rétay și Benedek

intreprindere industrială de artă bisericască, sculptare de amvoane, altare și statui, — aurire și decorare de biserici.

Budapest, IV., Váci-utca 59. (saját ház).

În atelierul nostru se execută: altare, amvoane, presbiterii, bănci, rame pentru icoane și tot ce este necesar la împodobirea bisericilor. — Odăjdii, prapore, potire, candelabre, sfeșnice, etc. etc. — Altare vechi se auresc și se renovează. — Liferează statui sfinte, icoane, cruci lucrate artistic, pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Scrisori din București.

Noile proiecte. — Chestia bisericească. — Un articol al dlui S. Mehedintzi. — Lupta în contra ipocriziei și incompetenței.

București, 3 Ianuarie.

Ziarele, fără deosebire de culoare politică, discută felul cum guvernul își va transforma în legi proiectele rămase încă nediscutate. Parlamentul va avea să se ocupe în primul rând cu legea reformei administrative, reformă pe care de atâta vreme au cerut-o partizanii actualului guvern. Alte proiecte care vor fi discutate în a doua jumătate a sesiunii parlamentare sunt: proiectul de lege în contra cartelurilor, cari au contribuit așa de mult la scumpirea traiului, apoi proiectul pentru încurajarea industriei naționale, și în fine proiectul pentru împărțirea bunurilor de mână moartă la țărani. Cum se vor transforma aceste proiecte în legi, e o întrebare, având în vedere situația, în care se găsește guvernul.

Opoziția, după cum se știe, a părăsit parlamentul și nu este nici o nădejde că va reveni asupra hotărârii sale de a lupta în contra guvernului în afară de parlament. Astfel stând lucrurile par putea foarte ușor ca aceste proiecte să treacă fără de nici o discuție, cu grosurile și scâderile, cari vor fi scăpat din vedere celor ce le-au compus. Niște proiecte de o importanță așa de mare ar trebui însă discutate de toți reprezentanții poporului, căci este vorba de reforme, dela cari depinde dezvoltarea socială și economică a țării întregi. Lipsite fiind de lămuririle și observările tuturor acestor reprezentanți, s'ar putea ușor ca ele să aibă tocmai efectul contrar celui urmărit de guvern.

„Pentru bunul mers al treburilor obștești, — observă un ziar — ar fi fost preferabil ca discuția în jurul acestor proiecte să se fi făcut în sânul corpurilor legiuitoare. Afară din parlament agitația politică este împreună în chip fâfâse și cu oare-cari osagerări, cari pot să pasioneze, dar nu pot să lămurească.”

După cât se pare opoziția va combate cu mai multă tărie proiectul de reformă administrativă — celelalte proiecte fiind inspirate de vederi destul de democratice. Lupta nu va fi ușoară pentru guvern și ea ar putea, având în vedere zorul, cu care s'a pornit atât în capitală, cât și în provincie, să ne aducă multe surprize.

O chestiune, care deasemenea preocupă toate cercurile este aceea a alegerii Mitropolitului Primat al Țării. Recentele turburări din biserică au făcut să se vadă ranele, de cari această sfântă instituție suferă și să se spună adevărul, să se caute mijloacele de îndreptare.

Dintre părerile ce s'au exprimat în public cu privire la starea de azi a clerului înalt și a bisericii, remarcăm articolul dlui S. Mehedintzi publicat în „Conservatorul”. Cu o lipsă de rezorvă caracteristică celor cari voese din inimă o îndreptare, d. Mehedintzi arată că una dintre cauzele decăderii clerului este a se căuta în caracterul persoanelor cari au ocupat în timpul din urmă demnitatea de conducători ai bisericii. Aceste persoane au fost prea servile, prea s'au lăsat influențate de puternicii zilei, uitând că aceea erau trecători, pe când ei, mitropoliți și episcopi sunt un fel de viceregi în eparhiile lor, pe cari le conduc până la moarte.

„Pe când în trecut familiile cele mai de seamă ale țării se îngrijau de biserică, punând în fruntea ei pe cei mai deștepti și mai cu trecere, pe când feciorii Brâncoveanului făceau predicii, și le citeau norodului în biserică, pe când în alte țări până astăzi neamurile cele mai mari trimit pe fiii lor să stea în fruntea educației mulțimei, aici s'a crezut că e destul dacă nevoiașul dela mahala e chemat în fruntea întregii biserici. Nepăsarea s'a răzbunat însă și se va mai răzbuna.”

Altă cauză care a adus biserică unde se află este educația ce se dă în seminarii. Educația caracterului a fost neglijată. De aici apoi lungul și de acuzatimi ce s'au făcut de unii clerici cu a tăta ușurință. De aici atâtea contraziceri.

„Vrem în adevăr să sfârșim eriza bisericească! Atunci să sfârșim mai întâi ipocrizia.” Trebuie căutate valorile morale, cari să stea în

fruntea bisericii „căci pe aceste valori morale s'a clădit tot ce avem.”

Sunt adevăruri crude, pe cari le spune distinsul profesor universitar. Lupta pe care o începe în contra ipocriziei nu-i poate servi decât spre laudă. Stăruința pentru ridicarea valorilor morale de asemenea. Căci ipocrizia și incompetența au stricat mai mult nu numai în viața bisericească, ci și în cea politică și culturală. Și aceasta s'a întâmplat nu numai în regat, ci și la noi, în Ardeal.

Ipocrizia și incompetența, lipsa de valori morale, sau nebagarea lor în seamă ne-a adus acolo unde suntem: Să vedem calomnia apărându-se cu scutul oficialității.

Și, dacă lupta în contra ipocriziei și a celor cari disprețuiesc valorile morale s'a pornit și în Regat, ne rămâne nouă ardelenilor mândria că noi am început întâi aceasta luptă. Ipocrizii noștri și cei lipsiți de valoare morală au tresărit înspăimântați în fața curentului nou. Ce au făcut ca să arunce praf în ochii lumii, s'a văzut. Ne așteptăm acum ca și în regat să fie ridicat pe Golgota curajosul, care s'a ridicat cu atâta tărie în contra ipocriziei și a cultului incompetenței. Numai nu știm dacă aici le va merge.

În orice caz, trebuie să ne bucurăm acest înviorător vânt de primăvară, ce se abate binefăcător asupra vieții noastre publice. Trebuie să ne bucurăm curajul cu care a început să se spună adevărul, să se arate ranele și să se coară îndreptare. Vor cădea multe zeități de mucava, se vor spulbera multe mirajuri, dar numai dărîmând din temelie șanramaua ipocriziei, se va putea ridica mărețul templu al progresului.

Correspondent.

Episcopul Konon refuză scaunul de Primat!

— Interview cu episcopul de Huși. —

București, 17 Ianuar.

Se știe că de câteva zile în cercurile guvernamentale se ventilează ideea alegerii episcopului Hușilor, Konon Arămescu Donici, ca mitropolit Primat al țării, în urma refuzului categoric al mitropolitului Pimen de a primi această înaltă demnitate.

Primi-va prelatul de Huși scaunul primatului? iată întrebarea care se pune, și la care răspunde azi însuși Episcopul Konon prin interviewul acordat „Adevărului”.

Cu însăreținerea din partea ziarului de a sta de vorbă cu prelatul arătat ca viitor mitropolit al țării, am plecat Vineri la Huși.

Sâmbătă, la 9 dimineața, am sunat la locuința Episcopului de Huși, și după câteva minute de așteptare oaram în fața înaltului prelat.

— N'am nimic de ascuns, — mă întâmpină din pragul ușii episcopul Konon întinzându-mi mâna.

Pășese pragul cancelariei particulare a Episcopului, — o odăită strămtă, care pe lângă câteva scaune, o masă de scris, și două canapele, n'are ca altă mobilă decât icoane, cărți, broșuri, reviste, și iarăș toaneuri multe de cărți...

— Guvernul nu mi-a propus încă, — începe prelatul, — să candidez la scaunul de Primat, dar am aflat că într'un consiliu de miniștri s'a vorbit despre aceasta.

— Și ați primi, dacă veți fi solicitat?

— În starea actuală de lucruri — categoric nu! Nu vreau să-mi dau pacea pe gâlcăvă, mai cu seamă pentru mitropolia din București unde este un adevărat cuib de tot soiul de intrigi.

De altfel am declarat acest lucru și la Sinod și eu am fost acela care a împins pe răposatul Tiuș să primească cum tot eu împing și pe Pimen să vie el acolo să embleagă roadele legii dlui Ilac, semănate cu trei ani în urmă.

— Dacă Sfinția Voastră nu primește, mitropolitul Moldovei de asemenea, care credeți deci că ar putea fi soluția?

Soluția este să fie adus înapoi mitropolitul Ghendonie care este încă canonicăște — o spun eu, mitropolitul Ungro-Vlahiei.

Ori cine ar veni afară de el, ar fi un uzurpător!

El este, — o repet, — mitropolitul țării.

Și, dacă Pimen nu primește, dacă Ghendonie nu poate reveni, să se administreze mitropolia prin locotenenti, pentru că pagubă pentru biserică noastră n'ar fi.

Eu, în tot cazul, în starea de astăzi a lucrurilor, nu voi primi, pentru că nu vreau să fiu mie-lul de sacrificiu al nimăului!

Pentru tot cazul, cred că nu este bine însă nici bisericește și nici politicește să se facă alegerea acuma, în starea turbure de lucruri în cari ne găsim.

Alegerea, — după mine, — să se facă la vară, pentru că până atunci situația politică se va clarifica, și se va putea chibzui mai bine asupra stabilirii unei ordini bisericești.

Ori ce grabă s'ar pune acuma, n'ar fi de nici un folos.

— Prea Sfinția Voastă ar primi totuși, cred, când situația ar fi altfel?

— Eu nu renunț cu desăvârșire la dreptul de a avansa, bine înțeles, când situațiunea va fi altfel, pentru că eu am dreptul și la mitropolia de Iași ca și la cea din București.

În starea însă de astăzi, nu vreau să intru în luptă dându-mi pacea pe gâlcăvă.

Și atunci, cum zisei, — adăogă Episcopul Konon, ași primi cu următoarele condițiuni:

Să se reînființeze fosta facultate teologică dela ea absolut necesare fiecărei localități.

Să se înființeze foasta facultate teologică dela Iași, care a fost înființată la 1835.

Să se mărească convenabil salariile tuturor preoților, a căror stare, materialicește, este deplorabilă.

Toate școlile bisericești să fie conduse de clerici ca profesori și administratori, nu cum este astăzi, de laici.

După aceea, ar fi să se facă un palat pentru mitropolitul primat al României și taurarea completă a actualii catedrale.

Și un ultim punct ce ași mai avea de cer atunci când ași primi scaunul de Primat, cum îți spusei, când situațiunea ar fi nu ea cea de astăzi, este: să se îmbunătățească budgetul personalului administrativ bisericeesc și al cancelariilor

Profit de bunăvoința cu care am fost primit de Episcopul Hușilor, și întreb pe înaltul Prelat:

— Ce spuneți de declarațiunea făcută de Episcopul Nifon directorului ziarului „Acțiunea”, relativ la felul cum a fost dată sentința Sinodului?

Mai mult din auzite știu cele scrise de ziarul „Acțiunea” dar pot să-ți spun totuși, că hotărârea Sinodului a fost bine chibzuită.

Dacă Episcopul de Roman s'ar fi oprit numai la legea sinodală, dacă ar fi luptat numai, contra ei, și nu s'ar fi coborât la personalități, Safirin ne-ar fi avut pe toți de partea lui, și el ar fi fost astăzi mitropolitul țării.

Hotărârea Sinodului a trebuit dar să fie așa, și cât privește de Primat, că a avut în vedere scaunul și nu persoana!

Politica însă a încercat biserică! Au speculat-o liberalii, o speculează acum pățimaș takistii, până când o vor mânca de tot, ca țiganul.

— Ar mai putea Episcopul de Roman să fie reintregat în scaunul de Episcop?

— După canoane nici odată, pentru că o sentință a Sinodului nu poate fi refăcută, când unul dintre membrii cari a semnat-o, nu mai există, ori, Tiuș, este astăzi mort.

Se făcuse ora 11. Episcopul Konon al Hușilor continua să ne vorbească, și cu acelaș blândețe în voce și acelaș calm, să ne citeze date și amintiri despre originea scandalului bisericeesc.

M'am retras salutând respectuos pe Prelat, care mi-a întins mâna eu cuvintele:

— Eu vreau o biserică liberă, fără amestecul politiceii, într'un stat liber!

Cronică literară.

Cum s'a stricat limba românească?

De Dr. Al. Tălășescu.

(Urmare.)

CAP. IV.

Despre neologisme și nuanțarea limbei.

D. Lahovary la cap. IV al studiului său publică un mic vocabular alfabetic de neologisme puse pe trei coloane comparative: frances-român, latin-român și latin, criticând toate neologismele cari au expresiune sinonimă românească vechie de origină latină. Dsa are dreptate în unele cazuri, dar atât de multe ori greșește, încât nu pot lăsa neobservat modul cum dsa crede că trebuie să se fixeze limba românească în sărăcie, ba uneori cu totul schilod. Intre cuvintele combătute de dsa ca neologisme inadmisibile se găsesc foarte multe pe cari el singur le întrebunțează chiar în textul acelei scrieri deci prin aceasta arată o deosebită înconsecință. Să examinăm dar acel vocabular:

Atențiune. D. Lahovary crede că corespunde exact cu românescul luare aminte. Eu îi mai adaug și pe băgare de seamă (slavon), dar nici una nu este așa de concisă ca „atențiunea” și n'are aceeași nuanță. Atențiunea se adresează mai mult la încordarea minții, pe când luarea aminte și băgarea de seamă, la memorie, la înmagazinarea în minte fără o încordare deosebită a ei. Zicem: „Să iei aminte la ce ți-am spus!” și „să fii atent la ce-ți voi spune”. E dar o nuanță care ne înavuțește limba și în proză, dar în poezie și în dramaturgie acest cuvânt are mare valoare ca cuvânt de efect.

Admirabil. Intr'adevăr corespunde cu: minunat, precum afirmă și d. L., sau poate și mai bine cu: de minune dar totuși, în modul cum se întrebunțează de literați, cuvântul admir nu este tocmai mă minunez. Putem admira ceva, d. o. un tablou, o casă, fără să ne minunăm chiar. Admirabil, derivat al verbului mă mir, n'a pătruns atât de adânc în sufletul nostru ca și cuvântul de minune, de aceea noi ne putem mira, putem zice unui lucru că este admirabil fără ca să fie chiar o minune (miracol).

Anchetă. Luat din franțuzește se poate traduce, precum zice d. L., cu cercetare. Nu se pot însă înlocui reciproc: nu ori ce cercetare este în același timp și anchetă. Acest cuvânt este de nuanță tehnică pentru cercetări juridice, administrative și științifice mai severe; e o nuanțare a limbei de care avem nevoie, deci nu ne putem dispensa de el.

Adopțiune. Este înfiere, a lua fiu de suflet cum cerc d. L., dar pe lângă că se poate aplica și la înfierea fetelor, are și un înțeles general: putem adopta idei noi, sisteme, principii noi, nu le putem însă înfia sau lua de suflet. Prin urmare acest cuvânt e bine venit și nu poate fi scos din limbă.

Arbore. Ce puțin cunoaște d. Lahovary istoria și limba română, dacă pretinde că arbore este neologism și faptul că în mai multe rânduri revine asupra acestui neologism (?) probează că nu din greșală îl tratează ca atare. Dar dacă merge odată la Teatrul Național la „Apus de soare” al dlui Delavranca ar fi văzut acolo o figură măreață a neamului românesc, pe Arbore, Hatmanul lui Ștefan cel Mare. Poate d. L. susține că acel boier moldovean a fost de origină franțuz? Ori va zice că Hatmanul Arbore a fost om și nu copaciu?

Înteleg să prefer în limba noastră cuvântul albanec (ori dac) Copaciu, copac dar eu toții știu că copacul nu face poame; arborele este însă și pom și copac. În Moldova poame se zice numai

la struguri, așa că ceilalți pomi rodesc... ce? — fructe.

„Arborii fructiferi” iată cuvintele volapük care îl înspăimântă pe d. L. Deoarece avem pe vechiul „fruct”, „a mă înfructa”, a mă îndulci cu ceva din firea limbei ne revine dreptul de a ne înavuți limba cu termeni tehnici ca cuvântul fructifer.

Lemnul (lignum lat.) este un material mort și după cât știu lemnele nu produc fructe; cel mult bureți și putrigai.

Așadar Arbore și fruct nu sunt neologisme, ci cuvinte românești de origină latină pe cale de a dispărea. Asemenea cuvinte sunt multe în limba bine cu: de minune; dar totuși, în modul cum să măn, chiar diletant ca d. Lahovary, să contribuie pe cât poate la menținerea și la răspândirea lor, să lupte din răspuțeri ca să nu dispară, ci să-și revină locul cuvenit în limbă, gonind la graniță cuvintele străine cari vreau să le sugrume pe ale noastre.

A asista. Nu este numai a fi de față. În mod oficial a asista pe cineva este a și lua parte în executarea unei măsuri administrative, judiciare, financiare, sanitare, etc. Asistent în farmacie nu e ori cine, asistent de laborator, este un specialist, iar nu un simplu aflător de față. Așa dar n'avem ce face, trebuie să asistăm și de aici înainte.

Armata. D. Lahovary zice că e mai bine zis ostire și oaste care e compusă din ostași. Foarte bine, dar ostirea trebuie să aibă arme și atunci ea este armată. Numai atunci poate avea vre-o valoare, când este înarmată cu puști, săbii, baionete, lănci, tunuri etc. Acestea se numesc armament. Da, acest din urmă cuvânt ese neologism, dar necesar, după cum i-au fost necesar dlui Lahovary cele peste o sută de neologisme ca să scrie o broșurică în care critică cu atâta înverșunare neologismele pe cari și dsa le întrebunțează, ca să nu devie gângav, scriind.

Înteleg ca d. L. să nu admită neologisme ca armament, dar să ridiculizeze cuvântul soldat, e ceva extraordinar, ne mai pomenit! A face din soldat gologănar, fiindcă solda vine dela solidus (ban, fr. sou), căruia d. Lahovary nu-i găsește alt sinonim românesc decât pe barbarismul gologănar, — este o ironie care nu trebuie să intre în cadrul unei lucrări serioase, publicată în o revistă cu reputațiunea Convorbirilor Literare.

Cuvântul soldat există la toate națiunile europene cu armată permanentă. Englezul zice „soldier” germanul „soldat” și chiar ungurul avea expresiunea de „zsoldos” la militarii plătiți (angajați) cu sold.

Cuvintele au însă și partea lor sufletească: oastea, ostirea (hostes lat.) se chiamă mai ales armată pe picior de război, ostil, cum am zice azi; pe de altă parte milițiile se chiamă azi rezerva armatei și în fine gloata (germ. Landsturm), este poporul înarmat adecă milițiile și mai bătrâne. Așa se vede că d. L. n'a făcut armata.

„Tot așa și de drapel (dela francezul drap—haut) zice că e sinonim cu cerșaf, deoarece drap e ceva care fâlfăie și ea concluzie dsa pretinde că numai cerșaful fâlfăie.

Negreșit că mai multă materie de discutat este în contra cuvintelor cerșaf, perdeaf etc. dar la acestea nu s'a oprit nici odată în critica sa, d. Lahovary. Mă mir că n'a tradus drapelul pe românește cu cuvântul pestelea, ori pelincă.

Nu voiesc a apăra drapelul în față steagului, deși acest din urmă este de origină slavă; steagul este romanizat de cătră răurile de sânge care s'an vărsat sub el, totuși nu pot permite ca să-i zicem drapelului cerșaf.

De pe timpul fanarioților când se desființase armata la români, steagul a luat o însemnătate cu totul banală, iar actuala armată română ca să-și distingă steagul de ori ce cârpă care fâlfăie, l'a numit drapel. De altfel steagul mai are și alte sinonime: La marina comercială se numește pa-

vilion sau bandioră, când pe pavilion este și emblema țării atunci vasul este de război.

Pe vase de război mai flutură și niște benar tricolore numite flamure.

Dacă drapelul e cerșaf, bandierele și flamurile ce să fie? zdrențe?... Oh!.. Păcat dle Lahovary.

Anunț. Zice că este înștiințare. Nu zic ba, dar o anumă varietate de înștiințare, scrisă și afișată, ori publicată în ziare, și nici decum ori ce înștiințare banală, care de loc nu este anunț.

(Va urma.)

De sub Meseșu.

Bucium, 2/15 Ianuarie.

De mult timp nu s'a scris nimic din aceste părți, deși nu lipseau prilejuri pentru a mai releva din multele și variatele evenimente ce frământau opinia publică în timpul din urmă.

Campania turbată de distrugere ce s'a pornit în contra scunpei noastre „Tribune”, care a fost și este cel mai excelent organ de publicitate a întreg neamului românesc din țară, și-a găsit și în aceste părți puțini aderenți, cari, ca un aier de autoritate oficială, încearcă uneori a se opinti la discuții pe tema discuțiilor dintre cele 2 organe — având pretenția fășe de a fi aprigi apărători ai presei oficiale, — fără a ști și putea combate țaria argumentelor zdrobitoare a „Tribunei”. cari argumente, poate mânc, vor fi globul luminos, care va lumina toate colțurile pământului românesc, spre ilustrarea vericului adevăr, că dreptatea trebuie să învingă.

Suntem mândri, că în lupta pe viață și moarte, biruința e a noastră, și că distinsa pleiadă a tinerilor însuflețiți și grupați în jurul „Tribunei” — trebuie să recunoaștem — reprezintă aspirațiunile noamului și ideile cele mai salutare, cari își au isvorul în conștiința noastră națională.

Nu sunt cronicar, dar uneori se impune ca o necesitate morală să te faci cronicar văzând mai ales lipsele și defectele cari bântuie în societatea noastră, și neaflându-se nimeni pentru a le înlătura ori cel puțin a năzu în mod sincer spre aceasta.

Să mă explic: Poporul nostru desub Meseș e un popor bun, înțelept, harnic, moral, cu bune simțăminte românești și știutor de carte, care face cinste neamului. — În fiecare comună intră ziare românești, cari edifică sufletește și naționalicește pe românii noștri. Aceasta situație ajutată de o lucrare sistematică și bineorganizată a celor puși în fruntea atător năzuinți, prin înființarea de agenturi și biblioteci populare — ar face progrese înfloritoare pe toate terenele. — Dar tocmai aci e răul. Noi, cari suntem împărțiți în noul despărțământ al „Bucium”-lui, — care e de 3 ani înființat, cu oareșoare nedumerire privim absoluta neactivitate a acestui despărțământ, ne mirăm cum se poate neglija o porațiune așa de dormică de însoțiri, de conferințe, de prelegeri populare? De ce presidiul de 3 ani, de când are onoarea a sta în fruntea unui despărțământ cultural — nu năzuiește a da teren cărturării și plugarilor spre a se putea întâlni și a promova binele de obște? Ce-i servește spre scuză onor. presidiu — ca în 3 ani — nici odată să nu facă nici un pas impus prin regulament spre a concherna adunarea generală?

Har Domnului, în fiecare comună avem preoți și învățători conștii de datoria lor — cu a căror concludere am face progrese frumoase, cum o face aceasta vecinul despărțământ Hida-Huedin. Huedin.

Observarea dlui Osvadă din „Tribuna” Nr. 288, că nu avem nici o organizare, se potrivește și la noi. Lipsa organizării se observă și la noi pe toate terenele, nici odată o consfătuire, o convenire, o conversație mai intimă, o prelegere populară, o adunare de popor, nimic. Și oare pentru ce? Pentru neîmplinirea datorinței sociale

MOBILE

la cea mai modernă execuție se pot procura la:

pentru de mitor
sufagerie
locul te garton
în garnitură de
plele și de aramă
precum și covoare

C. W. Kessler

fabricant de mobile

Sibiu—Nagyseben, Str. Șaguna Nr. 7.

față de mulțime, pentru lipsa de spirit altruist și în serviciul binelui de obște. De altcând cei chemați să răspundă.

E dureros — nespuse de dureros, că boala egoismului encerește așa larg teren în societatea noastră. — În timpurile de față când din toate părțile numai nori negri și trăsnete fulgerătoare amenință edificiul casei noastre naționale — se impune tuturor să sârim pentru a ne ști apăra: resursele noastre culturale-românești — ceea ce nu se poate întâmpla prin desbinări, corte, și neîncredere, ci prin muncă cinstită, prin încredere frățească și prin ajutor împrumutat, care singur ne va duce la scopul dorințelor noastre.

B.

M.

INFORMAȚII.

A R A D, 18 Ianuarie n. 1912

Autorizate...

O rectificare. „Românul” declară în numărul său de azi că autorul articolelor „Scriitorii și politica” nu este „colaboratorul de talent și cultură” — dl Dr. V. Bontescu.

Luăm cunoștință despre această declarație. Drept răzvrăt, invocăm un unic moment: am judecat pe baza confuziei de idei și a lipsei de spirit ce caracterizează aceste articole.

Autorul putea fi deci dl Dr. Bontescu...

Logică autorizată... Opt alegători ai cercului electoral al Arpașului, cărturari distinși, au trimis „Tribunei” și „Românului” o scrisoare deschisă adresată deputatului lor Dr. A. Vaida. „Tribuna” a publicat scrisoarea, „Românul” însă, cu suveran dispreț, o înregistrează la informații, fără să o publice, spunând că n-o publică „fiindcă dl Vaida și așa ceteste „Tribuna” și va ceti-o în acest ziar.

Sunt cam certați cu logica, domnii din redacția autorizată... Sau poate, odată au voit să spună și ei adevărul.

Românul a fost înființat numai ca domnul Goldis și tovarășii săi să aibă unde să-și plaseze insultele murdare. Câci cei ce vreau să cetească ceva, și așa cetească Tribuna.

Mulțămim redacției autorizate că a avut curajul să mărturisească și pe față că unica justificare a existenței organului lor e nevoia unui canal de scurgere.

X.

Se refuză cu indignare... Se apropia Crăciunul. În redacția „Românului” mare necaz. Nu sosea material pentru numărul de sărbători. Serie, băiete, în dreapta, scrie în stânga, doar-doar pică ceva. Puținii colaboratori ai autorizatului par că și-au făcut de cap.

În zăpăceala aceasta generală — membrii redacției se dădeau cu capul de perete — cel mai inteligent redactor autorizat, șeful, s'a lovit cu palma peste îngheta dar... luminoasa frunte:

— Stați, a sosit salvarea! Salvarea e aici.

Și fără să răspundă colegilor lui, nici chiar dlui Dr. V. Bontescu, ilustrul orator, care se plimba grav prin redacție, rumegând un viitor articol despre „posibilitățile practicabile”, i-a trântit o scrisoare autorizată, cam tot atât de inteligentă ca și cea către d. Gh. Rănetti. I-a trântit o scrisoare. Știți cui? — Dlui St. O. Iosif, distinsul poet și colaborator al nostru. Cică: deosebirea de vederi politice, arta... ce are a face. Vă rugăm dle Iosif o... o poezie....

Toate astea n'ar însemna nimic. În sfârșit organul autorizat și-a petecit el coloanele cum a putut și totuși a apărut de sărbători. S'au mai întâmplat ele necazuri de astea și... organul, har Domnului, vede lumina tiparului. Ce să vezi însă? Cam pe vremea când organul pleca schiopând la câtră puținele vetre românești cari îl mai primesc, la redacția autorizată a sosit o scrisoare. Scrisoare dela Iosif.

Cine ar putea descrie ciuda inteligenței redacției? — A sosit poezia lui Iosif după apariția numărului de Crăciun! Dar cine ar putea cobori în cuvinte înțeleasă ce care a fost rupt plicul scrisorii lui Iosif? — o poezie, probabil și vr'o aderentă — și-au zis toți redactorii autorizați în frunte cu d. Dr. V. Bontescu, care pentru o clipă și-a părăsit și el gravitatea obișnuită.

— Desiluzie, cumplită desiluzie!

Din plicul lui Iosif a căzut scrisoarea lui R. Cioflec.

— Ce să fie, ce să fie?

Pe spatele scrisorii un rînd al lui Iosif. Scurt și precis:

„Se refuză cu indignare”...

Co vreti? Trădător și asta, mizerabil, păcătos, etc. Co? Ne trebuiau nouă contribuțiile domnului poet? — a exclamat inteligenta redacție.

Cine nu crede în întâmplarea aceasta să-l întrebe pe d. St. O. Iosif, sau dacă-i este mai aproape R. Cioflec, să-l întrebe pe el. El e din Arpătac și spune totdeauna adevărul.

Din Arpătac. Din acest frumos sat românesc, care a avut nenorocirea să dea un redactor organului de peste drum, am primit zilele trecute o scrisoare. Un distins fiu al Arpătacului ne cere să nu care cumva să tragem concluzii prea grave asupra satului lui din pricina lui... R. Cioflec, care face pe gazetarul la d. Goldis. Scrisoarea prietenului nostru este lungă și plină de savante teorii asupra diferitelor influențe ale mediului.

Dragă prietene, fii liniștit! Nu identificăm noi Arpătacul cu d. Șioflete. Ori cât am fi noi de puțin inițiați în tainele științei, ne dăm noi foarte bine seama, chiar și de urmele filozofiei țărănești, că:

Prostia nu e legată de sat!

Y.

Din cauza sfintei sărbători de mâine, Botezul Domnului, „Tribuna” va apărea numai Sâmbătă noaptea.

— **Pentru școala română de fete din Arad.** „Reuniunea femeilor române din Arad” a primit pentru școala de fete suma de 100 coroane dela familia Roșescu din Cluj, în amintirea neuitatei lor mame, repauzate în Domnul, protopopeasa văduvă Ana Roșescu.

Pentru acelaș nobil scop a trimis suma de 2 cor. d. Vasile Dîrlea din Sinteia, drept răscumpărare a felicitărilor de anul nou.

— **Gerul.** De puterea gerului, care s'a înstăpânit în întreaga țară au înghețat toate râurile. Dunărea, Tisza și Murășul sunt întregi înghețate cum nu s'a mai întâmplat de mult. Gerul cel mai cumplit s'a pus, după cum era lătase, în ținutul Brașovului, de unde se anunță 34 grade sub zero.

Nu e mult mai bine e în regiunile sudice ale Ardealului. Pe câmpia cea mare a Ungariei frigul variază între 10—20 grade sub zero. Consultând datele meteorologice din diferitele țări, putem spune că Ungaria e azi țara aproape cea mai rece în lumea întreagă.

— **Propunerea propunerii...** Cetim în „Gazeta Transilvaniei”: Ni-se scrie: Tot propunem, toți din toate părțile. De executat mai excente și alții!

Chestiuni mari, luminate cu deamăruntul din toate laturile, — propuneri clare și academice făcute, se lasă în știrca Domnului, pentru ca peste câteva luni să răsară alteineva, cu aceiaș propunere, făcută în alți termeni și să bată din nou apa în chiură.

Un caz concret.

În numărul „Gazetei” din 6 Octombrie, apoi în „Tribuna” și „Românul” cam din acelaș timp, un distins „bărbat” al generațiunei noastre mai tinere a făcut o propunere frumoasă, tomenică, academică, comitetului nostru național, rugându-l să întocmească un fond al presei pentru popor.

S'au auzit glasuri de aprobare, s'a comentat favorabil din partea presei, câțiva bărbați de frunte ai comitetului au vorbit cu însuși autorul, asigurându-l, că în cârmind se va iniția acest lucru, și apoi — s'a pus ad acta.

Iată, că acumă reapare d. avocat Dr. Meșter și face aceiaș propunere, repetând în bună parte, cele spuse de „Călătorul”.

În urma apelului dlui Dr. Meșter vedem, că „Românul” publică o serie frumoasă de contribuții pentru abonarea foii populare a partidului, semn, că publicul nostru românesc știe să jertfească pentru un „fond al presei pentru popor”. Aș dori însă, că abonarea gazetelor noastre pentru Bihor, Sătmăr și Maramurăș să se facă mai cu sistem și să nu se referă la abonarea foii pentru un singur an. Cred deci, că eu toate aceste, se impune de urgentă crearea unor resurse stabile pentru distribuirea gratuită a foilor noastre naționale prin părțile românești mai periclitare.

Un membru al partidului.

La toate aceste nu adăugăm decât o mică explicație.

„Călătorul” care făcuse propunerea pentru înființarea unui fond al presei pentru popor, s'a gândit la întreaga presa noastră populară. D. Dr. Meșter face agitație în „Românul” numai pentru foaia autorizată populară a partidului nostru. Din pricina aceasta e foarte ușor de înțeles pentru ce a fost primită „propunerea propunerii”.

— **„Solia Satelor”.** Din Cluj începem să primim din ce în ce mai multe vești bune. Zilele aceste am primit la redacție ziarul popular „Solia Satelor” care ne-a surprins deosebit de plăcut. E scris într'o frumoasă limbă populară și are informații din toate domeniile vieții noastre țărănești, iar la foileton cetim, și sperăm să cetim și de altă dată, o schiță plină de viață a dlui A. Lupeanu, tînărul nostru scriitor de talent, care va redacta „Solia Satelor”.

— **Accidentul dlui Ioan Kalinderu.** Din Pașcani se telegrafiază că d. Ion Kalinderu, administratorul domeniilor Coroanci, era să fie alaltăieri la orele 11 dim. victima unui groaznic accident de tren în gara Pașcani.

D. Kalinderu voia să se urce în trenul de Burdujeni Nr. 17 care tocmai era pus în mișcare; dsa a apucat grilașul vagonului dar, din pricina luncușului, a căzut pe peron.

Din ferice, d. Kalinderu a fost apucat la timp de către lăcătușul Matei Popescu dela căile ferate, așa că, grație prezenței de spirit a acestui lucrător, dsa a putut scăpa dela o moarte sigură.

— **Crăciunul copiilor săraci.** Din Buteni ni-se scrie: „E o datină din bătrâni ca odată pe an, la sărbătorile mari ale Nașterii Domnului să se ajute și e piții săraci. Îndemnați de acest sentiment frumos, inimile nobile din orașul nostru Buteni s'au și pus pe lucru și dăruiind unul mai mult, altul mai puțin, au strâns frumușică sumă de 100 cor. 27 fileri. Din acești bani s'au cumpărat 10 căciuli cu 19 cor., 40 metri barehet cu 24 cor., 11 epine cu 13 cor., 20 fil., curele cu 5 cor., 4 perechi cisme cu 19 cor., 10 cărpe cu 4 cor., împărțindu-se la 22 copii. Apoi s'au cumpărat pentru 8.98 unelete de scris pentru 100 copii. Cu un cuvânt s'au cheltuit 93 cor. 18 fil., iar restul de cor. 7.09 s'a depus la „Codrul”, punându-se baza unui „fond pentru ajutorarea copiilor săraci”.

Iată și numele acolora, cari au contribuit la îmbrăcarea copiilor săraci: Dr. Aurel Grozda 20 cor., Stefan Pencș cu 10 cor., Ioan Cosma, Solustius Barbul, Iuliu Bodea, Ioan Sferdian, Dr. Ioan Pap câte 5 cor., Emil Noaghea, Traian Rățiu, Petru Perva, George Popa, Petru Lerint, Dr. Eugen Costina câte 2 cor., Gligor Frențiu, Ioan Frențiu, Nica Tentea, Mihai Lupei, George Ruja, Costanța Bodea câte 1 cor., Mitru Fieș 1.40, Petru Bejan 60 fil., Vasile Doncea 40 fil., tasul bisericeii în 31 Dec. 22 cor. 53 fil., dela mai mulți nenunțiți 2 cor. 34 fil.

În numele copiilor ajutoarați primească miloșii donatori sincere mulțumite.

E. N.

— **Nou ziar în Iași.** Astăzi am primit din Iași un nou ziar care poartă numele „Unirea”. Ese redactat de dñi Const. N. Ifrim și Alex. Cusin, advocați în Iași și mărturisește programul naționalist-democrat al dlui N. Iorga. „Unirea” va apare săptămânal scrisă de cele mai agere condeie ale Iașului tînăr, având sprijin și în colaborarea dlui A. C. Cuză, distinsul profesor universitar și cea a dlui Dumitru C. Moruzi, bătrînul boier și scriitor atât de apreciat. Din numărul prim remarcăm foiletonul dlui Corneliu Carp, colaboratorul nostru.

Urăm nouăi confrate viață îndelungată și plină de roade.

— **Eclipse în 1912.** Anul acesta vom avea 4 eclipse: două de soare și două de lună.

Eclipsele de soare sunt fixate de savanți la 17 Aprilie și la 10 Octombrie. Prima va fi vizibilă la Paris, a doua în Antile și în America de sud.

Eclipsele de lună vor avea loc noaptea: prima între 1 și 2 Aprilie, a doua la 26 Septembrie.

— **Cursuri de politică socială.** Cetim în „Unirea” din Iași: În urma cererii înaintate decanului facultății juridice din Iași consiliul a admis în unanimitate, ca d. I. Răducanu, doctor în științele economice și politice, să țină după sărbători un curs liber de „Politică socială”, la facultatea de drept.

D. Dr. I. Răducanu, care e șef. de birou în Ministerul de industrie și comerț, este un economist cunoscut în țara noastră. A ținut cursuri în-

teresante și la Universitatea populară din Vălenii-de-Munte. Așteptăm nerăbdători să-l ascultăm și noi.

— **Logodnă.** Dșoara Nelly Crăciunescu din Soceni și dl Dr. Petru Groza, avocat în Deva, își anunță logodna.

Felicitările noastre.

x **Oferă albături pentru mirese, luarn propria, în e-montare solidă și specială: Helm L. atelier special pom-bru albături, Arad, Piața Libertății (Szabadság-tér) nr. 20.**

† **Văd. Roza Bercian** a repauzat în Barulmare, la 16 Ianuarie n., în vîrstă de 55 de ani.

Odihnească în pace!

— **Inapoierea în România a doctorului Racovski.** Citim în „Scara”: „Acum câteva zile Dr. C. Racovski a trimis din Bulgaria dlui P. P. Carp prim-ministru și dlui Al. Marghăleanu, ministrul de interne o cerere pentru a fi lăsat să intre în țară avînd a-și regula afacerile particulare și pentru a redobîndi procesul său în urma căruia fusese expulzat.

Consiliul de miniștri a încuviințat intrarea în țară a Drului Racovski.

La clubul social-democrat s'a primit Marți seara o telegramă prin care Dr. Racovski anunță decizia luată.

Miercuri dimineața d. Toma Dragu avocat a plecat la Giurgiu pentru a-l primi.

Pentru Sîmbătă seara s'a convocat la clubul social-democrat o întrunire.

Vestea aceasta a produs o bună impresie printre muncitori, toți admirau gestul guvernului, care a lăsat pe Dr. Racovski să reîntre în țară.

Conducătorii muncitorilor au luat hotărîrea că nici un fel de manifestație să nu se facă pînă cînd nu se clarifică situația Drului Racovski?

Doctorul Racovski a fost zilele trecute și în Arad, cercetînd redacția „Tribunei” și comunicîndu-ne înapoierea sa în România.

— **Serată literară.** Duminică 21 Ianuarie n. orole 8 seara, muncitorii români din Arad, aranjează în sala „Millenium”, o serată literară, împreună cu conferință, muzică monolog și declamații. Muncitorii români sunt rugați a face agitație și a veni în număr cât mai mare la această serată literară.

Intarca liberă.

— **„Revista politică și literară” va apărea de două ori pe lună.** La sfatul stîrnitor, ce ne-a venit din neamănitate pînă, am hotărît să scoatem pe viitor „Revista politică și literară” de două ori pe lună. Din luna Martie (semestrul al doilea al anului IV. de apariție) „Revista politică și literară” va apărea deci regulat în 1 și 15 a fiecărei luni.

Ni-se realizează astfel o veche dorință, căci în serviciul scopului ce ne-am propus prin întemeierea acestei foi, nu vom mai fi ținuți să tratăm numai în linii mari chestiunile, cari ne privesc, ci le vom putea privi mai de aproape și vom putea fixa mai deamănuntul și mai cu înlesnire toate momentele, cari pot avea vre-o înrîurire asupra dezvoltării noastre cultural-politice.

Excelenta grupă de scriitori, care și pînă astăzi ne-a onorat cu scrisul său, ridicînd mult numbul acestei reviste, este credem o garanție suficientă, că pe viitor — în condiții mai prietnice — vom și să mulțumim și mai mult așteptările cititorilor noștri și vom face un însemnat pas înainte în atingerea țintei, ce ne-am luat.

Să vor face multe îmbunătățiri în redactarea foi și vom lărgi mult câmpul cercetărilor noastre.

Dela început revista va fi provăzută cu coșeră, care va fi artistic luerată de apreciatul nostru pictor d. Flavin Domșa.

Voind să punem un deosebit pond și pe partea literară, aceasta va fi îngrijită pe viitor cu deplină competență de vechiul nostru colaborator, d. Al. Ciura.

Luar vom da câte un adans muzical, care va fi compus și îngrijit de distinsul nostru compozitor d. Iacob Mureșianu.

Asemenca vom introduce pe rând și ilustrații în corpul revistei noastre.

Formatul va rămînea neschimbat, dar va apărea fiecare număr pe 24 pag.

In schimbul tuturor acestor modificări costul abonamentului se va avea numai cu patru coroane anual, fiind astfel costul abonamentului pe un an: 16 cor., pe o jumătate de an 8 cor. Pentru învățători și proci pe un an: 12 cor., pe o jumătate de an: 6 cor. In România și străinătate 26 cor. pe un an.

Toți acei primitori ai revistei însă, cari pînă la luna Martie st. n. achită costul abonamentului pe un an întreg, vor primi revista acest an întreg de apariție cu prețul de pînă acum.

Blaj, 15 Ianuarie 1912. Redacția „Revistei politice și literare.”

— **Circulația trenurilor române restabilită.** Din București ni-se scrie: Toate liniile ferate înzăpezite în urma viscolului din zilele acestea au fost redat circulațiunei, afară de linia Pașcani-Iași care nu s'a putut încă restabili.

— **Achitarea fraților Zsiinsky.** S'a întâmplat lucrul la care nimeni nu s'a așteptat: frații Zsiinsky, asasinii lui Achim, au fost achitați și de Tribunalul din Budapesta, pe baza verdictului rostit de jurați că asasinii sunt nevinovați.

Nu comentăm acest verdict. Ne mărginim a reproduce câteva voci de presă.

„Világ” scrie: „Alteceva a așteptat nu numai Budapesta, ci și opinia neprocurată a țării întregi... Acest proces a ajuns o chestiune simbolică pentru Ungaria aceasta, care în dezvoltarea sa se sprijinește pe izvorul de forțe din cari a răsărit și Achim. Și această Ungarie a avut dreptul să aștepte ca dreptatea ce împarte justiția să aibă altă înfățișare”.

Clericalul „Alkotmány” scrie: „Pe cât de sesională a fost asasinarea lui Achim, tot atât de sesională este și sentința de achitare... Socotim această sentință regretabilă, pentrucă stingerea unei vieți omenești a rămas nepedepsită...”

— **Convocare.** On. membrii ai „Societății de lectură din Bocșa-română” sunt rugați a lua parte la adunarea generală ordinară, ce se va ține în 28 Ianuarie a. e. st. n. la orele 3 p. m. în sala societății.— Comitetul.

— **Biblioteca Academiei române.** In luna Decembrie 1911 s'au consultat 1823 volume și broșuri tipărite de către 760 cititori; 627 manuscrise, 320 documente, 348 cărți vechi (1508—1830) au fost comunicate la 170 cititori.

Colecțiunile Bibliotecii au sporit în această lună cu 376 volume și broșuri, 250 numere de reviste române, 145 reviste străine, 15 atlase și hărți, 23 stampe și portrete, — volume manuscrise, 1 document, — fotografii, 1 albumari, 853 foi volante, 3 note muzicale.

Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lucru pentru cărțile tipărite dela 8 dimineața pînă la 6 seara, pentru manuscrise și documente dela 3 la 12 și dela 1 la 6. — Bibliotecar Biamu.

— **Ziarul „Tribuna” se află de vânzare în București la Librăria „Neamul Românesc” Calea Victoriei No 107.**

Republica chineză. Provinciile, de ocuma statele chineze, cari s'au alcătuit în republică numără 200 de milioane de locuitori, deci jumătate din împărăție. Dar la adunarea din Șangai iar parte și delegații din provinciile Yunan, Șensi, Șansi, Peili și Hunan, așa că republicanii ar fi avînd gata a-i urma 350 milioane. Credincioșii dinastiei manciure au rămas numai provinciile dela miiază-noapte, deși pe dânsa nu e tocmai cinștie ce temei de pus. Mongolia și Mancuria s'au declarat „neatârnat”. Pe Mongoli îi ajută Rusia, pe Mancuria Japonia. Franța, stăpîna Tonchinului așteaptă prilej să ia sub o formă oareși care Yunnanul, cu care se hotărăște Tonchinul. Anglia stăpîna peste Tibet și Birmania, va mai pune și ea mîna pe ceva, pe o parte din Yunan și pe Nansan.

Leon Tolstol.

199

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN

Trad. de A. C. Corbuk

(Urmare).

Dar atenția mulțimei compusă din funcționari, din negustorași, din moșici și soțiile lor, în scurteică de oac. era atât de mult absorbită de acest spectacol înest nimeni nu-i răspunse. Grosul bucătar înălța mohorit din uneri și doruic de a da dovadă de putere de caracter, începu să se îmbrace. Dar deodată buzele îi tremurară și isbucni în plîns, nenaltănit de el însuși. Poporul vorbea cu glas tare ca pentru a înăbuși într'insa orice simțămînt de milă.

— Ei, mosiu, zise un slujbaș mărunț care sta alături de Pierre; Sosa rusească nu e dulce pentru francezii!... Ea stripizește dinții!

El privi în jurul său ca pentru a judeca efectul glumei lui. Cățiva rideau; dar cei mai mulți urmau să privească cu groază la călău, care'l desbrăca pe al doilea osândit.

Pierre răsufliă cu sgomot, se întunecă și dete fuga la trăsură, mormăind printre dinți cuvinte nedeshușite. Pe drum el se infioră și strigă așa de tare încât vizitiul său se întoarce pe capră, pentru a-l întreba ce dorește.

— Unde mă duci?

— La comandantul șef, precum mi-ai poruncit.

— Idiotele! dobitocele! făcu Pierre, injurînduși vizitiul, cecece nu făcuse nici odată pînă atunci... Acasă, acasă, și mai iute, mănușigă ce ești!

Văzînd execuția francezului și mulțimea care'l in-

conjura, Pierre își zise că nu mia putea rămîne la Moscova, și se hotări să plece la tabără. Această hotărîre îi păru așa de iminentă, încât i-se păru că o comunicase și vizitiului său.

A doua zi, la 24, Pierre plecă la Mojaisk. Pretutindeni se înghesuiau cazaci, frutassini călăreți, care, tunuri și convoiuri — și cu cât înainta el în această imbulzeală, cu atât mai mult creștea în Pierre un sentiment de neliniște amestecat cu bucurie. Era acelaș sentiment pe care-l încercase cup rilejul primirei țarului la Moscova: certitudinea de a întreprinde și de a sacrifica ceva. El avu plăcuta impresie, că tot ce constituie fericeirea oamenilor, adică confortul, bogăția vieții, viața însăși, nu era nimic în comparație cu cecece sînțea fără a-și putea lămurii. Nu obiectul sacrificiului său îl umplea de bucurie, ci sacrificiul în sine.

XXVII.

In dimineața zilei de 25 Pierre plecă la Mojaisk. La poalele unui munte, se dete jos din trăsură. La spatele lui un regiment de cavalerie cu căntăreți în frunte, urma acelaș drum ca și dânsul. In fața lui se apropia un convoi de care transportînd pe niște răniți, cu cărpe în loc de bandaje. Ei erau palizi, cu buzele strînse, cu sprincenele încruntate; pentru a potili sguuditurile carului ei se acățau unii de alții. Mai toți priveau cu o curiozitate copilărească și naivă, marea pălărie albă a lui Pierre și hainele lui verzi.

Un car plin cu răniți se opri la marginea șoselei; aproape de Pierre. Un soldat bătrîn cu brațul în eșarpă ridică ochii asupra lui Pierre și îi zies:

— Ce vremuri! Nu numai soldați sunt chemați, dar și moșicii!... Astăzi nu mai aloge nimeni!... Vor să omoare poporul!... Vor să pună un capăt tuturor!...

Cu toate că aceste cuvinte erau cam obscure, Pierre

le pricepu înțelesul și scutură afirmativ cu capul. Călea se mai descurcă. Pierre scolori dealul și merse mai departe. După patru kilometri de drum, el întâlni un obraz mai familiar: era unul din medicii șefi ai armatei.

— D-ta aci, conte?

— Da, am vrut să văd...

— In adevăr, ai ce vedea...

Pierre exprimă medicului dorința sa de a lua parte la bătae. Doctorul îl sfătui să se adreseze direct serenisimului.

— De ce să fii cine știe unde in timpul luptei? Serenisimul te cunoaște, te va primi bine. Urmează-mi sfatul, amicul meu.

Doctorul avea aerul obosit și grăbit.

— Vreau să te mai întreb ceva, spuse Pierre: unde se află poziția?

— Poziția? Asta nu e de competența mea. Treci mai întai de localitatea Tatarinova și urcă-te pe o colină. De acolo o poți vedea.

— Se vede bine de acolo? Dar dacă ai vrea...

Medicul îl intrerupse și dete fuga ca să se urce in trăsură.

— Te-aș fi petrecut eu însumi, dar... medicul își duse degetul la gât... am trabă pînă aici, și acerg la comandant. Măne, va fi bătae și din o sută de mii de oameni vor fi cel puțin douăzeci de mii de răniți, și abea avem braucarde, pături și medici pentru șase mii.

Pierre fu isbit de gîndul ciudat că din aceste mii de oameni robuști, tineri sau bătrîni cari priveau cu atîta naivitate pălăria lui cea albă, douăzeci de mii erau condamnați a fi răniți sau a muri.

(Va urma.)

Puterile europene și Statele Unite, ca și Japonia, au pus stăpânire pe calea ferată dela Taku-Tientsin la Peking.

Și e întrebarea dacă soarta viitoare a Chinei atârână de biruința ostilor împărătești ori a celor republicani ori de hotărârea Puterilor.

x Atelier de fotografii artistice, de primul rang. Zona și Kinast, Orăștie Văsar-tör nr. 4 (casele lui Hermann). Fotografii și portrete, reproducții după fotografii vechi și noi în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Cei ce se provoacă la anunțul din „Tribuna” capătă 5% rabat. Fiți cu atenție la firmă.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

„Tribuna” institut tipografie, Nichin și cons.

Dr. RÓTH KÁLMAN,
MEDIC.

TEMESVÁR ERZSÉBETVÁROS.

Strada Bathány 2. (Colțul str. Hunyady)

Cosultațiuni: a. m. 8-10, d. a. 2-4 ore.

Cosultațiuni separat pentru tuberculoși.

Atenție cu Tuberculin.

Loc deschis.*

Răspuns d-lui dr. Aurel Nyilván.

— În chestie politică și personală. —

În N-rul 257 al „Românului” Dr. Nyilván se încearcă a combate cele scrise de mine în „Tribuna” N-rul 241, având obrăznicia a lovi în mod brutal și infam și în activitatea mea privată de avocat, precum și în persoana mea.

Așa se vede că d. Nyilván, se laudă pe sine, deși bine știe, că lauda de sine miroasă greu.

Este deplorabil, că d. Nyilván în loc de ași motiva faptele sale naționale comise cu ocaziunea alegerii de membru congregational în Prislop, aduce pe tapet stonuri, minciuni și calomnii isvorâte din fantasia sa bolnăvicioasă, deoarece toate celea scrise despre activitatea mea politică și privată sunt minciuni și calomnii infame.

Activitatea mea politică, cât am putut-o desfășura în ținuturile noastre și între împrejurările noastre locale, precum și caracterul meu politic și individual este carte deschisă și o poate documenta alegătorii și intelectualii noștri, de aceea nu am lipsă de reclame și de câștiguri pe acest teren.

Iată eu, care la alegerile de deputat dietal, ca cortezul lui Vaida am suferit martiraj, am fost bătut de coțșii partidului guvernamental, am fost deținut de jandarmi în arest preventiv pentru activitatea și lupta dezvoltată și acum sunt pogrăbit în modul cel mai brusc.

Că acestea corespund adevărului, mă provoc la dnii Nicolae Nyilván președintele comitetului național, la d. Ioan Serb vicepreședinte, la d. Dr. Alexandru Vaida, la d. Dr. Teodor Mihali și la toți alegătorii noștri.

Cele scrise în „Tribuna” corespund adevărului și le-am publicat, ca și opinia publică, partidul național să fie în curat cu cele întâmplare și să-și facă datoria față de un astfel de Nyilván, care este, cu banul în două pungi, și vrea să șadă în două luni.

Fie liniștit dsa, că eu nu fac naționalism pe contul dsale, naționalismul meu îl emose toți ai noștri, iar în mine lipsește gheșeftul și machaivelismul.

Nu e adevărat, că d. Nyilván a susținut singur steagul partidului național la alegerile congregational trecute; la aceasta dânsul nici nu este capace.

Este însă adevărat că în cercul Prislopului, unde am voit eu, să pășesc ca candidat de mem-

bru, mi-a luat terenul și a pășit dânsul, ca în cercul cel mai ușor de reușit, așa încât în Somecuta mare, după ce în două rînduri am luat lupta și am rămas în minoritate, deși în rîndul prim nu mai cu 3 voturi, în rîndul al doilea cu 23 voturi minus, nu am putut să iau lupta deoarece aderentii partidului național sunt în minoritate. Aceasta s'a întâmplat în conțelegere cu membrii comitetului național din loc.

În anul acesta fiind alegeri particulare în cercul Prislopului, după cum am scris în „Tribuna”, am voit a lua luptă dar d. Nyilván care nu s'a consultat cu comitetul național din loc, nu a voit să știe de aceasta, ci după datina sa a făcut toate din capul său și a trecut în tabăra lui Mangra și a luat lupta cu Béla Pályi jude regese aici.

Auzind, că d. Nicolae Nyilvan președintele comitetului național și Ioan Serb vicepreședintele m'au propus pe mine și pe d-sa, să luăm lupta împreună și că aceasta corespunde adevărului mă provoc la dnii sus numiți, numai decât s'a dus la prefectul comitatului în Careii-mari și s'a plâns, că el nu va putea isbinti, unde prefectul i-a dat tot sprijinul și asigurarea ca el și ortacul său de luptă vor fi aleși.

Oare a lupta împreună cu un conșot care este lângă aceia din tălpi până în croștet un maghiar bun și patriot adevărat este a aduce la isbândă sau cel puțin a susține steagul partidului național??!

Așa dle Nyilvan nu putem face politică adevărat românească.

Iată isbânda steagului partidului național în conțelare și luptă cu d. Pályi Béla jude regese. Alegătorii din cercul Prislopului au fost seduși la alegerea aceasta, cu aceia, că stegarii partidului național aieva pășese cu programul național. Dar auzind de pactul dlui Nyilvan s'au scărbit de cele întâmplare, încât din vre-o 700-800 alegători români numai circa 80 de inși au votat.

Nu este adevărat că alegătorii din Gaura m'au fluerau sau huiduit și că Prislopului sau Găurenii ar avea orice obiecțiune sau dubitate în contra activității mele politice sau a vieții private sau în contra mea ca avocat. Că d. Nyilvan nu spune adevărul, mă provoc la d. Vasile Indrean preot în Gaura, care a fost de față, când eu am mers în comuna Gaura precum și când m'am reîntors de acolo. Din contră alegătorii au poșit, ca noi să luăm lupta împreună, dar fiind timpul apropiat și fiind nepregătiți, d. Vasile Indrean a refuzat cererea aceasta.

D. Nyilvan fiind scurt de minte și articolul meu din „Tribuna” încă îl schimbă după gustul său.

Eu nu am scris, că alegătorii mi-au declarat că nu pot avea șanse de reușită, ci aceea am scris, că d. Vasile Indrean a făcut declarația aceasta.

Nu s'a aflat altul să pășiască împreună cu mine, fiindcă timpul a fost scurt și d-sa a avut tot norocul deoarece în cas contrariu cădea cu o noare mangristă.

Trebuie să-i aduc aminte dlui Nyilvan, că eu nu din întâmplare am fost președintele petrecerii sus numite, ci din încrederea tuturor tinerilor academice și universitari din jurul nostru și eu nu numai la o petrecere am fost președinte ci la mai multe petreceri. Am aranjat vre-o 6 (șase) petreceri și acestea toate cu succes deplin atât material cât și moral.

Dar eu la petrecerile acestea nu am făcut scandal și nu am pâlmit în mijlocul publicului în sala de joc pe musicant, pentru că nu a voit să zică ciardașul, precum a făcut d-sa, încât tot publicul s'a consternat și l-a judecat de om ineult pe d. Nyilvan; martori îni sunt toți aceia, cari au luat parte la petrecerea de vară aranjată cu prilejul adunării „Astra” în anul 1909, August 8, în Somecuta-mare.

Și cred, că a fi președinte în atâtea rînduri nu se poate din întâmplare, cum scrie dsa.

Este adevărat că eu am voit să dau venitul petrecerii amintite altei destinațiuni, decât aceleia care s'a fiesat în invitări. Eu nu am voit să mă supun arbitriului unor domni, între cari s'a amestecat și dsa, că din venitul carut să se facă o popicărie în grădina băncii „Chiorana”, pentru personalul său.

Deoarece personalul „Chioranei” poate risca vre-o 400 cor. să-și facă popicărie.

Deci am dat venitul destinației sale, jumătate pentru biserică gr.-cath. din loc și jumătate pen-

tru inundații din Bănat, care sumă s'a trimis „Tribunei” spre distribuire. Și despre care rezultat moral și material am dat și socoteală publică în „Tribuna”. Este neadevărat, că eu am tras diurne din aceasta sau din alte petreceri aranjate sub președența mea, și că dsa m'ar fi amenințat cu proces.

De așa ceva nici vorbă nu a fost.

Lucrul acesta îl pot documenta cu scrisorile mele în ordine, cari și acuma le păstrez, dar mă provoc la toți aceia cari au fost aranjatori la a tari petreceri, precum și la d. Nicolae Nyilvan director de bancă și Ioan Serb protopop în loc, cari de obicei au censurat darea de seamă a veniturii încurs din petrecerile aranjate de mine, să spuie ce transgresiuni am făcut eu cu atari ocazii și că fost-a vorba de amenințările dlui Nyilvan.

Il rog pe d. Nyilvan să ne spuie și nouă, de câte ori a fost președinte la atari petreceri în Somecuta-mare?

Ceace privește insultele aduse mie, ca persoană și advocat trebuie să declăr, că fiecare advocat, trebuie să-și îndeplinească datorințele sale.

Dar este fantasia bolnăvicioasă a dlui Nyilvan când aiurează, că eu am vândut capra țaranului pentru 40 fil., 2, 3 cor., deoarece eu în persoana mea licitație pe mișcătoriu în decursul praxei advocatiale și afară de aceasta nu am efectuat.

Ca advocat încredințat numai încercă o cauză de 281 cor. am ținut licitație pe obiecte mobile, dar și cauza aceasta a fost a dlui Nyilvan.

Este calomnie infamă, că în contra mea s'au făcut arătări criminale la procuratura din Sătmăre. De altminte, pentru calomniile sale infame sunt silit am cere satisfacție și la forul judecătoresc.

Caracterul dlui Nyilvan îl pot dovedi faptele sale.

Dsa este acela care lui Teodor Chis alui Iuda din Varani în decurs de două-trei săptămâni, ca avocatul băncii „Chiorana” i-a făcut spese aproape la 800 coroane, cari i-lea solvit Keresk. Bank din loc deși nu este cauza directă, dar indirectă, că respectivul și-a lăsat casa, masa, orfanii miei și a luat lumea în corp spre America.

Dsa este acela care exoperind împrumuturi dela „Albina” alegătorilor și poporului român din cercul nostru, s'a folosit de starea debilă materială a clientilor și și-a legat după ficcare sumă exoperandă dela capital 2% plus honorariu 100, 200 cor. și mai mult după împrejurări afară de aceia și spesele efective.

Cas concret cu Gafia Surduc din Văleni unde a improcesuat honorariu și suma sus legată de 281 cor. neputându-i plăti a licitat-o și a fericit-o după metoda Dsale, încât astăzi nici masă nici casă nu are.

Contractul este în mâinile mele.

Așa ai fericit poporul român ca încredințat al „Albișci”.

Acestea sunt fapte și nu scornituri cu capra dsale.

Dsa mai bine ar face dacă și-ar vedea bârna în ochiul său și numai după aceasta să aducă la persoana altora calomnii infame.

D. Nyilvan la institutul român banca „Chiorana”, este înscris consult și văzând, că stoloie statorite de direcțiune sunt prea mici, a cerut ceva ajutor pentru un candidat de avocat și după ce nu i-s'a votat și-a dat demisia în scris, că el se duce dela institut și deși institutul ia primit demisia totuși și azi funcționează ca prim-consult.

Să recunoască d. Nyilvan, că el lucră în contra persoanei mele cu cele mai meschine mijloace, însă d. Nyilvan se va nimici pe sine însuși, deoarece adevărul va triumfa și faptele îl documentează.

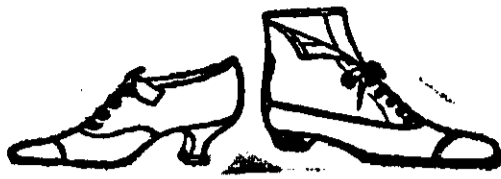
Să recunoască dsa că face zizanie și noimțelgeri pretutindeni pe unde se învârte, precum a făcut și la adunarea din Seini și la serbările cele mari din Blaj. Faptele și caracterul dlui Nyilvan le-a publicat și ilustrat și „Tribuna”.

Acolo este întâmplarea din Blaj, cu ocaziunea festivităților, când d. George Coșbuc ilustrul poet și alți domni au voit să iec parte în Univers la petrecerea aranjată acolo, după cuvintele poetului Coșbuc, d. Nyilvan, „domniule tinăr lat în spate” nu a voit să-l lase în sală cu ovințele „acolo nu-i slobod”, „domniule eu sunt jurnalist și vren să descriu impresiile dela dv-tră”, iar dânsul i-a răspuns „jurnalist de jurnalist ce îmi pasă mie le impresiile dtale, aici ai de plătit”: deci ne-nosecând și ignorând ilustrul nostru poet, totuși

* Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacția nu primește răspunderea.

„Cine vrea să cumpere încălțăminte fabricate în țară intrădeavăr fine, comode, elegante și durabile acia să cumpere cu încredere la

IOAN VUIA
Sătmar — Szatmár,
- - Deák-tér - -
In casa lui Kersztes András

care ține în magazinul său de ghețe bogat asortat numai ghețe și cizme pregătite în țară din piele înă veritabilă cu prețuri foarte moderate, fabricate imitate nu are și marfele sale în privința execuției unei drăgălașe sunt neîntrecute.

La dorință să pregătesc tot felul de ghețe și cizme după măsură.

Îa împoșoat cu astfel de vorbe, cari sunt caracteristice pentru un bărbat care vrea să treacă de om cult. Acolo este în „Tribuna”, Noemvrie 5, pag. 5 sub titlul „Din Orăștie” care dovedește clar caracterul și viața politică a susnumitului.

Tot în „Tribuna”, „putregai și jeratic” și altele, la cari d. Nyilvan nu a avut curajul civic să răspundă și să se clarifice. Și în loc să se spele pe sine în articolul „Intimpinare”, are impertinența și obrășnicia a mă ataca pe mine atât în viața mea politică cât și în cea personală, cu scornituri, lucruri fantastice, svonuri iscate din creeri bolnăvicioși. La toate acestea îi este spin în ochii lui cancelaria mea advocațională, clientela mea aleasă și cinstită și modul meu de viață modest și curat.

Caracterul dlui Nyilvan mai de-aproape îl dovedește un fapt, care este cunoscut de toată inteligența română și străină anume: cearta și gâlceava, ce o are cu părinții și fratele său, nu voiesc să citez cuvintele vătămătoare adresate părinților și fratelui său, prin care în modul cel mai brusc i-a insultat și din care cauză el nu mai ia parte în familia părinților săi, dar îl știu și îl pot documenta toți intelectualii din loc.

Dacă dsa ar avea popularitatea, de care e așa jaluz, atunci ar trebui să aibă și o clientelă responsabilă, de care însă nu dispune, fiind silit a se murgini la clientela ce o are la banca „Chiorana”.

Trebuie să știe dl Nyilvan, că în cercul nostru accia opinie domnește, că pe dsa conducătorii noștri numai de „strohman” îl folosesc la adunările populare și acum conducătorii noștri convinși de adevăr îl vor stoarce ca pe o citroamă și îl vor reduce la valoare reală a dsale.

Dle Nyilvan, îți dau un sfat să-ți speli murdăria de pe d-ta și luându-ți haină curată, poacă-indute, ca fiul cel pierdut, să cei iertare părinților și fratelui dtale pentru insultele aduse lor și să te supui sfaturilor părintești, să-ți recunoști păcatul comis în contra neamului dtale prin faptele dela alegerea din Prislop, lucrând în contra națiunii dtale dela adunarea din Seini, când ai propus solidaritatea tuturor Românilor.

Să repășești din tabăra lui Mangra și alui Tisza în sinul partidului național.

Să recunoști, că în Șomeșu-mare și jur nu ai legături amicale și sociale cu nici un român conștient.

Să recunoști, că datoria de cărți pe lângă tot cavalerismul dsale nu mi-ai plătit-o nici mie nici dlui Augustin Drăgan, care este un simplu diurnist la banca „Chiorana” și a cărui sprijin material au fost numai banii imprumutați dtale.

Să recunoști, că datoria de circa 280 cor. pentru hainele ce ți-le-a făcut Ferenczi Lajos, eroitr în Sibiu, nici în ziua de astăzi nu ai achitat-o și în contra dtale cu ocaziunea execuției s'a luat protocol negativ, că dta nu ai nici o avere.

Să recunoști că dta ești unul dintre duhurile necurate ale neamului nostru.

Dsa bine știe că prietenii mei sunt dnii Nicușac Nyilvan, tata dsale și președintele comitetului național din loc și directorul băncii „Chiorana” și Ioan Serb vicepreședintele com. național și protopop în Șomeșu-mare, a căror trecut politic și social îl cunosc toți Românilor. Sus numiții domni în contra activității mele politice și personale nici o excepție nu au adus, ei din contră totdeauna m'au asigurat de stima și de concursul dsale.

Repetez că toate cele scrise la persoana și activitatea mea politică, de către d. Nyilvan nu sunt

alteeva decât niște idei descreerate și luate din vânt.

În fine conștiu de datorințele mele sociale și naționale chiar de loc nu-mi țin de lucru cinstit să fiu în contact social cu dta; iar la intimidările dtale absolut nu reflectez, cu atât mai vartosă că mă țin stăpân de a umbla pe picioarele mele proprii, și nu sunt avizat la protejia individului nenumit din partea dtale.

Cu stimă
Dr. Simion Butean,

REISZ MIKSA FABRICĂ DE MOBILE

in

BÉKÉSCSABA — NAGYVÁRAD

Andrássy-ut 41—43.

Rákóczi-ut 14.

(Lângă „Apollo”).

VINURI vechi și noi de vândut.

Adresați-vă cu toată încrederea la proprietarul de vii din Șiria (Világos) *Petru Benea*, căci Vă vom trimite numai vinuri bune, curate și pe lângă prețurile cele mai moderate.

Vinuri vechi: Vin alb K — 68 litru.
Rizling — 70. Roșu — 94.

Vinuri din anul 1910: Carbenet alb K — 90 litru. Șiller K — 56. Rizling K — 58.
Rizling și Ruje amestecat K — 54 litru.

Vin din anul 911 K — 48 și 50 litru.

Vinul să expedieze cu rambursă dela 50 litri în sus sub îngrijirea mea proprie.

Vase dau împrumut pe timp de două luni.

Pentru calitatea vinului garantez.

Petru Benea
propr. și neg. de vinuri
Világos (Arad m.)

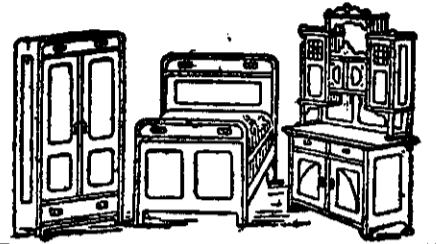
Cine vrea să cumpere
vițe americane

„RIPARIA PORTALIS”

pentru altoit, să se adreseze preotului Petru Pelle din Miniș (Ménés) comitatul Arad.

**BAUMANN ARNOLD succ^o sorului
LÁHNI KÁROLY,**
fabricant de mobil e.
Alba-Iulia, Piața Szent István Nr. 11.

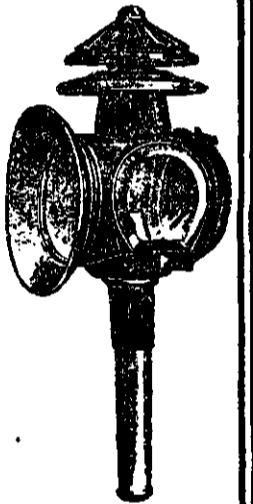
Recomandă mobile pregătite în atelierul său din cel mai bun material, pentru dormitoare, sufragerii, locuințe garson și birouri pe lângă prețuri ieftine.

Omaszta János,
fabricant de lămpi
pentru trăsuri.

Budapest
VIII. Óriás-utca 20/a

Primește comande de ori-ce lămpi pentru trăsuri și automobile, — comande pentru galvanoplastică și ori-ce reparațiuni de branșe.

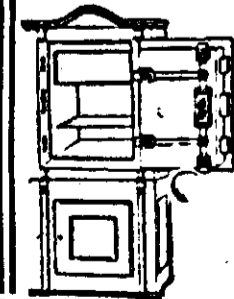

Fabrica budapestană de casse de bani

Gelléri și Schuller
BUDAPEST

Fabrica: IX., Rákos-utca 4 Depozitul orașenesc și biroul: V. Széchenyi-u. 7.

Liferanții ministerului de agricultură, de horezi, căilor ferate ungare și al poștelor.

Efectuiază casse de bani, libere contra focului și spargerilor, casse pancelate pentru păstrarea documentelor.

Catalog gratuit și franco.

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Văpsire de haine. Curățare chimică.

Spălare cu aburi.

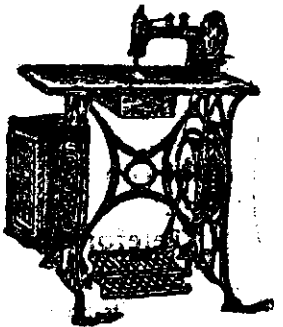
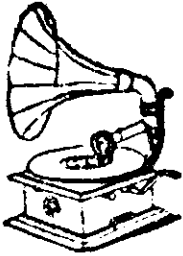
La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimită franco.

Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat din nou, unde primește comenzi și reparări de lucruri ce aparțin în branșe, precum

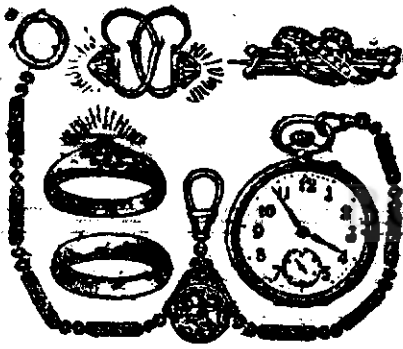

Mașini de cusut
Mașini de scris
Biciclete și
Gramofoane etc.

Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede și prompt.

A. Slepák, giuvaergiu și
ceasornicar
Marosvásárhely, Széchenyi-tér 43. sz.

Ma e asortiment în ceasuri de buzunar de aur, argint și nickel, în ceasuri de părete. Giuvaerice fine, cu briliante, obiecte de lux în argint și articole optice. În atelierul meu se reparaază ca nouă, lucrurile vechi, anume giuvaerice și ceasuri, pe lângă garanță. Prețuri solide! — Serviciu prompt!

Roth Frigyes,

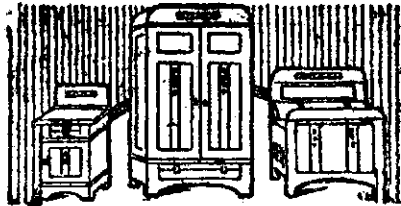
măcelar și cărnătar,

Alba-Iulia — Gyulafehérvár.
Sétatér Nr. 5. (lângă Hotel Europa)

Are de vânzare zilnic, carne proaspătă, de vită, porc, vișel, oale, miel, de porc afumată, apoi toffelul de cărnăfăril, slănină și unsoare, în mic și mare. — La cerere trimite în cane proprii unsoare proaspătă topită. Expediție promptă fie prin postă fie ca marfă. Cereți prospect.

← **Nicolae Hencilă** →
măsar de zidiri și mobile
Déva S.r. Vasut No 18. (Casa proprie).

Aduce cu stăruință la cunoștința on. public din loc și provincie, că și-a provăzut și mărit atelierul de măsurat cu puteri de muncă corespunzătoare cerințelor de azi.

Primește tot felul de lucrări pentru zidiri și mobile, precum și reparări cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și constant.

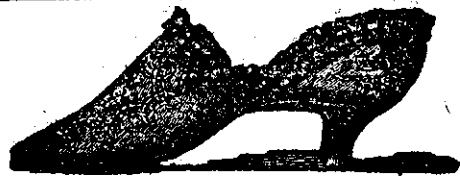
Mare magazin de tot felul de mobile pregătite din materialul cel mai excelent scos de la cele mai simple până la cele mai luxoase.

Premiat la a. 1902 din partea expoziției Industriale din Becicherecul-mare.

BERBERSZKI MIKLÓS

păp car,

— Nagybecskerek. —

Literează în țară și străinătate papuci de orel, păși, mătase și catifea, pentru bărbați, dame și copii cu prețurile cele mai ieftine. Serviciu prompt. — Catalog trimis gratuit. — R-vinzătorilor li se dă rabat.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că mi-am aranjat în Timișoara, Piața George Nr. 4.

un modern

atelier dentistic.

Practica mea veche mă dispenzează de o mai amănunțită recomanțare, asigurându-mi în schimb încrederea în satisfacerea oricărei pretenții a pacienților. — Cu stimă:

Götzl Mór,
dentist.

De neîntrecut!

Spălătorie aranjată cu mașini electrice pentru curățarea chimică a hainelor, colorare și spălarea fulgilor de perini.

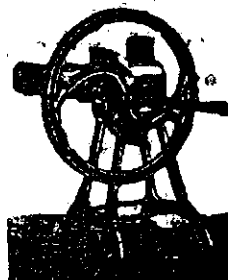
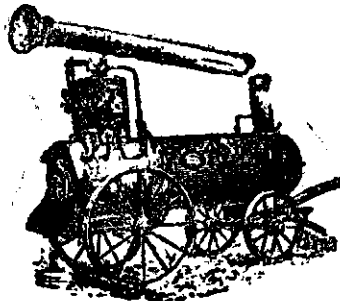
LUCZA JÓZSEF

Seghedin—Szeged, Laudon-utca 9. sz.
(Colțul pieței Valeria.)

Având sistem propriu de a curăți chimic și a colora, sunt neîntrecut în meseria mea. Colorez haine de domni, dame, copii, dantele, stoffe de mobile și covoare. Pierdelele le spăl cu mare grijă. Pentru dolii colorez haine în negru. Comenzile le execut îndată cu mare acurateță. Baltoane de piele le colorez în culori închise.

Kálnai S.

fabrică de motoare și turnătorie de fier,
Muraș-Oșohel—Marosvásárhely.

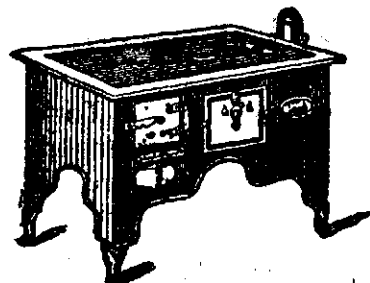
Motoare cu benzin și olei brut, locomobile, motoare absorbitoare de gazuri. — Mașini-motoare cu benzin, automobile pentru arat și îmblățit. — Primește totfelul de montări pentru mașini, stabilimente industriale, mașini cu aburi și încălzirea cu aburi, precum și executarea a totfelul de aliaje de fier și metale, montarea deplină a morilor precum și reparări în branșa aceasta.

Garanță deplină! — Serviciu prompt! — Prețuri ieftine.

Fabrica de prăjitoare de cafea și căminuri brevetate a lăcătarului

IFJ. FAZAKAS FERENCZ
Szepszentgyörgy, Gróf Mikó-u. 18.

Recomandă on. public prăjitoarele de cafea brevetate și căminurile (sparmert) recunoscute de cele mai bune, dintre cari până acum s'au comandat peste 400 bucăți.

Primește și execută pe lângă prețuri moderate orice lucrări de strungărie în fier, repararea mașinilor și mecanismelor de fier, a caselor etc pe lângă garanție.

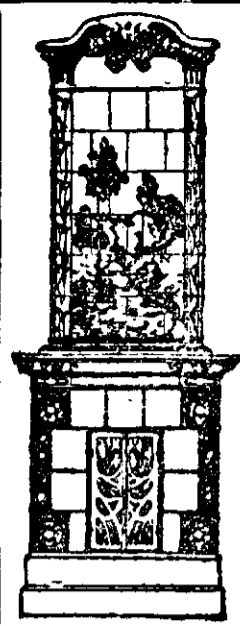
Trimite franco fiecăruia care se referă la ziarul acesta precum și despre prăjitoarele și căminurile sale brevetate.

Cel mai mare depozit de încălțăminte din Lugos.

Ghete de box veritabil. Schewreux ori lac elegante și solid ucrate, pentru domni 9 cor., pentru d-mr 8 cor. Pot fi cu șetă, cu nasturi ori fără. Ghete de box pentru dame numai 7 cor. Ghete de box pentru copii dela 1—5 ani cor. 2:60, dela 5—10 ani cor. 3:60, dela 10—15 ani cor. 5:60. Ce ui-ce nu va fi mulțumit cu ghetele trimise, i-se vor re trimite banii. — Crema și locuri de gumă la fiecare parche gratis.

EBERSTEIN HENRIK,
pantofar în Lugos.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că în (Cluj) Koloszvár, Monostori u. 7, am deschis un magazin înregistrat și provăzut cu *cuptoare din țară și străinătate*, unde se află în depozit permanent cuptoare moderne de majolică stil secesion și cuptoare de oțel Daniel, precum și căminuri și cuptoare de bucatărie.

At ag atenția publicului asupra depozitului meu model, asigurând-ul totodată despre calitatea perfectă ale articolelor și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvár.

KUN ENDRE,

atelier cu mașini electrice pentru ascuțire artistică și homoru.

SZATMÁR,

oasul évay, vis-à-vis de Tribunal.

Se recoman. pentru pregătirea și ascuțirea or cărui soi de cuțite, ca cuțite pentru că-ăpie și bucatărie, pentru masă și bricege, unelte pentru ciobotari și cojocari precum și ascuțirea bricelor pre lângă prețuri onvenabile și execuție ireproșabilă.

La trimiterea a 6 brice barbierilor se socotesc taxa numai pentru 5.

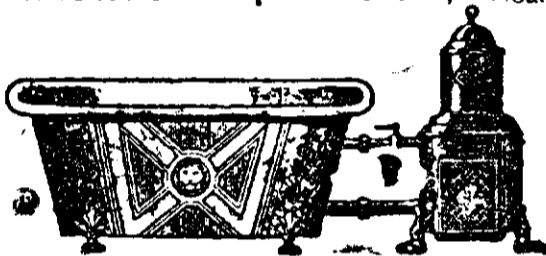
Carl Piffel, prima fabrică de obiecte de metal

Premiat de mai multe ori.

Telefon 184.

Temesvár-Ersébetváros Gyár: Hunyadi-u. 14. Uzlet: Hunyadi-ut és Missits-utca sarkán Krauszler-féle házban.

Recomandă obiecte sale toate frumoase și solide de tina igienie și aume: vane de scaldat și pentru copii, scaune pentru scaldat, încălțtoare și vane de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu). Lăzi pentru lemne și pentru carbuni și alte obiecte de metal: precum ciubere, uchoare și căni. — Așor litere de tinchea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei și cu numele stăzii, măci și firme de ținc. Conduct pentru apă, a anjări pentru baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat Temese.

Acoperiri de case și turnur, globuri și cruci.

Catalog de prețuri la dorință grauit.

Ulenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

Pregatesc

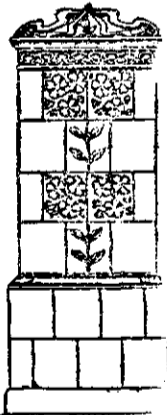
cuptoare de teracotă,

căminuri, vase, glastre, cu prețuri moderate.

Pentru durabilitatea lor garantez. Primesc și repararea cuptoarelor vechi și în provincie. Rugând sprijinul mult onoratului public:

Magyar István,

fab icant de căminuri și art cole de lut
Temesvár-Gyárváros, Kém. u. 16.

Cei ca i au lipsă de ghete să se adreseze prăvăliei nou aranjate de ghete alui

Nicolae Lung,

Pancsova, Strada Gizella (Mészáros).

Asortată conform cerinț lor moderne unde se află de vânzare ghete lu crate în atelierul propriu, pentru bă bați, dame și copii, executate elegant și trainic, cu prețuri moderate. Lu reaza ghete dupa măsură, în timp scurt, execuție elegantă și prețuri ieftine. — Pentru picioare defectuoase ghete speciale!

Societate acț. de mașini agricole și mehanice

(Mezőgazdasági és műszaki R. T.)

Nagyvárad, Bimanóczy-u.1.

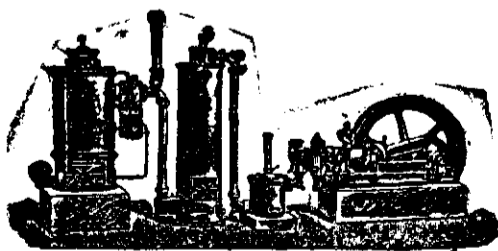
Mare depozit de mașini agricole și mehanice.

Liferează: mașini agricole și industriale, unelte, aranjamente de mori, mașini de abur, motoare cu olei, benzin și gaz.

Automobile, articole californice, curcubețe, pentru vin, bere și apă. Olei pentru mașini și cilindre.

Totfelul de unsori pentru mașini, saci, ponevi, valtrapuri, streanguri și pălămare; curele pentru mașini, pompe, mașini pentru vin și viticultură precum și utensilii; stropitoare, îngrădituri de sârmă, cumpene, desinfectorii și dulapuri de salvare.

Secție de electricitate și mașinării.

Tóth József

ciasornicar special și de cronometru, giuvaergiu, depozitar de gramofone, plăci și articole industriale artistice

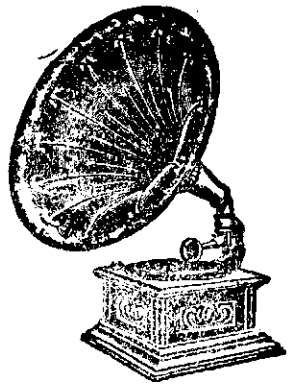
SZEGED, DUGONICS-TÉR Nr. 11.

Cea mai bună și mai ieftină sursă pentru cumpărarea giuvaerelor, gramofonelor și plăcilor. Pentru ceasornice și gramofone noi primește garanție de zece, pentru reparaturi de nouă ani. Expediția se face zilnic de trei ori.

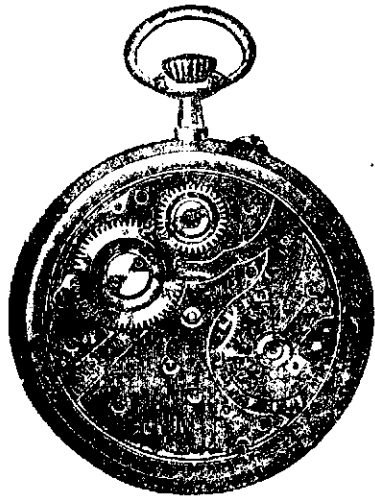
Plata în numărare se face la ceasornice și juvaer cu reducere de 12%. La gramofone cu 15%.

Vânzare în rate.

Nenumărate scrisori de mulțumită.

Catalogul ilustrat se trimite oricui gratuit.

Serviciu cinstit și solid care-l profesez dela deschiderea casei mele imi asigură an de an o desfăcere crescândă. fapt care mă pune în plăcută situație de a pune la dispoziția clientelei mele noi prețuri scăzute în rate și bani gata pe urma cumpărăturilor făcute în masă, deci mai ieftine.

Depozitul cunoscut în întreaga țară de plăci și gramofone, l'am mărit cu un magazin de ceasornice, juvaere și atelier de reparaturi.

Ca cunoștințe speciale amintesc că sunt de 25 de ani ceasornicar. Meseria am învățat-o la renumitul atelier de eronom și ceasornice Branswetter János, unde am lucrat ani de-a rândul ca calfa și pe urmă ca conducător. Faptul acesta, apoi celelalte experiențe și rezultatele câștigat până aci sunt garanție deplină că orice comandă ori reparatură în acest ram va fi executată cu pricepere specială, conștiințios și prompt.

Plec în lupta vieții cu două lozinci: „Cinste” și „Omenie” și nădăduiesc că on. public în interesul propriu va aprecia și sprijini încercarea mea. Intocmai ca începutul modest al depozitului direct de gramofone și plăci, pe care în cursul alor 10 ani l'am condus așa fel că azi e cunoscut de toată țara. Asigurând că orice comisionare față de mine se vor executa cât se poate de minuțios, vă rog ca orice cumpărături să le faceți la mine și să mă recomandați în cercul cunoștințelor dumneavoastră.

Nutrind această plăcută nădejde, rămân cu deosebită stimă:
Tóth József.

mare negustor de cronometre, gramofone și plăci, ceasornicar special și giuvaiergiu.

Condiții de transport și plată.

Cu apariția acestui preț-curento toate celelalte sunt nevalabile.

Ratele indicate și prețurile în numărare se înțeleg fără nici o reducere. Dar dacă la comanda pe rate, jumătate din suma întreagă se plătește contra ramburs, se acordă o reducere de 8% (la ceasuri și giuvaiergiu 6%).

Comande sub 30 cor., pe lângă reducere de 15%, se execută numai în bani gata (la ceasornice și giuvaiergiu 12%).

Prețul comenzilor de peste 30 cor. se plătește în zece luni, așa fel că rata primă de 20% (o cincime) se solvește îndată, iar restul în opt rate lunare egale. Astfel la o comandă de 50 cor. se vor rambursa zece coroane, iar cele opt rate vor fi de câte 5 cor.

La comande de peste 200 cor. rambursa e de 25% la sută, iar restul se plătește în zece rate lunare. Transacții cari durează mai mult de zece luni nu se admit.

La orice aparat se adăugă 6 mari plăci duble (sau 12 ari) un elegant album de plăci, 1000 bucăți ace de concert și o bisaceta de lemn pentru păstrarea acelor noi și vechi. Garanție de 10 ani și instrucția cum să se folosească.

Iar dacă la comandarea gramofonelor aceste accesorii sunt dispensabile, la plățile pe rate se face o reducere de 25 cor., iar în bani gata de 21 cor.

Pentru pachetare se pune în socoteală cumpărătorului numai o cheltuială neînsemnată. — Transportul îl suportă cumpărătorul.

La comanda din străinătate se cere aconto. Comanda pe rate, pentru străinătate nu se admit. În Africa, America și Asia, numai pe lângă trimiterea cutiei, cheltuielilor de impachetat și transport.

Prețurile prezentului sunt fixe și nu se admite nici o tocmeală.

Fiindcă condițiile de plată în rate, stabilite de mine sunt atât de avantajoase, încât astfel de prețuri la alte firme nu se fac nici plățind în bani gata, sunt constrinși să trimit obiecte pe rate numai oamenilor absolut acreditabili și bine reuțați.

La comanda în bani e necesar un om major case să primească garanție nelimitată.

Comanda în numărare se face cu întoarcerea curierului, iar pentru cele în rate se recere timp de 1—2 săptămâni.

Preoților, capelanilor, proprietarilor, funcționarilor superiori și rentierilor le deschid cont curent fără nici un ziranț.

Nu am agenți și voiajori, astfel clientela iese mai ieftin, căci diurnele acestora lipsesc.

La cumpărare în rate se recere descrierea stărilor materiale, pentru stabilirea creditului.

Gramofon parlofon Nr. 1

Greutatea aparatului montat 5 chl. 100 gr. Mărimea cutiei 27 x 27 x 14 cmeri. Lustruit în culoarea nucului, cu piedestal sculptat și fruntarii, cu propagator campanulă, lărgime 40 centimetri, cu braț de transmisiune fonetică lărgit progresiv „Patent” mec nism „Record” ca e se poate rage în decursul cântecului cu un disc 20 cm. în diametru, lustruit, cutia fonetică „Tresor Record”. — Prețul; împreună cu șase plăci mari de concert, duble, adică 12

ani, un frumos album de plăci 100 ace de concert într-o cutioară drăguță de lemn și o ștergătoare de plăci; în rate 60 cor. (30 fl.) în bani gata scăzând 15%, 51 cor. 75 b. (25 fl. 50 cr.).

Gramofon parlophon Nr. 3.

Greutatea aparatului montat 6 chl. 250 gr. Mărimea cutiei 33 x 33 x 16 cm., din mahon lustruit, cu fruntarii incrustate în argint, în toate patru laturile cu decorații de mozaic, cu propagator campanulă, lărgime 45 cm., cu braț de transmisiune fonetică „Patent” Nr

II circumferenț, mecanism „Record”, disc 22 cm. în diametru, lustruit. Cutia fonetică „Tresor Record”. Prețul; împreună cu șase plăci mari de concert, duble, adică 12 ani, un frumos album de plăci 1000 ace de concert într-o cutioară drăguță din lemn bun și o ștergătoare pentru plăci; în rate 75 cor. (35 fl. 50 cr.). în bani gata scăzând 15%, 63 cor. 75 b. (31 fl. 88 cr.).

SCRISORI DE MULȚUMITĂ.

On. dle I. Tóth, Szeged!

Am primit gramofonul și încercându-l vă pot spune că sunt pe deplin satisfăcut de el. Primiți mulțumirile mele. Trebuie să vă mai spun că vine lumea să-l vadă, ca pe o minune, și nu se satură să-l vadă și să-l asculte etc.

Bustyaháza, 20 sept. 1911.

Cu stimă:

Guay Kálmán, inginer de pădure c. reg.

DECLARAȚIUNE.

On. Dle! Gramofonul l-am primit bine, și-ți mulțumesc; sunt destul de satisfăcut, atât ce privește frumuseța, cât și sunetele curate, bune îndestulesc și pretenziunile cele mai delicate, etc. — cu stimă:

Matei Stefani, hotelier. Uzina Szomolnok.

DECLARAȚIUNE.

M. On. Dle!

Cu toată stima vă încunostințez, că cu gramofonul primit dela D-ta sunt pe deplin satisfăcut, — drept aceea primiți recunoștința și mulțumita mea.

Sperez, că D-ta vei mai primi comande din ținutul acesta, pentru că ne-am convins, că avem de-a face cu un om foarte cinstit și conștiințios. — Drept aceea Vă recomand, ca pe comerciantul cel mai de încredere al Ungariei. Baráthely, u. p. Medias.

Cu cea mai profundă stimă.

Sever Mețian, preot gr. or.

DECLARAȚIUNE.

M. On. Dle Tóth!

Am primit prețui ul D-voastre pachet, cu care sunt pe deplin mulțumit. Primește deci sincera mea mulțumită.

M'am convins, că publicul are de-a face cu un om corect, iar nu cu un neguțator palavrăgiu de reclamă. Azi-măne nimeni nu va mai cuteza să cumpere, pentru că neguțătorii aceștia palavrăgiu de reclamă la toa pa-ul înșală oam-nii. Dumnezeu să Vă trăiască pentru răspândirea comerțului ung.

Gurahonț, (comit. Arad) 1 Decemvre 1909.

Sunt al D-tale stimător:

Ioan Lebóh, inspector montan.

Gramofon parlophon Nr. 8.

Greutatea aparatului montat 8 chl. 250 gr. Mărimea cutiei 40 x 40 x 16 cm. Din lemn de stejar lustruit, pedestal lat, unghiuri rotunzite și laturile din față împodobită cu gravur. Mecanism record, propagator fonetic campanulă, lărgime 52 cm., cu braț de transmisiune fonetică „Patent” Nr. II circumferenț al lărgit progresiv. Disc 25 cm. în diametru. Cutia fonetică „Record” form”. Prețul împreună cu 6 plăci mari de concert, duble, adică 12 ani, un frumos album de

plăci 1000 ace de concert într-o cutioară drăguță din lemn și o ștergătoare pentru plăci; în rate 90 cor. (45 fl.) în bani gata scăzând 15% 76 cor. 50 b. (38 fl. 25 cr.)

Gramofon parlophon Nr. 103.

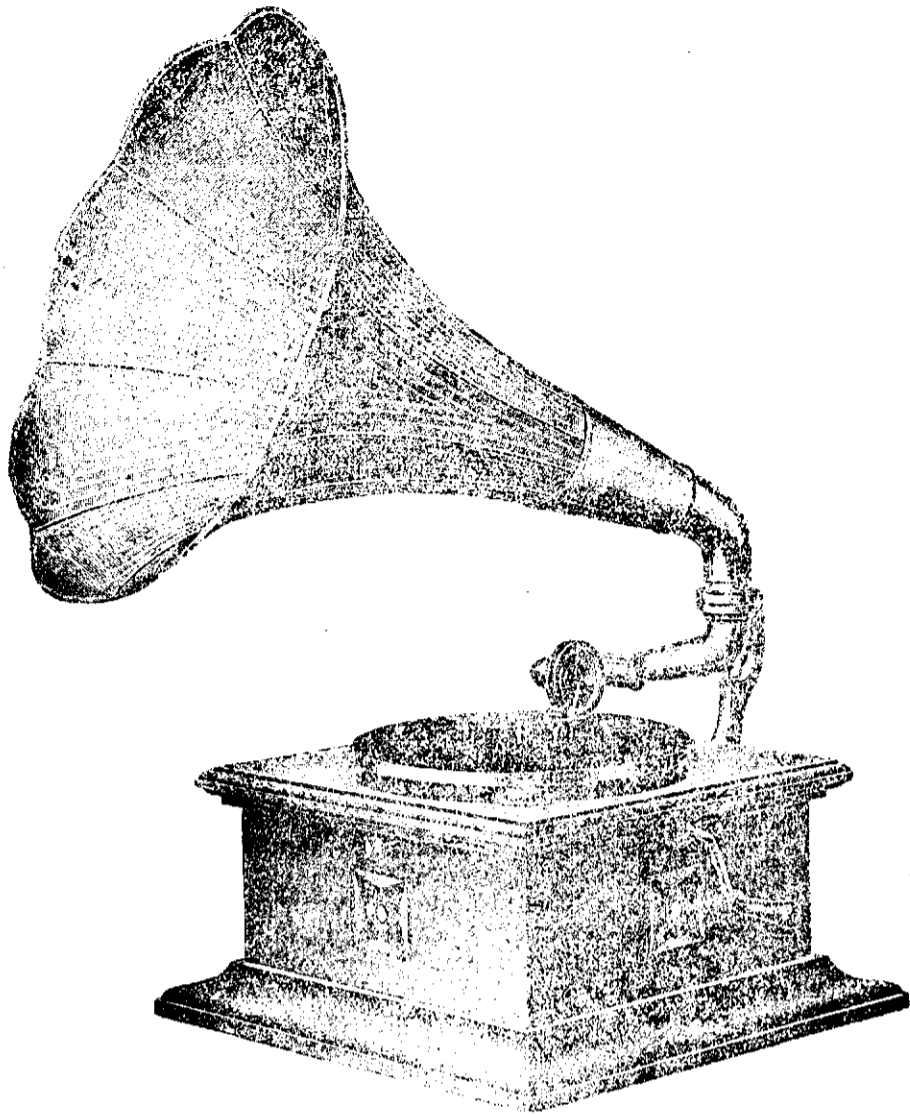
Greutatea aparatului montat 5 chl. 600 gr. Mărimea cutiei 32 x 32 x 15 centimetri. Din lemn lustruit în culoarea nucului, în toate patru laturile cu decorații de mozaic, cu propagator campanulă, lărgime 45 cm., cu braț de transmisiune fonetică „Patent” Nr. II circumferenț, mecanism „Record”, disc 22 cm. în diametru, lustruit. Cutia fonetică „Tresor Record”. Prețul; împreună cu șase plăci mari de concert, duble, adică 12 ani, un frumos album de plăci

1000 ace de concert într-o cutioară drăguță din lemn și o ștergătoare pentru plăci; 70 cor. (30 fl.), în bani gata scăzând 15% 59 cor. 50 b. (29 fl. 75 cr.)

Gramafon pentru familie „Record“ Nr. 107.

Greutatea mașinei 7 Kgr. 90 gr.

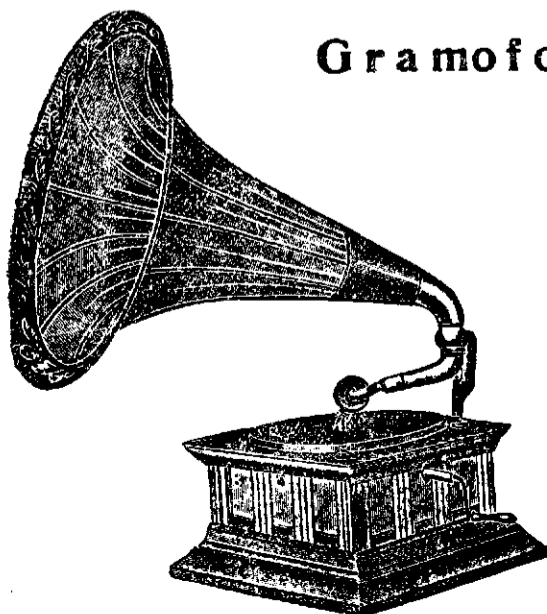
Dulap 40 x 40 x 18 cm. din mahogni închis, cu ornamentație mozaică ca trei laturi, cu coperiș și baza rotunzite, cu trompetă de 52 cm. în forma floarei, tonic cu braț II. îndoișos, cu mecanism „Record”, cu discul în diametru de 25 cm. nichelat și lustruit, cu membrană „Reform”. — Prețul: împreună cu șase plăci mari de concert, duble, adică 12 arii, un frumos album de plăci 1000 ace de concert într-o cutioară drăguță de lemn și o ștergătoare pentru plăci; în rate 90 cor. (45 fl.) la plăture în bani gata 15% rabat 76 cor. 50 fil. (38 fl. 25 cr.).

Gramofon parlophon Nr. 32.

Greutatea aparatului montat 12-200 chlg. Mărimea cutiei 41 x 41 x 22, din lemn de stejar lustruit întunecat fruntarii cu decorațiuni, și aplicații de intersia, cu capac mobil, propagator campanulă largime 57 cm., cu braț de transmisiune „Patent” circumferențial IV mecanism spirală dublă „Tandem” și disc lustruit în diametru 30 cm., cu membrană „Exhibition”. Prețul: împreună cu șase plăci mari de concert, duble, adică 12 arii, un frumos album de plăci 1000 ace de concert într-o cutioară drăguță de lemn și o ștergătoare de plăci; în rate 140 cor. (70 florenți) în bani gata, detragând 15% 119 coroane (59 fl. 50 cr.).

Gramofon parlophon Nr. 22.

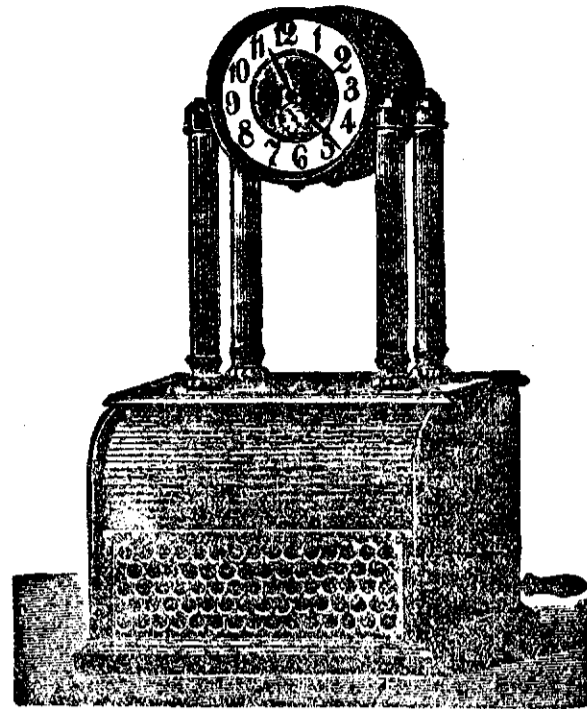

Greutatea aparatului montat 9 chlg. 300 gr. Mărimea cutiei 39 x 30 x 19 cm., lustruită în culoarea stejarului, cu capac mobil, piedestal înalt, cu colțuri și fruntarii admirabil sculptate, propagator campanulă larg 52 cm., cu braț de transmisiune lărgit progresiv „Patent” III circumferențial. Mecanism „Record” cu spirală dublă, disc lustruit 25 cm. diametru. Cu membrană „Reform Gummis”. Prețul: împreună cu șase plăci mari de concert, duble, adică 12 arii, un frumos album de plăci 1000 ace de concert într-o cutioară drăguță de lemn și o ștergătoare de plăci; în rate 110 coroane (55 fl. reni), în bani gata cu scadință 15%, 93 coroane 50 fileri (46 florenți 75 cr.).

Inovație senzațională. Să ne ferim de imitații fără valoare.

Ceasornic gramofon

Deșteaptă după dorință cu cântec sau muzică.

Această noutate cu adevărat practică și frumoasă poate servi mereu ca decor pe masa din saloanele familiilor celor mai de seamă. Mărimea ceasornicului gramofon 33 x 35 x 56. Cutia executată foarte elegant e din stejar deschis. Partea dinainte pentru întrebuințarea gramofonului, e provăzută cu un stor de lemn. Sunetul să transmită printr-un braț fonetic, lărgit progresiv și prin găurile plăcii de metal se propagă cu puterea naturală. Gramofonul nu face șgomot și e provăzut cu mecanism veritabil elvețian, pe două spărale puternice.

Un mare avantaj al acestui aparat e și faptul că lăsând storul, nici fun sanct străin nu se mai aude, iar acul de transmisiune traversând întreaga placă, aparatul se oprește de sine. Instrucțiuni se alătură fiecărui aparat. Prețul: împreună cu șase plăci mari de concert, duble, adică 12 arii, un frumos album de plăci 2000 ace și ștergătoare pentru plăci; în rate 140 coroane (70 fl.), în bani gata 119 coroane (59 florenți 25 cruceri).

În calitatea aceasta nu se găsește nicăieri. Ceasornicul e ridicat pe patru frumoși stâlpi de alama galbină, într-o cutie de metal roșu. Mecanismul de precizie, tras o singură cașă, umblă 36 ore. Dacă vrem să folosim ceasornicul gramofon pentru deșteptare potrivim arătătorul și ne va deștepta cu cântec orchestrală militară sau țară, după dorință și placa aplicată mecanismului.

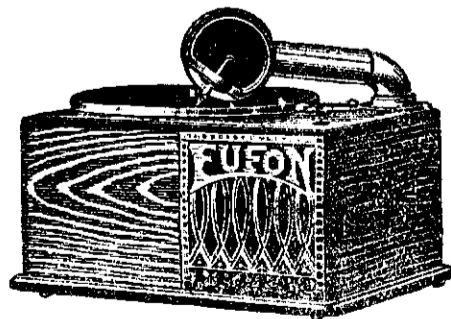
Gramofon parlophon Nr. 44.

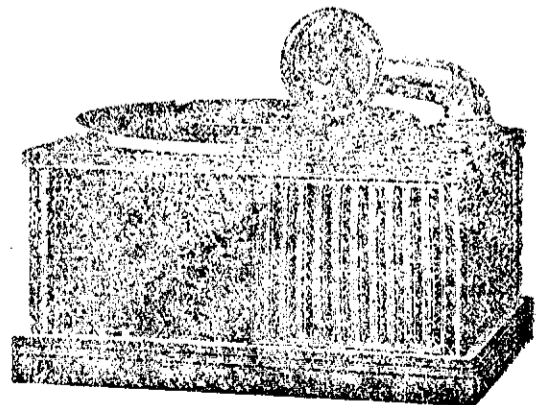
Greutatea aparatului montat 15 chlg. 100 gr. Mărimea cutiei 41 x 41 x 23 centimetri din mahon veritabil Saphel, pedestaul și fruntarii cu admirabile aplicații intersia stil Barock, execuție admirabilă, capac mobil, propagator campanulă larg de 65 centimetri cu braț de transmisiune nichelat lărgit progresiv „Patent” IV circumferențial, disc lustruit în diametru, mecanism D u plexu spirală dublă și membrană Exhibition. Prețul: împreună cu șase plăci mari de concert, duble, adică 12 arii, un frumos album de plăci 1000 ace de concert într-o cutioară drăguță de lemn și o ștergătoare de plăci; în rate 200 cor. (100 fl.) în bani gata scotind 15% 170 coroane (85 fl.).

Cele mai noi! „EUFON” Gramofoane,

fără propagator având în vedere că „EUFOANELE” nu au nevoie de propagator; pot fi luate foarte ușor și în excursii.

„EUFON” Export II în culoare mahonului sau a stejarului, cu dimensiunea cutiei 32 x 24 x 15 cmetri. Membrană fină, 8 plăci mari de concert, duble, adică 12 arii, un frumos album de plăci 1000 ace de concert, într-o cutioară drăguță de lemn și o ștergătoare de plăci. Prețul: în rate 70 cor. (35 fl.), în bani gata scotind 15%, 59 cor. 50 fil. (29 fl. 75 cr.).

„EUFON” I din lemn de stejar lustruit întunecat sau deschis, dimensiuni a cutiei 33 x 26 = 16 cm. Membrană prima, 6 plăci mari de concert, duble, adică 12 arii, un frumos album de plăci 1000 ace concert într-o cutioară drăguță de lemn și o ștergătoare de plăci. Prețul: în rate 100 cor. (50 fl.) în bani gata scotind 15%, 85 cor. (42 fl. 50 cr.).

Contrafacerea
oprită!

CELE MAI BUNE PLĂCI ROMÂNEȘTI

Prețuri de tot
scazute!

Plăcile cuprinse în acest conspect pot fi folosite pentru ori-ce gramofon, fiind toate de 25 cm. în diametru, fiind duble au îndoită valoare față de plăcile de până aci cari erau simple. Pentru valoarea melodiilor și calitatea ireproșabilă se primește garanție. Prețul plăcilor în rate 3 cor. 20 b. (1 fl. 60 cr.), în bani gata, cu reducere de 15 /, 2 cor. 70 b. (1 fl. 35 cr.) împreună cu concesiunea autorului. — La comanda de plăci rog să cereți conspectul ariilor.

1912.

Lista noilor plăci de Gramofon

Muzica regimentului 6 MIHAI VITEAZUL, sub conducerea capelmaistrului NAMIAN.

10527. Manevra Dadilovului. — Parada 10 Mai 1911.
10531. Sârba umoristică. — Marșul din „Dragoste de Tigan”.
10532. Sârba junilor turci. — Hora berarilor.
10533. Sârba lui Don. Câprar. — Hora veseliei.
10534. Sârba veteranilor. — Dansul rezervistului.
10535. Sârba cocoșilor. — Hora peștilor.
10536. Intoarcerea dela manevră. Marș. — Plecarea la manevre. Marș.
10537. Sârba cumetrei. — Căzăceasca.
10539. La bătaie. — Sârba lui Pantelimon.
10540. Suma Marița, Imn. Bulgar. — Tărăselul.
10541. Secesion vals. — Valsul Carmen Sylva.
10543. Soapte de iubire, vals. — Marșul din „Contele de Luxemburg”.
10546. Cavotta, vals. — Valsul din „Frumoasa Rizeta”.
10548. Sârba. Luna de miere. — Pisicuța. Mazurka.
10552. Sârba lui Ignat. — Sârba din căruță.
10553. Garda de onoare. Marș. — Marșul din „Suzana”.
10554. Sârba lui Păun. — Moara în Pădure.
10559. Princesa Maria, vals. — Potcovarii în Pădure.
10600. Sârba prietenilor. — Sârba Steluței.
10557. Cucul și Priveghitoarea, polca fantasie. — Visul Negrului.
10563. Souvenir din Sorrento. — Souvenir din Mehadia. Vals.

Celebra orchestră Gh. Dinicu, București.

10569. Pe lângă plopii fără soți. — Troica.
10590. Când eram copil odată. — Serenada de altă dată.
10591. Când sufletul mi-e cuprins de dor. — Hora lui Magheru.
10594. Tu ne sauras jamais. — Hora lui Dinicu.
10597. Pe umeri plete. — Hora lui Ignat.
10598. Mîșagul lui Gheorghită. — Hora lui Mura.
10599. Hora ploaiei. — Cărăușul.

Orch. Bercheșiu și Orch. Solomonescu, București.

10521. Din spre ziuă. Solo de Muscal. — Valsul lui Bercheșiu.
10522. Olteneasca. — Valsul din „Suzana”.
10524. Hora Bacăului. — Vals din „Print și Bandit”.
10525. Cimpoiul lui Pantelimon. — Potpuri din „Dragoste de Tigan”.

Renumitul Tenor Corescu, București.

10565. Hi la deal, hi la vale. — Cine mă aude cântând.
10567. Bagă Doamne luna în nori. — Doina din Crișana.
10569. Bade zău o fi păcat. — Cântecul lui Pantelimon.
10571. Ști Badea ce mi-a spus? — Cântă puil cucului.
10573. Jelim'as. — Dor pe vale.
10574. Floarea fin. — Vino badea.
10577. Veselia lui Corescu. — Ști tu mândră ce ți-am zis?
10579. Ardeleanca. — Măi unzure măi!
10581. Agent electoral. — Ghiță indignatul.
10583. Brașovenul din Transilvania. — De departe!

Madam Dragana cu acomp. Orchestra Solomonescu, București.

10601. Păpușica. — Are mama trei băieți.
10603. La gara la Leordeni. — Hora peștișori.

10505. Când te-am văzut așa frumoasă. — De unde vii fă lele.
10507. Cu jale și cu mahnire. — Pe lângă plopii fără soți.
10509. Lumea mea. — Talneș, balmeș la cismegia.

Neintrecutul I. Marinescu cu Orch. Solomonescu, București.

10511. Politica internă. — Nu mă abandona.
10512. De te-or trece ani. — Geaba puică mă mângâi.
10515. Sapte săptămâni în post. — Fusul.
10516. Hora peștilor. — Dorința.
10517. Oglinda. Romanța. — Fetele dela Sălcele.

Iresistibilul Cântăreț Panziteșcu, București.

10587. Troica. — Vino la mine.
10588. Nu știu cum și nu știu ce. — De m'ai iubi.
10607. Pe mare. — Myrella.
10609. Sărmana Hanny. — Te duci tu an de suferință.

Iresistibilul cupeiist Florea Mateescu, București.

10613. Ceasornicarul. — Năiță Fotografal.
10614. Cărlig. — Era o zi de Mai.

Simpaticul Comic Bolyn, București.

10603. Coana Ghioala la Moși. — Mardeasul la complet.
10604. Coana Tina la canalizare. — Coana Lisaveta la sindrofie.

Plăcile Transilvaniei.

Muzica regimentului 31, Sibiu.

3718. Unde ești? Marș. — Ardeleana. Invărtită.
3719. Romana. — Bătuta. Sârba.
3720. Călușerul. — Ști tu (cu solo de Flügelhorn). — Sârba Transilvaniei.
3722. Limba mea, marș. — Ști tu, marș.

Celebra orchestră Alexandru Miklós din Sibiu.

3709. Somnu mi-e și m'as culca. — Mândro de dragostea ta.
3710. Nu m'abandona. — Hora trocarilor din Brașov.
3711. Joc românesc: Invărtita măierenilor. — Când și-a pierdut ciobanul oile.
2712. Sârba meseriașilor din Sibiu. — Cântarea verzilor la munți în Ardeal.
3713. Invărtita din Sibiu. — Hora din Târgovești, de Elisa.
3714. Hățgana din Abrud. — Doina fetițelor din mărșinime.
3737. Sârba junilor și invărtită. — Gând mult, Sârba.
3738. Sârba popilor. — Invărtita din Sibiu.

Alex. Miklós și Roth, Sibiu.

3729. Doina și Hora Iancului. — Sârba boierilor.
3730. Hora domnișoarelor și invărtită. — Cântec amozat și la moară la hârța părța.

Solo de clarinet, cântate de V. Roth, Sibiu.

3717. Doina de clarinet din Ardeal. — Compoziții românești.

Fluier.

- Cântate în fluier de Dr. A. Bogdan, Sibiu.
3731. Doină. — Pentru ochi ca murele.
3732. Foaie verde de secară. — Doina Ciobanului.

3733. Dela Nistru până la Tisa. — Auzi valea cum zăsună.

Nicoiae Orbu, Hueraș, Sibiu.

3734. Doina: Franză verde și invărtită. — Dansul din Râșinar.
3735. Doina ciobanului. — Invărtita măierenilor.
3736. Cântecul Ciobanului. — Invărtită cu brâu din Sălște.

Cântate de Ion Stanciu, tenor cu orchestra Miklós, Sibiu.

3715. Până când măi Ardeleana. — Nu întreba de a mea iubire.
3716. Doina ciobanului. — Dormi în pace. Romanță, cu acompaniament de pianino.
3723. Mi-a trimis bădița dor. Doină — Călugărul. Romanță.
3724. În raritatea de lângă. Romanță. — Bagă Doamne luna în nori.

Coruri de bărbați executate de Reuniunea sodalilor români din Sibiu.

3725. Imnul Unirii. — Doină. (Cor cu solo.)
3726. Tainic se luptă. — Imnul Unirei.
3727. Inzadar alerg pământul. — Mori mândro.
3728. Dumnezeu nostru. — Păsărică trecătoare.

Cântecul popular. Sava S. Damian, Arad.

3701. Bagă Doamne luna în nor. — Motul la drum.
3702. Mândruțita dela munte. — Astăzi beau și mâne beau.
3705. Vin Tărâni. (Mișcarea țărănească din Martie 1907.) — Înainte. Poesie de D. Th. Neculuță.

Muzica Regimentului 6 Mihai Viteazul, București.

3953. Marș războinic. — Dragoste de țigan. Vals.
3955. Soldatul voios. Marș. — Fata pădurarului. Vals.
3956. Farmecul valorilor. Vals. — Sârba militarilor.
3957. Hora Floriceii. — Sârba Cuceoniței.
3958. Sârba Unirei. — Hora Crevedianca.
3959. Hora dela Bolintin. — Sârba drăguțelor.
3960. Hora ca la Breaza. — Sârba Mărioarei.
3963. Hora Sinaei. — După divorț. Vals.
3964. O zi de sărbătoare, Potpuri I. — O zi de sărbătoare, Potpuri II.
3965. Deșteaptă-te Române. — Valsul Brigit Part I.
3966. Sârba lui Don Vagmistru. — Valsul Brigit Part II.
3968. Viața e un vis. Vals. — Retragerea cu torțe.
3904. Romanul, partea I. — Romanul, partea II.
3905. Schimbarea Garzei. — Atacul, marș.
3916. Sinaia, marș. — Văduva veselă, vals.
3917. Drapelul român, marș. — Farmecul unui vals.
3918. Vagabonzii, marș. — Zeița Dunărei, vals.
3919. Marș constituțional turcesc. — Osman Pașa, marș.
3920. Colo'n grădiniță. — Marș Imperial Otoman.
3921. Aur și argint, vals. — Polca mimica.
3922. Primul suris, vals. — Polca Marien.
3923. Mazurca grațioasă. — La Matchiche.
3924. Sârba fetițelor. — Hora Crai nou.
3927. Văduva veselă, marș. — Să te văd, vals.
3928. Blondinette, vals. — Marșul generalului Anghelescu.
3842. Fieea soldatului, marș. — Hora Bucureștiului.
3843. Marș vitejesc. — Sârba Lenuței.
3844. Polca Divina. — Regele vânătorilor, vals.
3846. Quadril național cu comando fig. 1, 2, 3. — Quadril național cu comando fig. 4, 5, 6.

3847. Dolce fără niente, vals. — Hora veseliei.
3865. Buchet național. — Mugur, mugurel (I. Corescu celebrul tenor național.)

Muzica Regimentului 4, Roșiori „Principesa Maria”, București.

3869. Sârba Trivalei. — Hora din Argeș.
3870. Flori de lămâită, horă. — Sârba Roșiorilor.
3871. Hora lui Ciolacu. — Sârba Moșilor.
3872. Iubește-mă Veto dragă. — Ce e dorul? Romantă.
3873. Hora din Vâlceeni. — Sârba domnișoarelor.
3874. Ca pe Murăș. — Dacă ramuri bat în geam.
3875. Hora lui Mihăileanu. — Junărie.
3876. Hora Ploieșteanca. — Sârba lui Poloni.
3877. Hora ca pe Vlașca. — Sârba din Obor.
3878. Hora din Călugăreni. — Sârba națională.
3879. Hora dorobanților. — Viața de soldat, marș.
3880. Salanchemen, Marșul de defilare la pas reg. 4. — Fluturaș, polca.
3881. Marșul de defilare, trap. — Marșul de defilare, galop.
3884. Doină cu solo de Flighorn. — Retragerea lui Napoleon la 1812.
3885. Visul păstorului, horă. — Priveghitoarea de peste Olk.
3886. Regina balului, polcă. — Marșul jubileului.
3887. Galop. — Marșul Moldovenilor.
3888. Polca mazurca. — Marș de manevre.
3889. Marș de tabără. — Steaua Polară, vals.
3890. Frumoasa Elena, polca. — Primirea generalului.
3892. Steluța, Polca, Mazurca. — Marșul deșteptării.
3893. Amintiri din Carpați, Potpuri I. — Amintiri din Carpați, Potpuri II.
3894. Hora Cheflilor. — Hora soacrelor.

Regimentul I. Geniu.

3856. Marșul reg. I. geniu. — Vertige vals.
3857. Marșul Prințului Carol. — Hora și sârba reg. I. Geniu.
3859. Doină cu solo de flogor — Hora și sârba câmpului
3861. Banu Mărăcine și Brăulețul. — Hora și sârba majorului.

Celebra orchestră G. Dinicu, București.

3746. O noapte la Enescu. — Dor pribeag. Romantă.
3747. Hora lui Florea. — Vino la mine.
3748. Sus fetițe. — Lăsați-mă în pace.
3749. In ochii tăi e scris. — Sârba lui Filoti.
3750. Doina lui Dinicu. Matei, Matei, sârbă.
3751. Steluța. — Polca de concert.
3930. Hora lui Dobrica. — Fantasie lui Gheorghită.
3931. Aur și argint, vals. — J'ai tant pleuré.
3932. Sârba cooperativei. — Marie, Marie.
3933. Sârba lui Pompier. — De-acum eu nu te-oi mai vedea.
3934. Hora din Surdină. — Jurământul femeii.
3810. Sârba dela Sărindar. — Potpouri național.
3812. Sârba nouă lui Dinicu. — Hora Unirii.

Orchestra națională Solomonescu, București.

3752. Sârba lui Moldoveanu. — Sârba lui Tipirig.
3753. Sârba Rozicei. — Ciocărlia.
3754. Sârba dela Obor. — Hora dela Potlogi.

Rezumitul muscalagiu Tipirig cu acompaniamentul orchestrei pompierilor.

3830. Doină, solo de muscal cu acompaniam. de orchestră. — În spre ziuă, solo de muscal cu acomp. de orchestră.
3831. Maneaua turcească, solo de muscal cu orchestră. — Cavalul, cu solo de muscal și orchestră.

Nefntrecutul Iancu Marinescu cu orchestra Solomonescu, București.

3766. Mai am un singur dor. — Lângă plopii fără soți.
3767. Să-ți ceri un semn iubit-o. — Jurământul femeii.
3768. Du-te dor la badea 'n sân. — Prinde-mi-te-aș.
3769. Hora dragostei. — Eu copil, tu copilă.

3770. Unde ești? — Plânge Bustrîța în vale.
3771. In ochii tăi e scris. — Hora profira mea.
3772. Noaptea scârțâie fântâna. — Matei, Matei.
3773. Departe mândro, departe. — Au plecat Oltenii la coasă.
3774. Sârba Pompierului. — La carul cu doi boi.
3775. La șalul cel negru. — Cine are dor de vale.
3776. În grădina lui Ioan. — Arde foc inima'n mine.
3777. Ursoaica. — Foaie verde foi de vis.
3778. Cernelele. — Eu boboc, tu boboc.
3779. Dragostea de Tigan. — Dela Olt și până la Jin.
3780. De-ar fi drumul prin pădure. — Neica-al meu cu calul bun.
3781. Las-o Gheorghe să iubească. — Ia-ți bobocii dela moară.
3782. Deșteaptă-te Române. — La moară la Făgădău.
3873. Alunelul. — Colo'n grădiniță.
2874. Dacă-ți este dor. — Luna doarme.
8875. Sub stejar. — Cumetrița.
3877. Dorul meu e numai dor. — Lino Leana.
3878. Marie, Marie. — Ochi frumoși.
3879. Hai raci. — Aluneul.
3882. Mândro cu ochii ca mura. — Barbu lăutarul.
3886. Hora din căluș. — Nu purta rochia cu flori.
3832. De-acum nu te-oi mai vedea, romantă. — Regele vânătorilor, vals.
3835. Liliacul alb, romantă. — Hora Teleormanului, cântec național.
3836. Ochi câpriei, romantă. — Două fete spală lână, cântec național.
3837. Rariștea, romantă. — Puica la șosea.
3838. Dor pribeag, romantă. — Mândra în poartă șade.
3839. Ar fi fost cu mult mai bine. — Olteneasca, cântec național.
3840. Fă Frosino, cântec național. — Inimioară ce te bați.
3818. Aoleo Nastase. — Moartea Berthei.

Iancu Panaitescu cu acomp. orchestră București.

3783. Mai am un singur dor. — Pe lângă plopii fără soți.
3784. Silița cărciumăreasa. — Nu plânge că te dau uitării.
3785. Mori puiule, mori. — Era o zi frumoasă.
3786. Coco e steluța mea. — Nina Barcarola.
3806. Regină dragă. — De m'ai iubi.
3807. De acuma nu te-oi mai vedea. — Anicuța neichii dragă.
3808. Iubește-mă Veto dragă. — Și ți-am zis puică.
3809. Doctorul nevestelor. — Rujița.

Naie Dumitrescu cu orchestra Națională, București.

3943. Haideți la isvor. — Ileana neichii, Hearnă.
3944. Doctor de neveste. — Am un amant militar.
3945. Aoleo frate Peline. — Regele vânătorilor.
3946. Dulce copilărie, romantă. — Arde focul în paiele ude.
3947. Așa'mi vine câte-odată. — Cine are cine n'are.
3948. Străini și fără de nume, romantă. — Din ochii tăi cei negri.
3449. De-ar fi mândra 'n deal la cruce. — Din Ploiești până'n Gheobaia.
3950. Mișo fa. — Călugărița.
3951. Sub balcon, romantă. — Foaie verde de susai.
3952. Foaie verde foi de foi. — Unde-ți văd margeanu' roș.

Madame Drăgana cu acomp. orchestra Națională, București.

3787. Dădălina mea. — Frumuseică.
3788. Cal bălan, șaua verde. — Păc, păc.
3789. Foaie verde grâu mărunț. — Amărită prăpădită.
3790. Jandarmul călare. — Ursitoarea.
3792. Geaba ai sprâncene vinete. — Trandafir după
3791. Geaba ai sprâncene vinete. — Trandafir după răzor.
3793. Gheorghită geambaș de cai. — Murguleț călăuțel meu.
3794. Solzi de pește. — S'a trecut iubirea noastră.
3795. Foaie verde măghiran. — Cine-i mai străin ca mine.

Madame Florica cu orchestra pompierilor.

3821. Am un leu și vreau să-l beau. — Mama cu inima de piatră.
3822. Piatră, piatră cântec de dor. — Pe deal pe la Cornățel.
3823. Doina Oltului. — De-o vrea puica de n'o vrea.
3824. Pomelnicul, cântec național. — Foaie verde și-o pisică.
3825. Sabarelul, cântec național. — Cine face rublele.
3826. Lelița Ioana, cântec național. — Bărbatul îngelat cu cearta mahala gioaiceii.
3827. Fir'ar ceasu afurisit când m'apucai de iubit. — Trecui printre zorele.
3828. Lele a dracului mai ești. — Taci, taci ca nuiaua.
3829. Negustori, negustorași. — Joia Moșilor cu țărâna și țărâna la turcoaiice.
3866. Colo 'n grădiniță. — Frumoasă-mi fu viața.
3867. Haideți la isvor. — Lelea cu coadele lungi.
3868. Am să beau și să mănânc. — Nu e de multă vreme.
3869. Marinică dela Greci. — Pădurice pădurea.
3871. Tigănie, Tigănie. — Bulgăraș dela ghiată.
3872. Taci, taci ca nuiaua. — Hora miresei.
3908. Parastasul. — De-o vrea puica.
3909. A murit Ion. — Ion dela Obor.
3910. Femeia bețivă. — Femeia cu doi bărbați.
3942. Coalea'n grădiniță. — Frumoasă-mi fu viața.

Irezistibilul comic Emil Dimitrescu cu acomp. de piano, București.

3995. Sus fetițe. — Bucătarul.
3996. Dentistul damelor. — Moș Teacă.
3997. Țăranul la București. — Nunta lui Nae.
3998. A murit Stăncuța. — Ambulantul.
3999. Dascălul după înmormântare. — Fritz bețivă.
3848. I-am plăcut, mi-a plăcut. — Șoferul.
3849. Ordonanța colonelului. — Petrecere frumoasă.
3850. Un mic cadou. — Când am fost flacău.
3851. Bubică Păt frumos. — Floricica fetiței.
3853. Amor electric. — Militarul vesel.
3854. Inimă de femeie. — Ramură de trandafir.
3855. Nevasta mi-e plecată. — Sărmanul orfan.

I. Tomescu, cupletist, București.

3796. Madam Sara. — Fecioara soldatului.
3745. Lipitorul de așișe. — Unu-doi.

Comicul Ștefan Iulian, București.

3796. Coana Manda în societate. — Grigoriță al Ioancai.
3797. Coana Manda atinsă de holeră. — Pomelnicul.
3798. Marghioala speriată de Cometă. — Coana Manda la Blériot.
3939. Coana Țița la cimitir. — Fata cocoanei Veta când a fugit.
3940. Coana Frosina la expoziție. — Gramofonul cocoanei Florei.

Statescu celebrul comic dela Moara Roșie.

3800. Conducătorul. — Baioneta.
3801. Sabia lui Bébé. — Marghiolita.
3802. I-am plăcut, mi-a plăcut. — Viața la București.
3803. Biliardul modern. — Anatomia recrutului.
3804. Bonjour Madam. — Mașina domnișoarei. (Irezistibilul comic Emil Dimitrescu).
3805. Lecția de Teorie. — Ștefan Tulumba.
3912. Viața e un vis. — Micuța mea.
3913. Trece regimentul. — Regretul.
3914. Popa somnambul la hotel. — Popescu.
3915. Conducătorul. — Pescărie.

Comicul Iana Dumitrescu cu acompaniament de piano.

3817. Ghiță Sulu. — Iancala.
3818. Aoleo Nastase. — Moartea Berthei.
3819. Didino dragă. — Scandalul dela 10 Main.
3820. Șoferul amorezat. — Șirul la Bobotează.

I. Coerscu, cunoscutul tenor, național, București.

- 3755. Foaițe verde trifoi. — Doina lăutarului.
- 3756. Nu ești mândro vrednică. — Rotarul.
- 3757. Plânge Bistrița în vale. — Petru Rareș.
- 3758. Năcăjit ca mine nu-i. — După ochi ca murele.
- 3759. Păunașul codrilor. — Luna de Diniu.
- 3760. Cimpoiul. — Hora lui Mihăileanu.
- 3761. M'a încins dorul. — Mărită-te mândro.
- 3762. Bată-l Dumnezeu să-l bată. — D'aulică frunză 'n obică.
- 3763. Dorul meu e numai dor. — Cimpoiul fermecat.
- 3764. Doina din Coroană. — Vai mândruțe.
- 3765. Plânge Bistrița în vale. — Un drac în păntec mi-a intrat.

Stefan Iulian, comic, București.

- 3936. Coana Manda în horă. — Ion Dobrăgianu.
- 3937. Cântecul țaranului Oltean. — Frusina și Lina la preumblare.
- 3938. Marghioala speriată de răscoală. — Bărbatul seanei Șita.
- 3939. Coana Țița la cimitir. — Fata cocoanei Vette când a fugit.
- 3940. Coana Frusina la expoziție. — Gramofonul cocoanei Florei.

Neintrecutul Iancu Marinescu cu orchestra Gutescu București.

- 3873. Alunele. — Colo'n grădiniță.
- 3874. Dacă-ți este dor. — Luna doarme.
- 3875. Sub stejar. — Cumetrița.
- 3877. Dorul meu e numai dor. — Lino, Leana.
- 3878. Marie, Marie. — Ochi frumoși.
- 3879. Hai raci. — Alunele.
- 3882. Mândro cu ochii ca mura. — Barbu lăutarul.
- 3886. Hora din Căluș. — Nu purta rochie cu flori.

I. Corescu, celebrul tenor național.

- 3803. Auzi valea. — Doina Transilvaniei.
- 3863. Hora dela mahala. — Alunele.
- 3864. Doina Oltului. — Dorul dela mănăstire.
- 3865. Mugur, mugurel. — Buchet național. (Regim. 6. Mihai Viteazul).

Iancu Panaitescu dela restaurantul Iordache, cu orchestra pompiilor.

- 3806. Regină Dragă. — De m'ai iubi.
- 3807. De-acum nu te-oi mai vedea. — Anicuța neicăii dragă.
- 3808. Iubește-mă Veto dragă. — Și ți-am zis paică.
- 3809. Doctorul nevastelor. — Rujița.

Plăci ungurești.

Indulók.

Jătsza az 51-ik gyalogezred zenekara.

- 601. Rákoczy- marsch. — Brucky tábori marsch.
- 613. Mit Klingendem Spiel. — Schönfeld marsch.
- 619. Jönnek a bosnyákok mars. — Habsburg marsch.
- 737. Marseillaise francia foradalmi induló. — Szocialista marsch.
- 807. A néger álma. — Tiroli favágó marsch.
- M823. 73. gyalog ezred indulója. — Katonai takarodó.
- M 835. A kis szökevény, marsch. — Urnapi körmenet diszlövással és harangozással.

Bemutató és jellegzetes darabok.

Jătsza az 51 gyalogezred zenekara Bécsben.

- M 940. Grivicza-induló erős fölvétel. — Sinaia-induló citányérral.
- M 933. Kürtösök indulója „Aida” operából. — A vendégek bevonulása Wartburg várába „Tannhauser” operából.
- M 821. Ferdinánd Károly főherceg-induló. — Katonai temetés.
- 625. Az őrség felvonulása. — Unter dem Doppeladler.
- 645. Malom a fekete erdőben. — Erdei kovács.
- 651. A rezervista álma I rész. — A rezervista álma II rész.
- 653. A rezervista álma III rész. — A rezervista álma IV rész.
- Ezen szenzációs műdarab 2 nagy lemezről áll:
- 781. A tüzoltók kivonulása. — A vig rézkovács.

Xilofon zenekarkísérettel.

- 7611. Konzert-Polka. — Katinka Polka.
- 763. Irlichter-Polka. — A harkály.

Harangjáték zenekarkísérettel.

- 659. Feketeerdei zenélő óra. — Boulanger-induló.
- 661. Almodozó hóvirág. — Harag Gavotte.
- M 111. Radetzky-induló. — Boulanger-induló.
- M 112. Spanyol szerenád. — Margit táncdala.

Celloszóló.

Jătsza Pawloff tanár.

- 833. Siciliana a. „Paraszt becsület”-ből. — Serenade.
- C 3298. Merengés, celloszóló. — Ave Maria, celloszóló.

Cigányzenék.

- Hj. Berkes Béla, m. kir. udvari zenész cigányzenekara.
- 550. Nyiregyházi toronyban, csárdás. — Helyre Kati, Kati. — Lujza csárdás.
- 558. Kaszinó dal. — Keringő az „Elvált asszony”-ből.
- 560. Keringő az „Erdész leány”-ből. — Intermezzo. „Dollár királynő”-ből.
- 562. Nincsen párja a nádasdi huszárnak. — Hop, hop, csárdás.
- 564. Valse Mauve. — Sorientói emlék.

- 572. Rácsos kapu, rácsos ablak. — Sirassatok engem orgona virágok.
- 574. Bánffy keringő. — Keringő a „Cigány szerelem” operettből.
- 576. Ameddig a világ kerek. — Putriba lakik a Sári.

Első szabadkai tamburás-zenekar Kovács Hanó Imre énekes.

- M 3119. Nem aludtam három éjjel. — Ha bemegyek a bablevés csárdába.
- M 3120. Nem teremtett soha Isten külömbet. — Nincsen kenyér, nincsen só. Nem ettem én ma egyebet.
- M 3142. Károg a varju a jegenyén. — Rácsos kapu, rácsos ablak.
- M 3143. Szabadkai csárdában eczet ég a lámpában. — Nyisd ki babám az ajtót és Ég a gunyhó.
- M 3147. Gyere velem akáclombos falumba Pántlikás kalapom.
- M 3144. Tigris csárdás (B. Fehér Jenő). — Szabadkán van egy kis akáclombos utca.

Férfi-énekek.

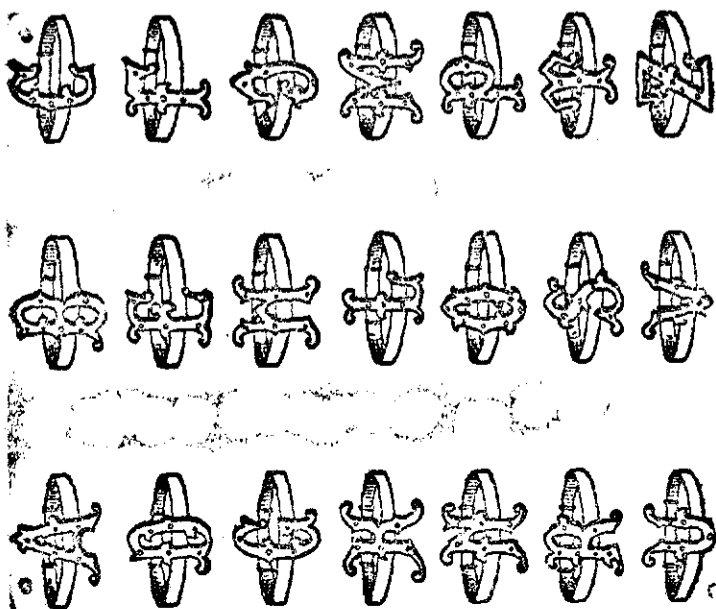
Rózsa Lajos (bariton) a m. kir. Operaház tagja.

- Ifju Berkes Béla cigányzenekara kíséretével.
- 764. Gyere velem akáclombos falumba. — Egy csillag sem ragyog fenn az égen.
- 766. Darumadár fenn az égen. — Stiriába, Ajk faluba. — Császárkörte nem vadalma.
- 768. Elmegyek a templom mellett. — Fördik a holdvilág.
- M 1049. Tele van a város akácfavirággal. — Ott ahol a Maros vize.
- M 1100. Száz szál gyertyát, száz itce bort. — Elmegyek ablakod előtt.
- M 1101. Azt beszélik a faluban. — Megölte egy legény, magát.
- M 1102. Hívlak akkor is, ha nem jössz. — Várlak, várlak, karom reszket.
- M 1103. Őszi rózsá, fehér rózsá. — Eltörött a hegedűm.
- M 1104. Csendes éjjel ezer csillag az égen. — Lemon-dás (Madár vigan dalol).
- M 1105. Magasan repül a daru. — Busan szól a kecskeméti öreg templom.
- M 1123. Emlékszel-e? — Kün a pusztán szántok-vetek.
- M 1125. Sirassatok engem orgonavirágok. — Szomoru füz hervadt lombja.
- M 1126. A templomba vasárnap se mentem. — Van nekem egy imakönyvem.

Templomi vegyes énekkar, Budapest.

Harang- és orgona-kisérettel.

- B 1291. Menyből az anygyal. — Egi szűz virág.
- B 1287. Krisztus született. — Fel nagy öröme, most született.
- B 1289. Pásztorok, pásztrok, örvendezve. — Örvendjünk mindnyájan.
- L 652. Ave Verum, latin karének. — Du Hirte Israels.

Atențiune!

Atențiune!

Atențiune!

Cel mai frumos, mai ieftin și mai practic dar și amintire sunt

INELELE CU MONOGRAM

cari se potrivesc pe ori-ce deget. Superioritatea mare a acestor inele cu monogram este că lărgimea lor se poate mări sau micșora după plac și astfel într'adevăr sânt prea potrivite să surprindem cu ele pe iubii nostri cu priieșul zilei onomastice a zilei natale sau cu alte prilejuri, dându-le un dar frumos, de care întotdeauna își vor aduce aminte.

Prețurile inelelor cu monogram (literă) după plac:

Inel de argint, cu monogram, aurit bine . . .	plătit îndată cor. 2'—,	pe rate cor. 220
Inel de aur de 14 carate . . .	» » » 5'—,	» » » 550
Inel de aur cu mărgăritar și o piatră de turchis . . .	» » » 7'50,	» » » 850
Inel de aur cu 3 diamante . . .	» » » 26'—,	» » » 30'—
Inel de aur cu 3 briliante . . .	» » » 38'—,	» » » 42'—

Se capătă la:

Tóth József

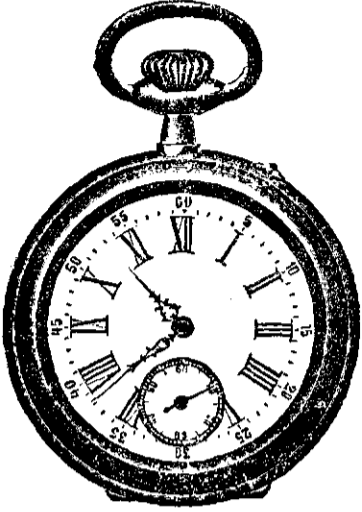
giuvargiu și ciasornicar de cronometre. SZEGED. Dugonics-tér 11

Pentru ciasornice și gramofone noi se primește garanție de zece ani, pentru reparații de cinci. Prețurile se înțeleg în rate, în bani gata se scade 12%.

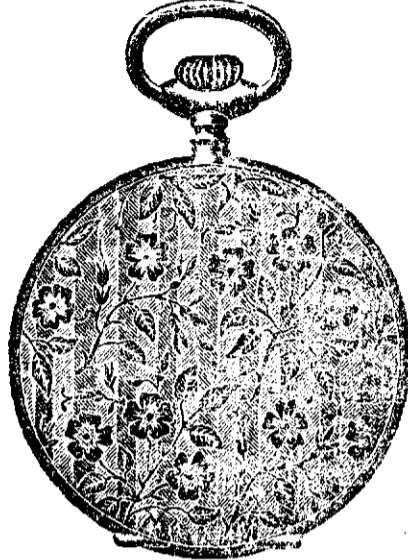
Ciasornice bărbătești cu zece ani garanție, din nichel-tula, oțel și argint

Remontuar cilindru, cu mecanism pe șase pietre, capac simplu.

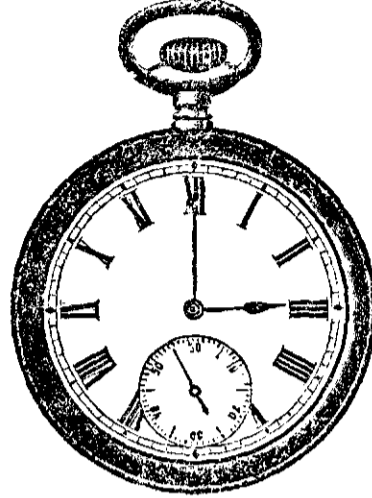
No 1. nichel cu un capac 11 cor.
No 2. nichel, capac dublu (în mărimea celui de la fig. 4) 14 cor. 50 fil.
No 3. de oțel cu un capac, oxidat negru (în mărimea celui de la fig. 4) 12 cor.

Ciasornice remonțoar cilindru, mecanism pe șase pietre, cu capace gravate în flori.

No 4. nichel, cu capac dublu 15 cor.
No 5. nichel cu un capac (mărimea fig. 1) 12 cor.
No 6. nichel-tula, capac dublu, cu gravuri speciale 16 cor.

Ciasornice remonțoar, ancoră de formă elegantă și gata capac simplu mecanism admirabil.

No 7. nichel cu un capac 14 cor. 70 fil.
No 8. oțel cu un capac, oxidat negru 14 cor. 70 fil.
No 9. argint cu un capac frumos gravat 22 cor.

Ciasornice din argint cu capac dublu, remonțoar cilindru, mecanism pe șase pietre, cu garnisă argintată.

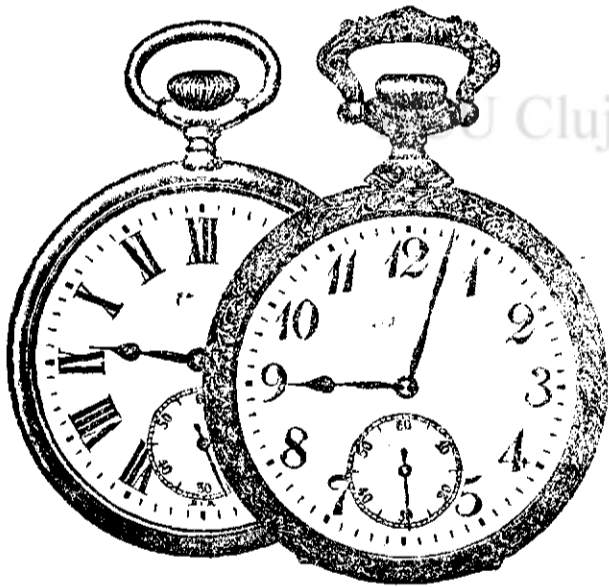

No 15. de argint cu capac dublu 22 cor.

Ciasornice de nichel cu un capac, mecanism remonțoar cu 15 pietre, simple sau cu cutie gravată reprezentând scene de sport în relief, cu ciasornicul Goliat dela No 14.

Ciasornice Goliat de nichel cu un capac mecanism remonțoar, cu capac simplu sau reprezentând în relief scene de sport, cutie Rococo.

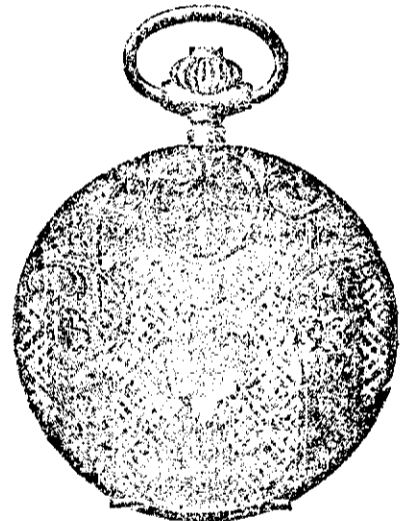
Ciasornice din argint cu mecanism cilindru pe 6 pietre și a coră pe cinci-zece. Cu gravuri în relief.

No 10. nichel simplu 20 cor.
No 11. nichel rococo 23 cor.

No 12. nichel capac simplu 20 cor.
No 14. nichel Rococo, împodobit, cu un capac 23 cor.

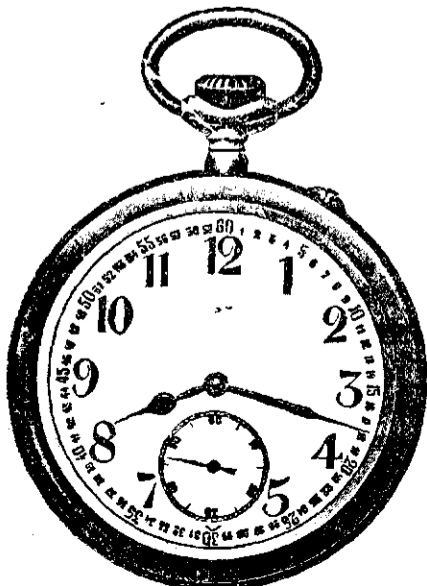
No 17. cu mecanism ancoră și frumoase incrustări de aur 33 cor. 50 fil.
No 18. mecanism ancoră 30 cor. 50 fil.
No 19. mecanism cilindric 23 cor. Cuivasa celui dela 19 e argintată.

Ciasornice »drum de fier« trainice și populare cu mecanism ancoră pe 15 pietre. Minutet sunt însemnate deosebit dela 1-60.

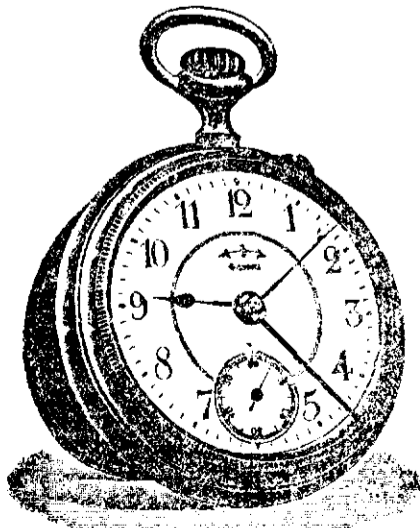
Cele mai perfecte ciasornice deșteptătoare, cu mecanism remonțoar pe 15 pietre. Indispensabile pentru voiajori, economi, jandarmi etc.

Ciasornice cu mecanism remonțoar ancoră pe 15 pietre, admirabile reprezentări în bas relief »capul lui Crist, în cutie mată.

Admirabile ciasornice cu mecanism ancoră pe 15 pietre, fabricat »Omega«.

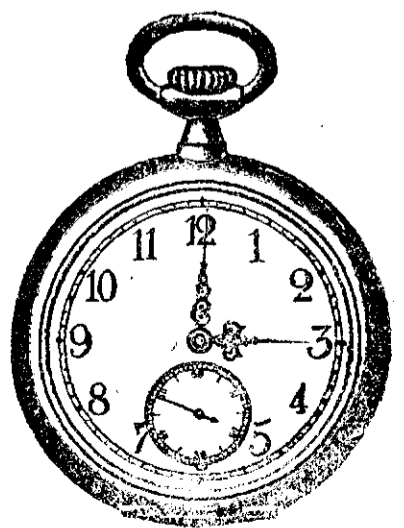
No 16. nichel ciasornic »drum de fier« cu numărarea minutelor 25 cor.
No 16a același cu numerota obisnuită 24 cor.

No 20. nichel cor. 34-50
No 21. oțel oxidat cor. 36.-
No 22. argint cor. 42.-
No 23. argint-tula (cu smălțuși rușești) cor. 54.-
No 24. nichel cu mecanism cilindric cor. 21.-
No 26. oțel oxidat, mecanism cilindric cor. 21.-
Cele de sub 25 și 26 sunt ceva mai mici ca fotografia.

No 28. argint cu capac cor. 43-50.

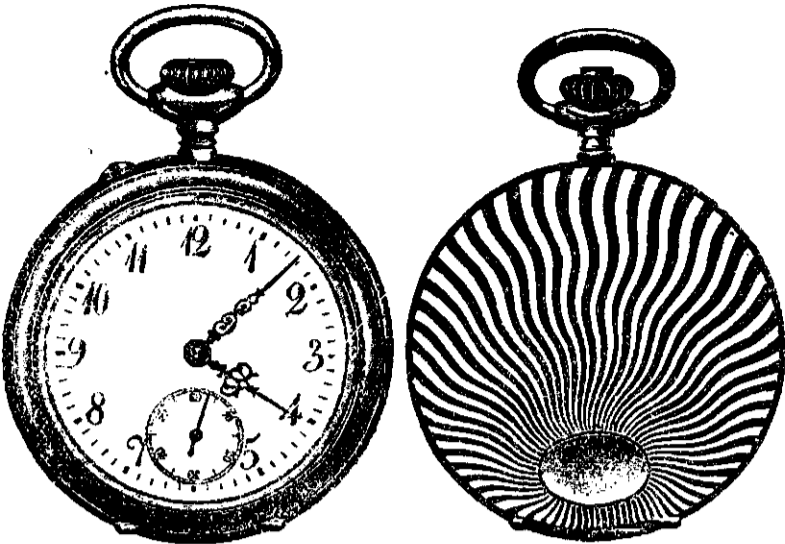

No 29. nichel simplu cor. 23
No 30. oțel simplu cor. 33
No 31. argint simplu sau gravat cor. 40.

Pentru clasornice și gramofone noi se primește garanție de zece ani, pentru repara-
turi de cinci ani. Prețurile se înțeleg în rate. În bani gata se scade 12%.

.....
Ceasornic de preci-
zie de argint foarte
fin, cu un capac gra-
vat, remontoar an-
coră, pe cincizece
pietre.

.....
Nr. 32, 43 cor. 50 b.
Nr. 32/a. Ac-laș cu un
certificat de precizie
la secundă, acomodat
diferitelor atmosfere și
poziții, după obser-
vațiunile institutului as-
tronomic elvețian Cor.
73-50.

.....
Un foarte frumos ce-
sornic din argint tula
cu capac dublu, me-
canism ancoră pe 15
pietre, elegant in-
cruștat în aur.

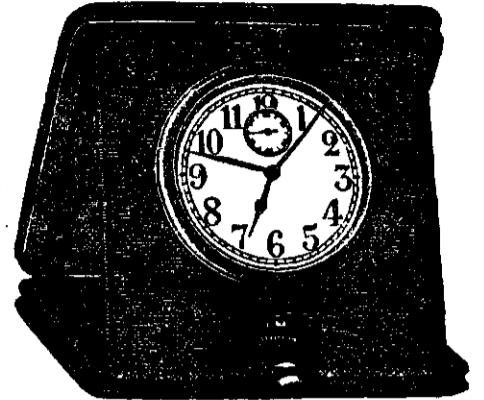
.....
Nr. 33 . . . 36 Cor.

.....
Sprijiniți industria in-
digenă!

Noutate interesantă! Noutate interesantă!

Un foarte frumos ceasornic așezat într-o bisectă îngustă
105=105 m/m din piele veritabilă se poate închide ca un
portofel cu mecanism ancoră, pe 15 pietre, deșteptător,
sau cu hătăi, umblând n-continut 8 zile.

.....
Foarte frumos pentru masă

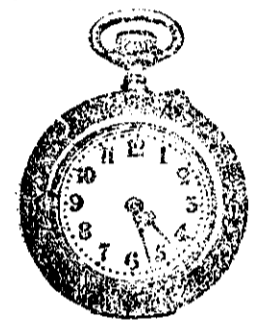
.....
Deștinat prețelor reparațiilor
mai puțin din mărimea naturală a
ceasornicului.

Ceasuri de femei în cea mai bună calitate.

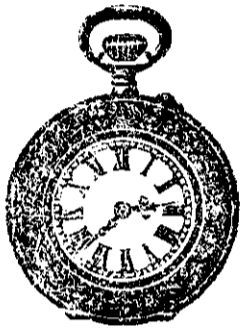
.....
Ceasornic simplu de
oțel (oxidat negru) cu
un capac mecanism pre-
cis, cilindru pe zece
pietre sau ancoră pe 15
pietre, sistem Omega.

Ceasornice femeiești din aur și argint cu capac simplu sau dublu,
mecanism fin cilindric pe 10, ancoră pe 15 pietre, sistem Omega.

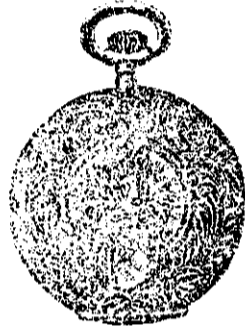
Nu dați banii la străini
pentru marfă proastă

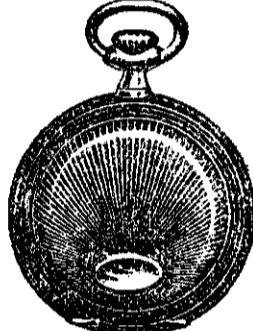
Nr. 68 . . . Cor. 18—
Nr. 69 mec. Om. C. 40-80
Nr. 70. / plicat cu
brățară de curea 21—
Nr. 7. Cea mai fru-
moasă cu brățară
cu curea . . . 31-50

Nr. 72. De argint cu un
capac . . . Cor. 28—
Nr. 73. De argint cu
un (gravat sau
simplu), sistem
Omega . Cor. 45-60

Nr. 76. De argint, ca-
pac dublu Cor. 26—
Nr. 77. De argint,
capac dublu, (gra-
vat sau simplu),
sistem Omega
Cor. 51-20

Nr. 80. De argint cu un
capac . Cor. 24—
Nr. 81. De argint cu
un capac Cor. 28—
Nr. 82. D-aur, cu un
capac dublu (cu
rasa nudeaur C.64—

Nr. 83. Cu un capac
Cor. 30—
Nr. 84. Cu două ca-
pace . Cor. 33—

Nr. 85. . Cor. 78—
Nr. 86. Maitranic
Cor. 88—

Nr. 64. Ceas deșteptător . . . Cor. 56.
Nr. 66. Deșteptător cu cifrele vizibile . . . Cor. 64.
Nr. 68. Cu mecanism ce merge opt zile . . . Cor. 56.
Nr. 67. Bătând cu un sunet plăcut ceasurile și
sferturile . . . Cor. 75

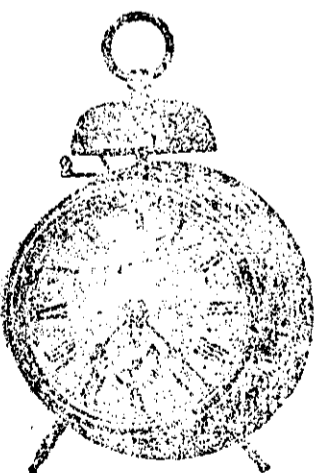
Ceasornice femeiești din
argint tula cu decorații
în email rusec. Meca-
nism cilindric pe zece
pietre.

Ceasornice femeiești cu
capac dublu, din aur,
calitate felurită, cu gra-
vuri ornamentale artis-
tice și admirabile și-
fuei colorate (cuiă și
e de aur), mecanism
cilindric pe zece pietre.

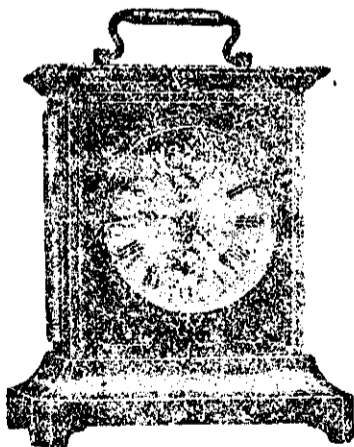
Preț curent de ceasornice, lanțuri, inele, cercei de aur, bastoane de argint, brățare, pendule, tacâmuri de alpaca, ni-
puri, brelocuri și obiecte decorativ, la cerere se trimite gratis.

Ceasornice deșteptătoare

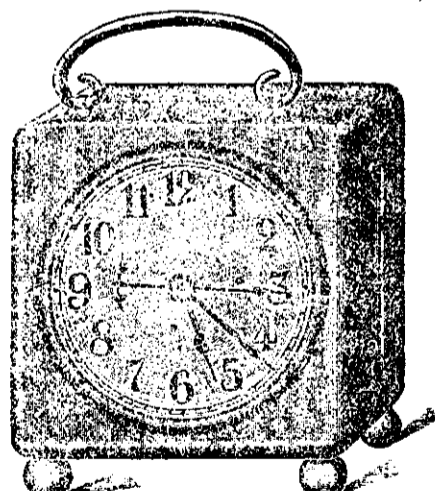
in cutie nichelată, trase zămic, umblă în ori ce poziție ar fi așezate.

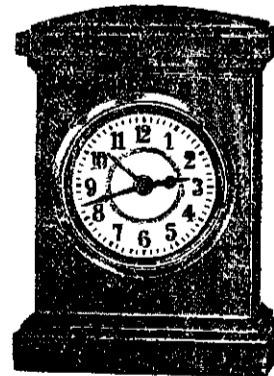
Nr. 319. Cel mai bun deș-
teptător Baby, (cu o puter-
nică placă scutitoare contra
tor „Jocker”, ca mecanism. Mări-
rea înălțimea cu ureche
ca tot 17 cm. Cor. 5-70.

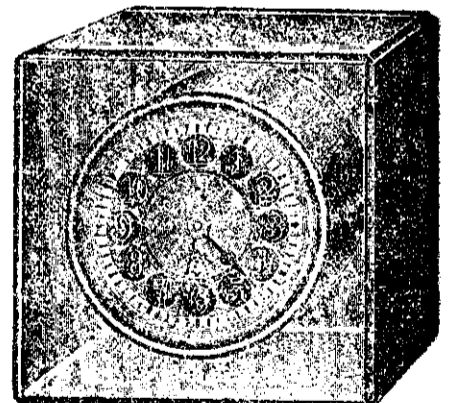
Nr. 320. Cel mai escelent, deșteptă-
tor „Jocker”, ca mecanism. Mări-
rea înălțimea cu ureche
ca tot 18 cm. Cor.
10-80.

Nr. 321. Deșteptător „Darling”, me-
canism excelent. Mărimea cu ureche cu
tot 10 1/2 cm. Cor. 18. Cu o geantă imi-
tație de piele Cor. 3-30.

Nr. 322. Deșteptător foarte
drăguț cu cutia imitație de
marmor. Înălțimea 10 1/2
cm. Cor. 18.

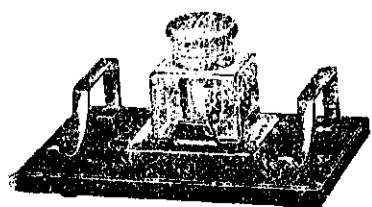

Nr. 323. Ceas de șifcă (foarte căutat) cu
mecanism admirabil. Mărimea 7 1/2 cm.
Cor. 12.
Decide asigurarea.

Ceas fără deșteptător.

Accesorii pentru masa de scris.

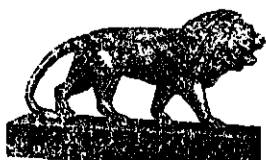
Imitații de marmoră foarte elegante. Obiectele frumoase cu daruri.

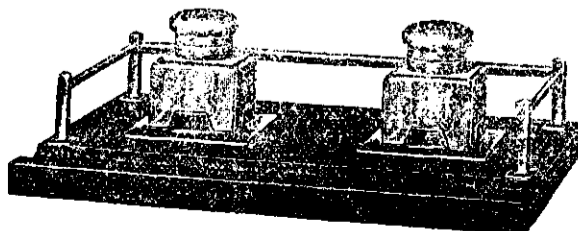
Nr. 314. Călimar, inv. de marmor
cu decorații de alabastr. Mărime
13-17. Cor. 10.

Nr. 315. Ligă
Cor. 1-80.

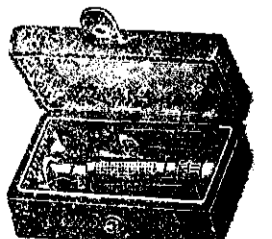
Nr. 316. Leu, ca decora-
ție pentru birou, din ar-
giut, imit. de marmor
6-12 cm. Cor. 6.

Nr. 317. Călimar, imitație de marmoră neagră, cu
amirabile decorații de alabastr. Mărime
19-26 cm. Cor. 20.

Nr. 318. Ecuestru din ar-
giut antic, ca greut pen-
tru hârtia pe birou, pied.
sin. de mar. 9-12. Cor. 6.

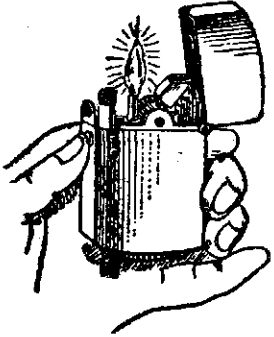

Un dar foarte frumos, im-
posibil să te tai. Cel mai
frumos brici englezesc au-
tomat din Alpaca, nicher-
lat, cu șase cuște de rezer-
vă din oțel în cutie drăguță
sin. de mar. 9-12. Cor. 6.
Prețul numai pe b. g. C. 7.

Conspectul celor mai bune aprinzătoare automate.

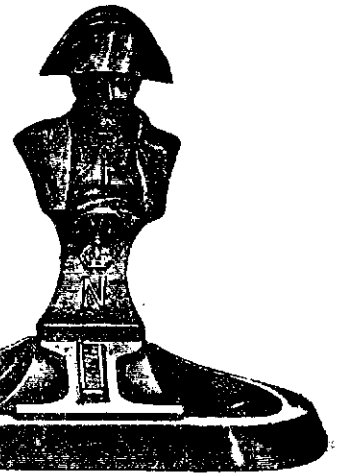
Cu aprinzătoarele înșirate aici folosința chibriturilor e de prisos și astfel se pot face însemnate economii anuale.

Aprinzătoarele sânt indispensabile pentru fumători și economia casnică. Foarte potrivite ca cadouri. Folosința întregă costă abea câțiva bani. Să nu se confunde cu marfa rea și proastă de târguri. Se trimit numai contra ramburs sau anticiparea costului. Costul postal (fără considerare la aprinzătoare) de fiecare pachet 50 bani. Pachetarea gratuită.

Nr. 1. Aprinzătoare de siguranță »Imperator«, din nichel, cu 2 cor. 50 bani. Nr. 1b Aprinzătoare »Imperator« din argint de China, cu 3 coroane 50 bani. Nr. 2. Aprinzătoare »Duplex Imperator« cu iasca și fișă de benzină, nichel. Se poate aprinde cu flacăra sau numai cu ochi de jar, pețel 3 coroane 50. Nr. 3. »Imperator« pentru masă din nichel, cu scrumiera 5 cor. Prețul de fiecare piatră de catran 20 bani.

Cele mai noi! Scăpărători foarte practice și indistrutibile. Foarte căutate!

Nr. 15. »Bustul lui Napoleon« execuție artistică ca scăpătoare, (foc veșnic) 8 coroane, în bronz 5 coroane 20 filer.

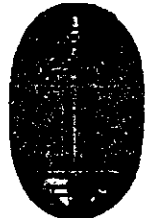
Nr. 4.

Nr. 5 și 6.

Nr. 7 și 8.

Nr. 11.

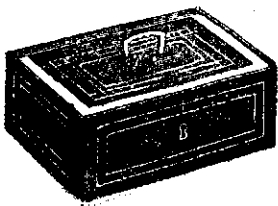
Nr. 12 și 13.

Nr. 16.

Nr. 4. O drăgălașă scăpătoare »Cartuș« cu 1 cor. Nr. 5. Scăpătoare »Parent« din nichel cu 1 cor. 30 bani. Nr. 6. Scăpătoare »Patent« din nichel mai fină și gustată cu 1 coroană 50 bani. Nr. 7. Scăpătoare »Patent« din argint de China cu 2 cor. 40 bani. Nr. 8. Scăpătoare »Patent« din argint cu o figură sportivă preț cu 270 cor. Nr. 9. Scăpătoare »Ora« din nichel cu 1 cor. 50 bani. Nr. 10. Aceeași, format drăguț, capac simplu, se aprinde deschizându-se, cu 4 coroane. Nr. 11. Scăpătoare de perete din nichel, 12 cm. mărime, indispensabilă pentru orice casă cu 2 cor. 20 bani. Nr. 12. Scăpătoare pentru masă din nichel, 9,5 cm. în diametru, cu scrumieră preț 3 coroane. Nr. 13. Aceeași, mai mare cu scrumieră 15 cm. în diametru, foarte potrivită pe tru casinuri și restaurante preț 4 cor. Nr. 14. Foarte drăguță scăpătoare pentru masă reprezentând un »Câțel« de 10 cm cu coada nobilă, preț 1 cor. 80 bani. Nr. 15. »Bustul lui Napoleon« execuție artistică în bronz, ca scăpătoare pentru masă, un frumos decor cu 4 coroane 50 bani. Nr. 16. O aprinzătoare hazie 1 coroană 50 bani.

De vrei să-ți fie bani, giuvaerele, actele și cheile în siguranță, de vrei să dormi liniștit și să pleci fără griji de acasă cumpărăți o casă de fier Noutate?

Foarte frumos obiect pentru cadouri. Se află în trei mărimi.

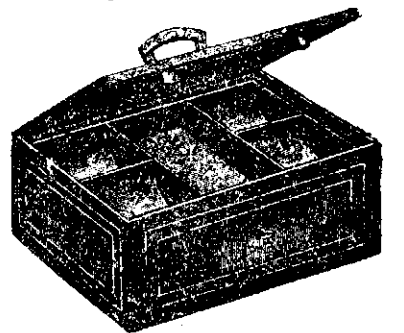
„VIPERA”

cu signal contra spargere.

Indispensabilă pentru industriași, negustori, proprietari, administratori, preoți oficanți și gospodării mai estinse.

Fabricat masiv cu frumoase poleci, nu poate fi deschis cu chei false, are puternică încuetoare model Wertheim.

Se vinde în rate. — Sânt mai multe mii în circulație.

Casele de siguranță VIPERA, înlocuiesc cu succes costisitoarele și sigreeale case wertheimene, căci cu toată sunt mici, banii, giuvaerele și actele pot fi păstrate sigur în ele contra furtului, căci îndată ce o mișcă cineva sau încearcă să o deschidă, signalul interior începe să sbârâie asurzitor, până când nu vine stăpânul și deschizând casa, îl oprește. Aparatul funcționează fără întrerupere patru zeci și opt de ore.

Fiecărei case VIPERA i-se alătură și o cheie de rezervă. Fiecare cheie are formă deosebită așa că o casă nu poate fi deschisă cu cheia celeilalte.

Mărimea I, 10×15,5×22 cm, grea de 2,5 kgr., în bani gata 36 cor., în rate 42 cor.

Mărimea II, 11×19×24,5 cm, grea de 3 kgr., în bani gata 44 cor., în rate 52 cor.

Mărimea III, 14,5×25×35,5 cm, grea de 4,5 kgr., în

bani gata 60 cor., în rate 70 cor.

Se găsesc pentru aceste case și sortare de bani deosebite — cum se vede la desenul din dreapta. La mărimea I pe bani gata cor. 3.40 bani, în rate 4 cor. la mărimea II, pe bani gata cor. 4.40, în rate cor. 5.20, la mărimea III, pe bani gata cor. 6.11 cor., în rate cor. 7.20. CONDIȚIILE DE VÂNZARE ÎN RATE VEZI MAI SUS.

Cui i-e dragă sănătatea își cumpără mașină de dospit! Indispensabilă pentru ori-ce casă mai bună!

Noutate practică.

Declarație.

P. T.

Am văzut la fata mea contesa, Almásy o mașină de dospit cu care era pe deplin mulțumită.

Trimitem te rog și mie la gara Zelan.

Görcs, 22 Nov. 1909.

Cu stimă:

sen. baroneasa Neculai Wesselényi

In atențiunea femeilor.

Declarație.

P. T.

Mașina de dospit trimisă de dumneata e o adevărată binecuvântare, căci fiind învățator sărac cu familie mare și nevasta suferindă, nu puteam cumpăra pâine dela brutar fiind scumpă ei trebuia să coacem acasă, etc.

Eger, 6 Octomvrie 1910.

Cu stimă:

Szerényi Béla, inv. ref.

Pâinea bună și gustoasă e o mândrie pentru fiecare gospodină ce se respectă, dar cine nu cunoaște felul greu și neplăcut al frământării primitive cu mâna și foarte deaproapele lui.

Care femeie nu se teme de primejdia împrennată cu aceasta, la care-și expune familia și pe sine, mai ales acum când aerul e imbibat de microbii tuturor boalelor. Căci o mică rană sau o microscopică murdărie sub unghie, e suficientă pentru inficierea întregii familii.

Pentru încunjurarea acestora servește mașina de frământat distinsă cu medalii de aur și diplome și recomandată de medici, care în urma avantajelor și ușurării muncii satisface celor mai exagerate gusturi și e pretutindeni răspândită căci curățenia e condiție primordială, atât în palate cât și în colibe sărace.

Orice gospodină care ține la familia sa să nu presete a o comanda mașina de frământat »Ideal«, care are următoarele avantaje:

I. Curățenia: Având în vedere că frământatul cu mâna e de prisos, e exclusă orice inficiere;

II. Muncă ușoară, încât orice copil de 9—10 ani poate frământa până în 8—10 minute, astfel nu avem nevoie de servitoare.

III. Frământare uniformă: prin ce pâinea e sănătoasă, gustoasă și digestibilă.

IV. Economie de timp: Deși pregătirea pâinii se face în același ordin și condiții totuși frământarea reclamă de 3—4 ori mai puțină vreme.

Mașina de frământat »Ideal« e indispensabilă pentru restaurante, cafenele, spitale, sanatorii, căci curățenia e o condiție vitală pentru aceasta. Prețul mașinilor de frământat »Ideal« în bani gata: mărimea I, lungă de 35 cm, pentru o pâine mare cor. 25, în rate cor. 30. Mărimea II, lungă de 44 cm, pentru două pâini mari cor. 34, în rate cor. 40.

Condiții de plătare în rate la pagina de mai sus. Felul întrebării: Aplicând aparatului esia și manivela, punem în treaca aparatului făina cernută, despoala,

cartofii etc., și numai pe urmă apa caldă. Pe urmă învățăm manivela de 3—4 ori în o direcțiune, și tot de atâtea ori în cea adversă. După 6—7 minute de învățare vedem că suntem gata cu frământatul, scoatem esia și coca e punem într'un coș sau o lăsam în mașină să despească.

E recomandabil să frământăm în mașină numai cantitatea de făină prescrisă, dacă voim mai multă, să o frământăm de mai multe ori.

Ca garanție despre calitatea și practicitatea mașinilor mele de frământat »Ideal« poate servi numărul considerabil de scrisori de recunoștință cari sosesc zilnic.

Mașina de frământat »Ideal« la expoziția de economie casnică din 1908 a fost distinsă cu diplomă și medalia de aur. Pâinea sănătoasă și curată nu putea produce decât cu mașina brevetată pentru frământat »Ideal«.

Rog răspândiți-mi catalogul și recomandați-mă în cercul cunoștințelor dumneavoastră.

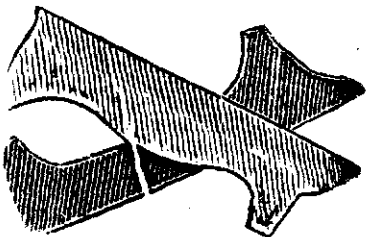
Fabrica de mașini Laufer József,

Budapest, VI., Palotai-ut 15-11.

Linii funiculare, șghiaburi de precipitat vagoanele pentru mine, osii de transmisii brevetate »BALON«, cingi automate de descărcat, macazuri, mașini de remorsaj cu lanțuri sau frînghii. Aranjamente Skips și încărcat, elevatoare și transporteure

J. Gottstein, fiul, prăvălie de piele și Nagyszeben, Kleiner Ring 5. accesorii pentru in- dustria de cojocărie, curelărie și ciobotărie

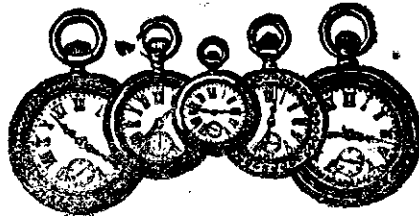
Mare depozit de diferite piel lucrate în țară și străinătate. — Specialități de piele. Piele lucioasă și șurțuri de piele. Tălpi Vachè și opinci. Fețe pentru cisme și ghete. Ață pentru mașină și cusut. Sfară de cusut albă și colorată. Tort diferit. — Fâ-lă, barchet, pânză, tălpi de păslă și asbeih, garnitură de gumă și corapi de gumă. Șiretu și postav de curățit ghetele. Cuie de lemn americane. Calapoade pentru ghete și cisme. Cremă și lac și diferite articole.

H. Miklós J.

ciasornicar,
Sibiu — Nagyszeben, Reisporgasse 11

Cea mai ieftină sursă de cumpărat a totfelul de
CIASORNICE

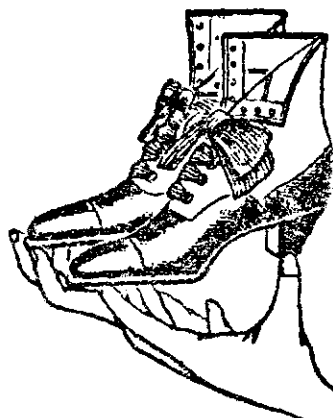

de buzunar și de părete și ciasornice deșteptătoare, precum și articli opinci. Prăvălie de obiecte de aur și argint signate oficios.

Toate reparaturile se execută prompt și cu garanță.

Bencsik Zsigmond în Déva

Oferă: **GHETE AMERICANE ȘI FRANCEZE** cusute cu mâna în atelierul propriu precum și **GHETE GATA**, format modern pentru bărbați, femei și copii. *Galoși, ghete comoade și pentru gimnastică.* Mare magazin de gume renumite de Sullivan pentru tocuri la ghete și *creme* excelente. Ghete pentru picioare ne-regulate și bolnave le pregătesc după măsură. La comande din provincie este destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt.

Nici o damă să nu întârzie ași face

costumele precum și altă îmbrăcăminte pe stilul englez și francez; pe cari le poate comanda la mine; garantez pentru chic, lucru după jurnalelele cele mai nouă. Serviciu prompt! Pentru damele cari nu sunt din loc, primesc și două probe la zi. — Se poate comanda și prin poștă la cari dau însușirile cele mai nrgente. Haine și costume de doliu să fac în 24 de ore. Rugând pentru binevoitorul sprijin semnez cu stimă

George Rummel

croitor englezesc și franțuzesc pentru dame.
Nagyszeben, Str. Honterus Nr. 5.

Nagy Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-utca Nr. 4.

În stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz.

Execută și reparaază

lucrări de sculptură artistică

figurate și decorative precum și portrete după natură și fotografii, monumente mormântale, totfelul de produse ale industriei, apoi lucrări moderne sculptate pentru decorația zidurilor din teracotă, piatră, ghips, ciment și din alte materii pelângă prețurile cele mai ieftine și serviciu constiințios. —

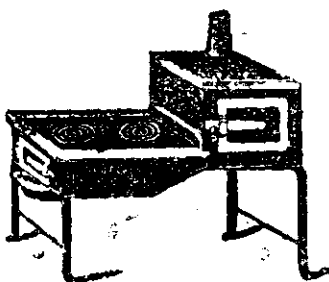

CARL GÜRTLER

lăcătuș artistic și pentru edificii

SIBIU Str. Elisabeta 26.

se recomandă la toate lucrările ce se țin de specialitate mai ales
LA ZIDIRI NOI.

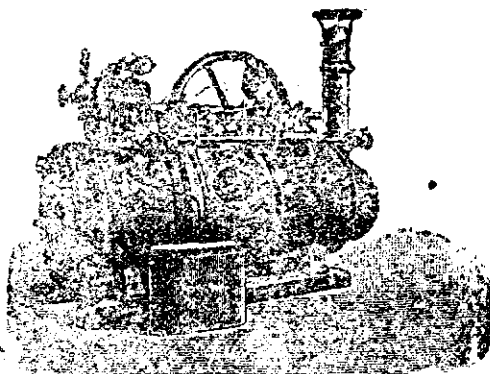

Lucrări ornamentice, precum peatră grilaj, grilaj la morminte și galerii, se pregătesc conform gustului în n odul cel mai succes. Pararonere și montarea lor. Instalațiuni de apaducie, closete, baie, introdu.ere electrică executate cu măiestrie. Reparaturi se primesc Mare magazin de căminuri perpetue în diferite mărimi.

Carl Gürtler junior.

Prima industrie de cazane din Ungaria de sud.

Szatmáry Mihály, turnător de cazane, Szeged, Szentháromság-utca 41. nr. (casa prop. ie).

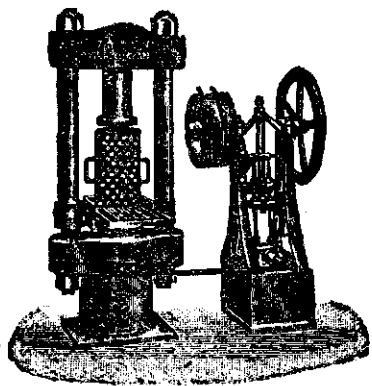

Aduc la cunoștința on. public, că atelierul meu de cazane l'am înoit cu diferite mașini, așa că sunt în stare să satisfac ori-ce comandă. Pregătesc cazane pentru abur, repar cazane la mori, corăbii, cazane de apă, petrolu, spirt și chiar și căzane la locomobile.

Májerszky Barnabás

fabricant de mașini

in Nyiregyháza.

Fabrichează după o experiență bogată ca specialitate

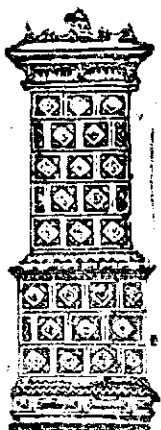
prese de olei mânate cu apă.

Piue de olei, construcție simplă ori complicată. Prăjitori de olei pentru încălzire cu aburi ori foc. Teasc pentru sămburi de bostan. Mașini pentru perfecționarea oleiului și aranjamentul complet pentru fabricarea oleiului. Unele de melișat floarea soarelui, ș. a.

Exportul până acum în 237 uzine.

Johann Spiler fabricant de

cuptoare de lut.

Sibiu—Nagyszeben, Neustiftgasse 2.

Atrage atențiunea on public, că primește pregătirea a ori-ce fel de

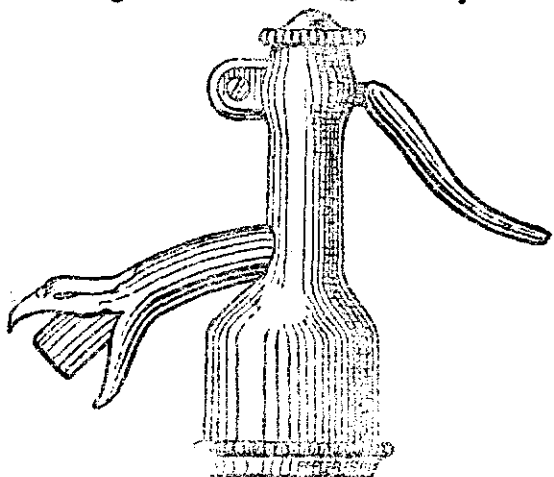
cuptoare

descărcare și zidirea vetrelor de fier cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiințios.

Comandele se execută imediat.

Itzkovits Gerson, Budapesta, IX.,
Strada Tompa No 14.

Dulapuri de gheață la cari e necesară gheață

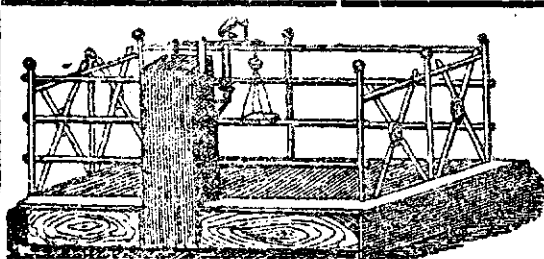

puțină, preparate pentru măsurarea vinului și a berei, conducte la pregătirea berei și pentru scurs, în prețuri moderate și serviciu prompt. Intreprindere de accesorii la fabricarea zodei, sticle de Bohemia, sirup de smeură, lămâi și ananas, alabastru și praf de limonadă ș. a. Comandele se efectuează prompt și cu prețuri convenabile.

Tokodi Testvérek,

fabricanți decumpene.

Hodmezővásárhely, — Szeged,
Lánc-utca. Bokor-utca 10.

Recomandăm comercianților, proprietarilor de mori, agriculturilor și măcelarilor

cumpenele

noastre pregătite din cel mai bun material. Cumpene, cântare decimale oim fier cu balanțe de oțel, infracturabile, autentificate. — Pentru România livrăm și neautentificate. Comercianților le dăm rabat. — Catalog la cerere trimitem cu reîntoarcerea poștei.

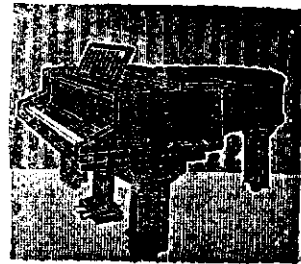
Pianuri sau Harmoniuri

se cumpără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiu Strada Clăndel 9.

(vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman).
Intemeiat la anul 1867 ca 1-a prăvălie de pianuri în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și întrebuințate: pianuri, pianine, harmoniuri cu prețurile originale de fabrică. Sortiment bogat de pianuri de închiriat. — Plătire în rate după dorință. Pianuri vechi să primesc ca schimb.

Premiat la expoziția industrială din Sibiu în 1903.

Roate de tors

din material uscat și mers liniștit, pe lângă garanție, să
află de vânzare la

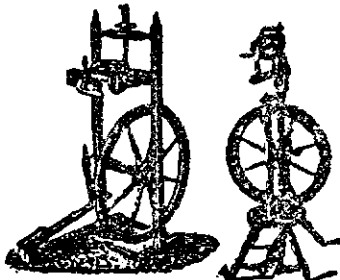
Emil Krauss,

strungărie și atelier cu putere motorică.

Sibiu—Nagyszeben,

Margarethengasse Nr. 5.

Orice roată ce nu merge bine să primește înapoi.

Pregătite în atelierul său propriu.

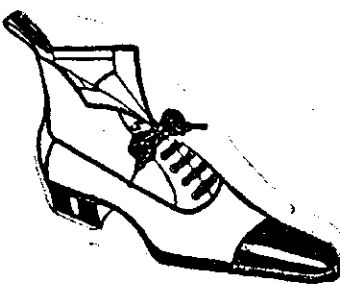
Anton Juratsch, pantofar pentru domni, dame și copii,
Nagyszeben, Strada Reisper nr. 11.

Recomandă în atenția on. public din loc și provincie

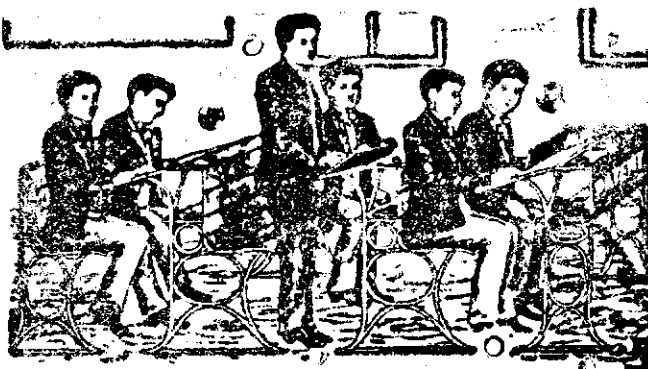
prăvălia sa de încălțăminte

pregătite în atelierul său, după cerințele modei și ortopediei, cu prețuri foarte moderate.

Reparaturi execut ieftin!

Prețurile cele mai moderate!

Cele mai moderne

mobile de fier și aramă

și cele mai practice

bănci higie-

nice de școală

și mobilarea lo-

cuințelor, hotele-

lor, spitalelor și

a școlilor, precum și obiecte fabricate din cele mai bune materiale din țară, lucrările cele mai solide de artă și construcție se livrează numai de către firma

Bernhardt Rezső utóda

Brassó, str. Neagră nr. 33.

— Tot acolo e cancelaria și fabrica montată cu cele mai noi mașinării. —

STEFAN SLADECK IUN.
FABRICĂ DE MOBILE
VİRSET
 strada
 Kudritzer No. 44-46

Cea mai renumită
 mare fabrică
 de mobile
 din sudul Ungariei
 (Versecz).

Pregătește mobi-
 lele cele mai mo-
 derne și luxoase
 cu prețuri foarte
 moderate.

Mare depozit de plase
 excelente, covoare, per-
 dele, țesături foarte fine
 și mașini de cusut.

GUSTAV SCHMIDT

fabrică de ploiere
 Sibiu — Hermannstadt, G-ose-Ring No 3—5
 (Palatul Bodenkredit).

Recomandă magazinul său bogat asortat cu cele
 mai nouă și mai moderne

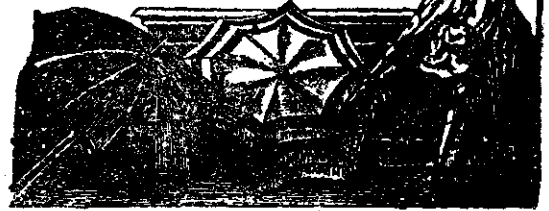
ploiere-entoutcas

(pt. soare și ploale)
 precum și

ploiere

de calitate excelentă
 pentru domni și dame.

Comenzile se execută prompt cu și punctualitate.

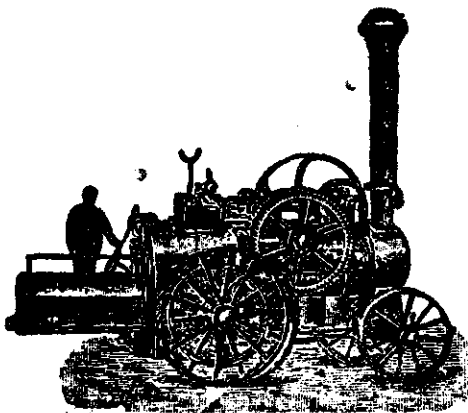
Viitorul e al mașinilor de treerat de sine umblătoare!

Dacă locomobilul d-voastră nu
 este provăzut cu automat de sine
 umblător, adresați-vă la fabrica

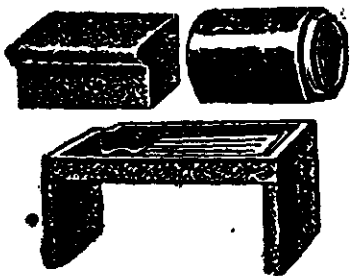
Friedrich Testvérek

Tmeesvár-Józsefváros,

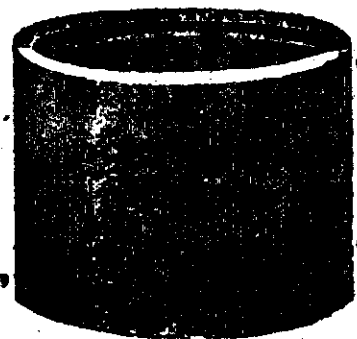
unde căpătați ori-ce infor-
 mații de lipsă. În atelierile
 acestei fabrici să transformă
 la an peste 100 locomobile
 în automobile după cel mai
 nou sistem și cu piese noi
 brevetate — Mare cruțare
 de timp și de bani se poate
 ajunge cu mașinile aceste
 automobilice Mare depozit în
 locomobile cu aburi. Prețuri
 ieftine! Condiții favorabile!

Edificare ieftină!

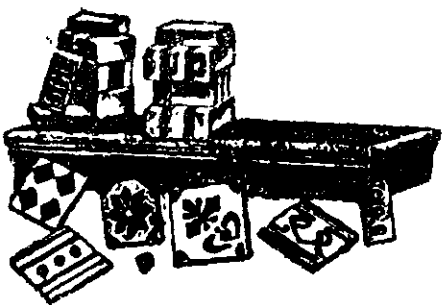

Intrece ori-care edificare din alt material.
 Sistemul meu brevetat Nr. S—5546. Se face
 prin prepararea în mod propriu al betonului,
 ori ale materii.

Primesc țofelul de edificări, locuințe, case de închiriat, edificii economice
 și dominiare, crepuri, fântâni, poduri, canalizări, îngrădituri, trepte, padimentări de
 terase, acoperiș facement, învălitori de cement.

In depozitul meu se găsesc felurite preparate de cement, pietri de edificiu,
 țigle, colonne pentru case, streșini, trestie pentru tinciuală, cement Portland, gips,
 var stins ș. a. — Prețuri curente trimit gratuit.

IOSIF SIMICS,

întreprindere de edificare cu beton, fabricant de
 obiecte de cement și pietri.

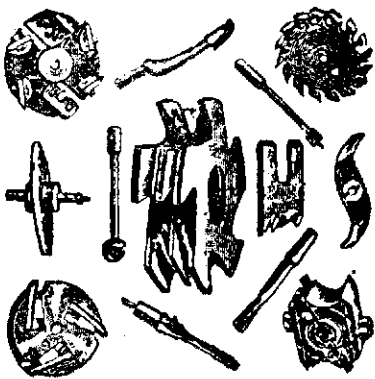
Telefon 246. **LUGOȘ**, Strada Buzias 37.

Prima fabrică ungurească de cuțite de mașini și unelte de oțel. Fondată la 1859.

Bartusek Károly

Budapest, VI. ker. Dávid-utca 10. sz.

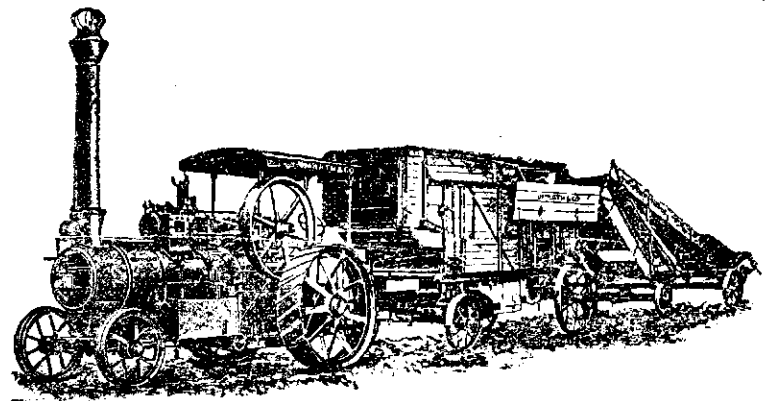
Singurul specialist în Ungaria pentru fabricarea de unelte mecanice pentru lucrarea lemnului.

Uneltele mele taie ca **OTRAVA**

și se potrivesc la orice mașină pentru lucrarea lemnului, pentru-că sunt fabricate

din oțel de cea mai bună calitate. Astfel sunt: *cuțitele pentru rîndele de mașini, scobitoare; capete de cuțit, jereștraie de mână (horony) și lungime; sfredele pentru sfredelirea de găuri adânci; cuțite de sfîșiere, unelte pentru sfredelire, crepare și fabricarea de cepuri, cu un cuvânt totfelul de unelte mecanice pentru lucrarea lemnului.* — Preface și osiile fiitoarelor de cuțite în patru colțuri, oprite de serviciul superior de industrie, în osie cilindrică și fabrică, după comandă, nouă osii cilindrice pentru ținerea cuțitelor. *Cuțite pentru compactorii.*

Ori-ce deslușiri se dau în cel mai scurt timp.

Umrath & Comp.

Budapest, V., Váci-körút 60.

Își recomandă fabricațiile sale și anume:

Locomotive de drum de sine umblătoare de 6, 8 și 10 HP.

Locomobile de 3-200 HP pentru scopuri economice și industriale.

Mașine de frezerat (îmblătit) cu putere de vapor, motorică, mîna; cu cai și cu mîna; mai departe: pluguri, grape, tăvăluguri, triore.

Mașine de sămănat.

Vânturători.

Batoze de curățit porumb.

Tocători de paie și nutreț.

Mașine de tăiat stecle.

Mașine de cosit și secerat.

Zdrobitori de struguri.

Prese de struguri.

Morișche de uruit.

Pompe de fântâni și

Tumbe de stropit cu suc de gunoi în executarea cea mai bună, cu prețuri moderate și condițiuni favorabile de solvire.

Catalog de prețuri românesc trimitem gratis și franco. Corespondență română.

Nu-i ceva fabulos

nu-i cu renume, ba nu-i nici excepțional

dar au gust bun

și sunt bine și în mare curățenie ținute, articolele de **coloniale** — și **bacănie** — pe cari le recomandă cu prețuri ieftine

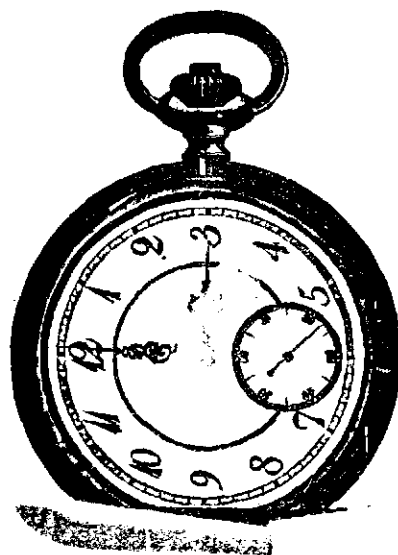
Mezei János és Tsa

Oradea-Mare — Nagyvárad, Piața Szent László-tér.

Colțul străzii Teleky, în edificiul băncii Nagyvárad Takarékpénztár.

Comande prin postă se efeptuesc conștiincios în cel mai scurt timp.

Telefon Nr. 247.

Cele mai bune

orologioare

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chesășie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreaga Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în **SZEGED**:

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite **GRATUIT**.

Notez că numai acela vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.) Corespondentele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Articole de sticlă și porcelan, utensilii culinare, articole de argint, nickel și aramă, lampe, rame și picioare la aparate fotografice, cuțite, furculițe și linguri de alpaca și argint, articole de oțel »Sollingen«. — Mobile de fier, cămine perpetice, sobe, articole de toaletă și turiști, cu prețurile cele mai ieftine — se pot cumpăra la firma:

JOSEF JIKELI

SIBIU—HERMANNSTADT, Strada Cisnădiei 47.